SBORNÍK
SVĚTOVÉ POESIE.

VYDÁVÁ

ČESKÁ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ

ČÍSLO 99.

ANT. KLÁŠTERSKÝ:

MODERNÍ POESIE AMERICKÁ.

DÍL II.

V PRAZE.
NAKLADATELSTVÍ J. OTTO.
1909.

MODERNÍ

POESIE AMERICKÁ.

VYBRAL A PŘELOŽIL

ANT. KLÁŠTERSKÝ.

DÍL II.

V PRAZE.
NAKLADATELSTVÍ J. OTTY.
1909.

Tiskem »Unie« v Praze.

MODERNÍ POESIE AMERICKÁ.

DÍL II.

Richard Watson Gilder.

(1844.)

Jeden z nejlepších lyriků moderní poesie americké. Narodil se v Bordentownu, N. J. r. 1844, studoval na Bellevue Seminary, kolleji, již v Bordentownu založil jeho otec. Za války občanské sloužil ve Philadelphském dělostřelectvu. Po smrti otcově zanechal studia práv a vydával po sobě několik listů. První básně jeho „The New Day" vyšly r. 1875. Po nich následovaly: „Lyrics, and Other Poems" 1885, „Two Worlds, and Other Poems" 1891, „The Great Remembrance, and Other Poems" 1893, „Five Books of Song" 1894, „For the Country" 1897, „In Palestine, and Other Poems" r. 1898. Richard Watson Gilder, proniknut hluboce duchem humanity, vynikl též jako politický a sociální reformátor a založil klub autorů (Authors Club). Chotí jeho jest umělkyně Helen De Kay, sestra básníka Charlesa De Kay. Jako básník vyznačuje se hlubokým náboženským citem, vznešeností myšlenek a často unášejícím vzletem. V sonetech podává mnoho čísel mistrných.

ODA.

(Ode.)

I.

Jsem duchem moře, kdy se vrací den,
jsem probuzení, překvapení ples;
já liju do nebes
svůj smích a svoji zář.
Ne slzy, radost jen
v zrak lidských dětí silných úsvit snes.

Zřím světlu v tvář,
jež trojím proudem, kde skryt slunce plam,
se zvedá v chvat —
ten, Orion kde stráž
má v zbroji, druhý tam
hvězdnému nebi tryská v srdce až;
ten třetí severní jde hvězdu shasínat.
Jsem větrem, jenž vln třpytnou mísí změt,
jenž sněžnou pěnu hází podle skal
a v sluji, znící v dál, mře naposled.
Můj slyšíš hlas, kde příboj v řev se dal,
ten zvuk, jenž nikdy nezmlk', co vstal Čas
a zářný ruch co světa opjal pás.

II.

Já svítím moři, vzbouzím spící pláň.
Můj krok na horách hudbou je, a dlaň
má na sosnách jak na harfě své hrá.
Jak den a větru let
jdu kolem světa stále — vpřed a vpřed!
Přes plesa, pláně slunný svit můj plá.
A každá vlna, každý trávy stvol
mě zná, když kráčím kol,
a zná mě širých moří jas i horstva srázná výš.
Ó, moře, plno jež jsi záře slunné tak!
Ó, lidský tvore, u moře jenž dlíš,

ne, nelkej, nelkej, pozvedni svůj zrak
ke slávě mojí slunných do oblak!

III.

Já nemiluji noc,
leč hvězd když plane moc,
neb luny svit
když v bílý vzduch jak hudbu lije klid.
To noc je má, když v ní
plá záře severní
a nebe božskou extasí se všecko divě chví.
Má půlnoci je hloub, nechť nebe v tmách,
když moře bílé vře, se pění na skalách.

IV.

Já smíchem jsem na rozeňátka rtech,
když anděl usmál v zdravých se mu snech;
jsem ve všech prvních věcech, co jich jest:
jsem nevyspělou první písní ptáků
tak ztrhanou a krátkou,
leč sladkou, sladkou!
a prvním jsem, tak slabým svitem hvězd,
jenž, bouř že přešla, oznamuje vraku:
jsem první sytou vůní, jara vzruch,

jsem první vločkou, první sněženkou
i zlatou září tou,
jíž nové luny etherný plá kruh,
hvězd jitřních zpěvem, chóru jejich vděk
a v června prvních dnech jsem první polibek.

V.

Mám silné paže, hbitý je můj meč
bít v hrůzném plesu ve zuřící seč.
Jsem s vítězi, ne s tím, kdo prchá tmou,
jen s těmi jsem, kdo žijí, ne kdo mrou.
Kdo mrou? Ne — ne! Smrt — rov —
to zvuk mi cizích slov,
já duch jsem mládí, jež se nemění
a nemře, nezná běd,
a krásy duch jsem, která v stvoření
všem stkví se, v tvarech všech a hnutích, sled
nadzemské lásky. V zemský vznáším luh
vši radost, zdroj všech ušlechtilých tuch
Mě znal a světu zjevil Rafael,
znal Homer mě, zná každý, jenž tu pěl,
neb já jsem světla, žití, plesu duch.

☆

NIC NOVÉHO NENÍ POD SLUNCEM.
(There is Nothing new under the Sun.)

Nic nového není pod sluncem,
ni zoufalství nových, ni tuch,
trud, který počal dnešním dnem,
stár jako ta zem a vzduch.
Mé blaženosti taj
je bratrem jen zpěvných hvězd,
a starý ten horstva kraj
zná trudy, jichž cítím pěst.

Znám, jako svůj život znám,
znám, jako znám vlastní hnět,
že nikdo tu v boji sám,
že blázen jen moh' by chtět
tu získat jen bědám svým
balsámu, zvláštních těch,
Bůh velký slyší, vím,
jen modliteb stejných vzdech.

Vím, u nebes brány zrak
vždyť sklonil jsem, dal se v kvil
a řekl: Kdo z lidí tak
kdy křižován, věnčen byl?!
Mou slávu zvrhl jsi v trud;
mé nejlepší změnil's v kal,

mé zvrátil jsi dobro v stud,
můj nápoj je žízně pal.

Leč sotva těch modliteb
hlas dozněl, než jsem šel dál,
já zachvěl se, svěsil leb,
ve tváři jsem studem vzplál:
neb kde jsem se skláněl níž,
na retu svém chlubný žel,
na korunu Tvou jsem, kříž,
ó, Kriste, se rozpomněl!

BETHLÉMŠTÍ PTÁCI.
(The birds of Bethlehem.)

Bethlémské zvony slyšel jsem znět,
ty sladčej' nad zpěv kněží zní,
bethlémské ptáky slyšel jsem pět
nezvané k slávě kostelní.

Ó, zněli a pěli v řetězu výš,
kde kadidla pln matný vzduch;
zpěv kněží opáčen, stále týž,
byl nekonečný žalmů kruh.

Zněl zvonů, ptáků, kněží hlas,
však nejvíc mě hlas ptačí jal,
tak pravdivě zněl, plný krás,
ač neměl slov ni rituál.

I snil jsem: být tu Ježíšek,
též cenu dá jich prozpěvu,
do svých by tleskal ručiček,
stáh' u prsu rty k úsměvu.

V Bethlémě, v svatý týden 1896.

ROZSÉVAČ.

(The Sower.)

I.

Šel Rozsévač, by sel,
zrak hořem se mu tměl,
on krušil květy, jak se řítil,
dech sladký, vroucí nepocítil,
jenž prosil kol o slitování.
V lán přišel, zrytý železem,
jenž střel se nah pod nebes bání;
on sémě vzal a v hnědou zem
je házel po bezlistém kraji,
jak Bůh krup střásá tep

na hříšný důl,
když blesky protkávají
i zem i nebe a když hůl,
již třímá, hromu cep.
Tak Rozsévač ten sel
krev lidskou, zrní svoje,
a slzy mužů, žen,
a já blíž něho stoje,
děl: Žeň až přijde jen,
to bude tu vzdechu a vzlyku
a pláče a lkání a křiku
a popel, plam a žel!

II.

Já s podzimním pak dnem
jsem zase přišel sem.
A co mé zraky, mníte, zřely?
Co padlo mi tu v sluch?
Ký hudby dech tu tál?
Zda sladký ptáků ruch?
Ne, chvěly se jen písně
tu modliteb a chval,
leč v žádné z vší té tísně
vzpomínky smutek stmělý,
jen moře světla plálo

a zlatou žní se smálo,
a já děl: Ty jen moudrý jsi,
jenž vládneš zemí, nebesy,
já zas a zas Tě velebím,
že Bol je Rozsévačem tvým!

BÁSNÍCI-MISTŘI.
(The Master-Poets.)

On, Skladatel jenž velký Světa jest,
ráz jehož vzbudil hudbu jitřních hvězd,
on, z jehož Bytí Věčného se lije
zvuk, myšlenka, vše světla harmonie,
vždy za věk jednou, aby v písni svět
žil, uhodí zvuk vznešený. A hned
tu duše božská — hudby, lásky vznik —
se rozchvívá přes zemský svár a křik
a pozdvihuje svět.
Ó, to jsou ti,
jichž moc, hruď lidskou nejvíc pohnouti,
to básníci jsou mistři lidskosti,
je Bůh slal zvedat lidi k výsosti.

PÍSEŇ.

(Song.)

Co poznal jsem tě, ký prch roků řad!
A já tě znám, jak žízeň vody chlad,
tak dávno znám, co zrak jsem k tobě vznes,
a přec's mi Lásko, tajem ještě dnes.

DOZPĚV.

(After-Song.)

Jít láskou k světlu! Čárný cesty pás,
jenž vede z temnot v den, jenž plný krás,
od tmy a trudu noci, až by zkvetlo
kol jitro, jež jde mořem rozzpívané.
Jít láskou k světlu! Světlem k Tobě, Pane,
jenž's láskou lásky, věčné světla světlo!

SHERMAN.*)

Sláva a pocta a čest a nekonečná buď chvála
našemu vůdci, jenž boj rád neměl, však za lid
v boj cválá,

---

*) William Tecumseh Sherman, generál americký (1820—1891), jenž ve válce občanské několikráte zvítězil. — Pozn. překl.

tomu, jenž věděl, jen rob že chce boji, kam kraj
se pne v dálku,
tomu, jenž za volnost hřměl, boj veď', by ukončil
válku.

Sláva a pocta a čest a bubny ztlumených zvuků,
lkající pohřební zpěv nad truhlou v praporu
pluku,
sláva a pocta a čest a ples pro vznešenou duši,
pro život, plný jenž krás a laury, které mu sluší.

Sláva a pocta a čest a nádhera, voják již cení:
na míli vojínů řad a kroků jich dopad a znění,
rachot i vozů i děl a klusání válečných koní,
v ulicích tisíců dav, jež tváře v úctě své kloní.

Lepší však nad pluků žal a pompu dnešního jitra,
lepší než hymny vše dnes neb socha ulitá zítra,
lepší než sláva a čest a dějin v kov rytá zkazka,
bylo mu, povinnost svou že splnil, a blížních
všech láska.

☆

MÁ DRAHÁ VLASTI.

Z básně Zimní soumrak v Provenci.
(Dear Country mine! — From the „A Winter Twilight in
Provence.)

Má drahá vlasti! na západě v dáli,
kde moře stráž, ty's poznala též boj;

kéž bez krve by tvé již slunce plálo
a krok tvůj šel vždy bez hněvu již vpřed
a výše, ne však přes mrtvoly zbité.
A v boj-li půjdeš, buď to pro mír jen
a spravedlnost, ne pro zášť a pych
neb pro panství. Ó, země, čista buď
a vznešená, jak volná, silna jsi!
Tak pozvedneš své světlo v celý svět
pro všechen čas a stvoříš Míru Věk.

SONET.

Co sonet je? To mušle, v které skryt
je hučícího z dálky moře ston,
to drahokam, jenž čarokrásně ryt,
obrázkem štětce mistrovského on.
Co sonet je? To slzy jedné ron,
když srdce pěvce nadšení zved' cit,
meč dvojsečný a hvězdy zářný svit
a zpěv a och, též pohřební to zvon.
To plamen, kterým zachvěl Danta dech,
to slavný nástroj, na němž Milton hrál,
to křišťál, Shakespeara kam padá stín a sen.
A moře to — kéž Bůh tě, smělče, střeh'! —

neb jako fjord zde úzký pruh je skal,
a hlubý oceán do horských tu jat stěn.

MÉ PÍSNĚ VŠE O TOBĚ JSOU.

(My songs are all of Thee.)

Mé písně vše o Tobě jsou, ať pět
o jitru mi, kdy hvězd je ještě chvíle,
o večeru, o noci zasmušilé,
o ptácích, již nad vod nach zvedli let;
o zpěvu, ohni, větrech, mhách, jichž změt
jde k vrcholu hor, zimě celé bílé,
o řekách, které k moři letí čile,
neb o létu, kdy zkvétá růže květ.
Myšlenku nemám, jež Tvou není, dech,
jejž dých' bych, prostý Tvojí poesie,
Ty's hlasem tím, jímž mluví ticho, všech
Ty zvuků smyslem jsi. A z Tebe lije
se hudba v zpěv můj a co ve zpěvech
mých zní, tluk Tvého srdce, mnou jenž bije.

VŠECKO V JEDNÉ.

(All in One.)

Dřív, když jsem dívku panensky zřel jít
neb jakýs div když ve travách jsem zřel;

když rudý západ potichu tak mřel
neb velké hvězdy nebem trysknul svit;
dřív, když jsem slyšel nadšený zpěv znít,
shléd' luny tvář plát do vln zrcadel:
tu vzpomněl jsem si vždycky, pro mne, žel,
že krása musí provždy, provždy mřít.
Leč nyní trud ten víc mne nerozruší,
ty's rubáš strhla s Krásy mroucí nám,
ty, Lásko, Krásy srdcem jsi a duší;
a nechť stín prázdný padá v náruč tmám,
nechť zvedají se ptáci k letu hluší —
já tebe maje, Lásko, jen, vše mám.

NEBESKÁ TOUHA.
(The Celestial Passion.)

Ó, bílé noční nebe, lázni hvězd,
stop v proud mě nebes, čistý nad křišťál,
mě očisť z prachu, špíny zemských cest,
ať duch i krev má smyjí každý kal!
Vy hloubky zářné, převelebné, mou
výš vemte duši, křti mě vaše moc,
jež ve vás chví se, co zem dřímá tmou,
kéž vaším jsem pro jednu blahou noc!
Ó, třpytný voji, chóre světlých těl,

co ticha v hudbě všech je tónů tvých!
Jak v urnu vlij mi plamenů svých běl,
až stanu bratrem hvězd se nebeských!
Tvým děckem, noci svatá, být mě nech —
tak nebes zář na všech mých bude dnech!

SVATÁ ZEMĚ.

(Holy Land.)

To zem, jíž chodil On; ne jediná
má Asie stop Jeho svatý sled;
oh, nejen dálná judská pláň a hřbet
hor, řeka tam! Zář slunce nejiná;
jak plála Naň, plá nám; když shasíná
den, Galilee měsíc přijde zpět
a svítí nám jak Jemu; celý svět
let, strastí řetěz v celek opíná.

Vzduch, který dýchal, dýcháme týž po věk,
jenž Jeho slov nes' božských, velkých tak
i tvar i hudbu. Tož by stříc' se člověk
měl s myšlenkou zřít nízkou do oblak,
zlem třísnit půdu, kam On složil v tmavu
bled, v svaté smrti nesmrtelnou hlavu!

☆

MĚ MRTVÝM NEZVETE.

(Call me not dead.)

Mě mrtvým nezvete, až zajdu výš
v druž nejslavnějších velkých básníků,
již dříve žili. Díky vzdejte spíš
a raděj. Rcete: Blaze poutníku,
klid našel, mír, styk vzácný, moudrých sněm,
zpěv, hudbu, světlo tváří nesmrtných.
Dnes snad, jak hvězdným kráčel prostorem,
se s Keatsem střet, jej poznal, zrak jak zdvih'.
A zítra (kdo ví) Shakespeare půjde kol —
a přítel náš zachytí slůvko snad
od stínu tří sta let jejž měl tak rád —
neb Milton, Dante, hledě v travný dol,
na Bici mysle, naslouchaje, sbor
jak hymnů čárných zvučí s rajských hor.

John Boyle O'Reilly.

(1844—1890.)

Nadšený pěvec volnosti a osvěty. Narodil se v Dowth Castle v Irsku r. 1844 a zemřel v Hullu, Mass. r. 1890. Byl žurnalistou v Droghedě blízko svého rodiště, s politickým posláním odebral se však do Anglie, tu však uvězněn a odsouzen k smrti. Trest ten změněn mu pak v deportaci do Australie. Zde podařilo se mu po roce prchnouti do Ameriky, kde r. 1869 přistal. Vydával v Bostoně list „Pilot" a uveřejnil knihy: „Songs of the Southern Seas" 1873, novellu „Moondyne" 1879, „Statues in the Block" 1881, „In Bohemia" 1886 „The Ethics of Boxing" 1888 a „Stories and Sketches" 1888. R. 1896 odhalen mu pomník v Bostoně.

EVANGELIUM TISKU.

(The Press Evangel.)

Psáno ke dni 10. května 1887, kdy list „New York World" dosáhl čtvrt millionu výtisků denně.

Když Bůh řek' „Světlo!", v tmách ten vzbudil hlas
den bez jitra, bez jiskry plamu jas,
jen zevní lesk, ne vnitřní vůdčí svit;
třpyt jedné hvězdy duši nesvítil,
by myšlenky veď' ve Svobody cíl.

Ó, pusté věky! Kam byl veden slep
dav stádný vámi pro svůj denní chléb?
Přes temnot svět, zrozené pro porobu
jak vlny tíhnou generace k hrobu.

A páni, lordi zákonů se báli,
volnosti neznali, jim volnost nepopřáli.

Však slyš! Zvuk jakýs v rabů stádo pad'!
Čel silných sta se slouchat zvedá v chvat,
od retu k retu, slyš, teď šum se nést,
na ústech, v očích hoří divá zvěst.
A dál i blíž ta vlídná letí zpráva,
jak naděj jde, rek s křivdou v boj se dává,
jak lidská práva větší nad zákony,
jak slabý zved se a již smítá trůny.
Hle! poslouchá lid — ptá se. Teď
svit vnitřní přišel — lidmi tupá změť.

Co čtete tu? — jen snílka úvahy,
pedanta školní výklad zdlouhavý?
Ne, není snu ni klamu v obrazech,
leč spolný zájem je tu srdcí všech:
to pravda, princip pod sluncem se chvějný
tu vlní: práva, křivdy lidí stejny,
všech tkne se strun jednoho srdce tón,
křik jeden vzroste v hrdel million;
ne, jednomu jen lidství nepřísluší,
rod bílý, žlutý, černý — stejných duší!

Jak zvěst se šíří? Viz jen učitele,
tisknuté posly spět po nebi směle

od země v zem, pták nemůž' letět tak,
se slibů písní, jak pět nezná pták,
s myšlenek jasem, tam kde tma vše halí,
s pozdravy lidu, jak nezdraví králi,
a s nových schůzí šeptem blíž i v dálku,
se shlukem vojů, jež chtí mír, ne válku,
s vlídnými soudci, již se právem řídí,
se silou, plesem v každý zápas lidí.

Ó, Světla válce, točte se jen dále
pro myriady bez sil, řeči stále!
Ne davy, tvořte lidi! z kalu v sled
i zrnko písku svit můž' odrážet;
jedince volným činí volná zem
a Svobodu pak zákon rovný všem!

DIVOCH.

(A Savage.)

Kýs Dixon, Choctaw, dvacet roků věku,
v Leadvillu zabil v pračce horníka,
a odsouzen; však vousáči v svém vzteku
se krotí, pustí domů vinníka.

Vrat v pátek se, bys zastřelen byl tady!
Tak výrok zněl — noc byla v pondělí.

Mrtvého druzi zaplesali všady,
noc celou v hernách rej byl veselý.

Dni zvolna šly; však přišel pátek. Ranně
se kovkopové sešli k popravě,
šest vyvolili střelců k smrtné ráně
a seděli kol v tiché rozpravě.

„On nepřijde!“ „Vždyť není blázen!“ „Domů
divocha pustit mohl jenom troup!“
Jen Choctaw se kýs hořce usmál tomu
a pyšně pak leb zved', když Dixon vstoup'.

Na šíji ženu — vážný jde a němý
ke krajanu, jenž nedá jít jí dál.
Mžik — výstřel — žena zavrávorá, k zemi
bez stonu klesá — Dixon dokonal.

BÍLÁ RŮŽE.

(A white rose.)

Šept rudé růže je vášeň,
dech bílé je lásky vznět;
oh, sokolem růže je rudá
a holoubkem bílé květ.

Však růžné ti posílám poupě,
  na plátků koncích jen žeh —
i nejčistší, nejsladší láska
  má touhy žár na svých rtech.

Elizabeth Stuart Ward.

(1884)

Elizabeth Stuart (Phelps) Ward narodila se v Andoveru, Mass., r. 1844 a provdala se r. 1888 za spisovatele Herb. D. Warda. Vydala: „Ellen's Idol“ 1864, „The Gates Ajar“ 1868, „Beyond the Gates“ 1883, „The Gates Between“ 1887, „Poetic Studies“ 1875, „The Story of Avis“ 1877, „Songs of the Silent World“ 1885, „The Master of the Magicians“ (se svým chotěm), „The Story of Jesus Christ“ 1897 a několik knih pro děti. Žije v Newtonu, Mass.

NA MOSTĚ VZDECHŮ.

(On the Bridge of Sighs.)

To každou duši potká jednou,
že v muk a pochyb chvíli bědnou

na žití mostě vzdechů stojí,
palác i žalář kde se pojí.

Paláci srdce růžový!
Ký div jak květ se s tebe chví!

Ó, žaláři, máš tak dutý hled!
Pod kamenem tvým nevzplá žádný květ!

Ó, paláci, kde růžný hřích!
Jak šťastný ten, kdo nevstoup' do bran tvých!

Ó, žalářní zdi žehnané!
Jak volný, vás kdo zvolí, zůstane!

PO SMRTI.

(Afterward.)

Lenošek prázdných není. Kruh se střet',
je neztenčený, celý posavad;
ten jeden dál tu sedí, němý ret.
My přáli mu tak. Proč ne teď mu přát?

Snad mdlý, má příliš klidu potřebí.
Jej potřeboval často, a my klid
dát nemohli. Dal Bůh jej na nebi.
Kdo chtěl by rušit ho? Jej nechte být!

Lenošek prázdných není. Chce-li on
tu poslouchati němý, buď v tom ctěn!
Nám slední jeho způsob nesměl ston
ni dotaz vzbudit. Nuž, měj tedy ten!

Smrt jest jen způsob žití. Žádný šprým,
jímž mrtvým směje se On, dech jenž dal.
Smrt žití mlčením. Ten ztichlý s Ním
teď mluví, šťasten v samotě své, dál.

Lencšek prázdných není. Milovat,
je dosud mít! Ne v oku — v duši své!
Drahého, k žalu víc než k těše snad,
držíme láskou, jež je bez rakve.

Že ona nemře, nemůž' on ni mžik.
Lze shladit pohyb, úsměv na retech?
Sled všechen že by krásné duše znik'?
Že milujem', on jest. Tož pláče nech!

Maurice Thompson.

(1844—1901.)

Básník-přírodozpytec a lovec. Narodil se 9. září 1844 ve Fairfieldu, Ind., prožil mládí v Kentucky a Georgii, sloužil ve vojsku a později připravoval se k dráze právnické. V letech 1885 až 1889 byl státním geologem v Indianě a r. 1890 spolupracovníkem New-Yorkského „Independentu". Zemřel v Crawfordsvillu, Ind., 15. února 1901. Z děl jeho buďtež uvedeny: „Hoosier Mosaics 1875, „Songs of Fair Weather" 1883. „Byways and Bird-notes" 1885, „Sylvan Secrets in Bird-Songs and Brooks" 1887, „Poems 1892 a „Lincoln's Grave."

PRELUDIUM.

(A Prelude.)

Duch, jenž hne mízou v jarní čas,
kdy živý ptáků let a hlas,
mou oživ řeč, dej sladkost, vděk
mi květů, sílu úponek.

Dej osvěživou moc, s níž pad'
déšť do trávy, v květ rosy chlad,
můj úrodnící zpěv ať dech
má ořechů a vína žeh.

Nech jakous pravdu vydechnout
mi plodnou, sil než dojde proud,
než extase mé přejde vzlet,
vše puky mé ať puknou v květ.

Jak zdravé símě plné tuch,
kde panenská prsť cítí vzduch
a záři, v jasnou touží říš,
mé myšlenky ať klíčí výš.

Kéž nerozplýtvám marně sil,
do krašší vásy kéž by slil
se tok jich, přešel v sladší tvar,
pln čistších snah a jeden čár.

Kéž pel by z mého žití táh',
by těšil srdce v samotách,
list odnoží kéž u pat mých
by zahrocený k nebi tíh'.

A až pak padnu jako kmen
a v hlínu budu proměněn,
ať změní mě zem v žírnou prsť,
zkad planých květů září hrst.

SMRT BÍLÉ VOLAVKY.

(The Death of the White Heron).
— Cypřišové jezero. Florida. —

Ráz každý, dál můj člun se shoup',
přes mělčin svit, přes vírů hloub,

co jezera proud nes mě teď
od laktuk ve kapradin změť.

Přes močálu jsem mrtvý kout
zřel obrovského plaza plout

a z dálky, hned však znikla v šeř,
jsem v obrysech jen zahlíd zvěř.

Nad bařinami hbitých zved
se brávníkův a čírek let;

roj chřástalů a lindušek
stulíků stvoly přes ně vlek,

a mezi trsy vodních trav
táh chocholatých kachen dav.

Kol příklopu a se stran všech
na člun španělský dal jsem mech

a od hlavy až do paty
se skryl, v spleť lian zapjatý.

Pak číhaje jak zvěř, jenž lstiv,
než vyskočí, se plíží dřív,

jsem bez pohnutí stál a tich
u houštin třtiny zelených.

Luk natáh jsem zpol, beze zvuku,
šíp položil jsem napříč luku.

Tak bděle stál jsem, ani hles,
zřel na nebesa, na hláď, les.

Já slyšel jemný, smutný svist:
leknínů řasám šeptal list,

a s husté sosny datla zvuk
zněl zlatého jak kladiv tluk.

Na starém dřevě bukáč snil
nad tichým tokem za těch chvil.

Můj prohlížel člun veslař, vstav,
svou hlavou kroutil krutihlav;

roj ptáků, peří plam a svit,
tak divně krotkých náhle vzlít

a kroužil kol, já nedbal však,
z těch nedráždil mě žádný pták.

Mdlý čekáním, jsem vesla hnal
kol trav a stinných břehů dál;

skrz bludiště a tišin taj,
kde cypřiší snil tmavý háj,

až posléz cíl svůj stihnul jsem:
volavky denně táhly sem.

Tu sladký šum mi padal v sluch,
jak zelených třtin šeptal pruh.

Cos vyprávěly hlasy vln,
a odvet třtin byl smíchu pln.

Od jihu vánek dul, jak v snech
by spícího to vanul dech,

a zticha níž na křídlech svých
se nesla volavka jak sníh.

Ten mocně vzpjatých křídel ráz
jak stín pad v mlžný jarní jas;

ve křivkách ladných vlála výš
nad cypřiší háj, tmavou tiš,

pak v dlouhém sklonu nížic let,
v můj upřela svůj zlatý hled.

Ve vzduchu těla zváh' se díl —
ó, velký plen to, krásný cíl!

Já pozved luk a v údivu
hedvábnou napjal tětivu,

až opeřený šípu hrot
pod prstem mojím ležel vhod,

až ucítil jsem, šípu peří
že ucha tklo se, k tváři měří.

A z prstů mých šíp vyletěl,
měl prudký otřes, smutně zněl,

a za ním taký táh se hvizd,
že vodou zachvěl jeho svist.

Jak dvacet hadů v změť když spletem,
tak zasyčel šíp s peřím letem.

A ráz, kruh peří z perutí,
křeč rychlá, těla škubnutí,

vír střemhlavý, let jako blesk,
pád s výše těžký, náhlý plesk,

a jak běl pěny, v kupě sníh
trup ležel v proudech jezerních.

A její smrti rád se chřástal
na leknínovém listě chvástal,

řad kachen kýval opodál,
a ledňáček se hlasně smál,

že vážný bukáč sebou hnul,
jak spáč vytržen ze sna půl;

skřek radostný zněl z hejna hus
a lysek, vykřik' aramus,

co s chvějným hlasem datla zvuk
zněl zlatého jak kladiv tluk.

STUDIE PRO KRITIKY.

(A Study for the Critics.)

Kýs velký král — já slyšel tak —
šel lovit ptáka kdys, a pták
ten měl mít sladký, zvučný hlas
a v zpěvu kouzlo takých krás,
že kdo by slyšel, spustil chvály
by na vkus krále dokonalý
a jemný cit. I stalo se,
že van kde trav spěl po rose,
jež rostly kolem potoka,
pták šedý pad' mu do oka,
pták skromný, hloupý, skoro slep,
jenž v proudu stápěl křídel tep.

Ó, ptáče — král děl, hledě níž —
jsem slavný král, mám velkou říš,
a hledám ptáka, písněmi,
hlas nejsladší z všech na zemi,
jenž plašil by mi trud a hnět
a mrtvých lásek vzbudil květ!
Ó, králi — pták děl — chyť mě jen,
já smuten byl a opuštěn,
já neměl, komu zpíval bych,
a práh po slově lásky tich.

Jak? tebe? — vzkřikl žasem král,
a náhlý hněv mu v očích vzplál —
ty bezejmenný, menší všech,
ty troupe, což jsi nezaslech'
nic o mém zámku, plném lesku,
kde trůn plá v perel, zlata blesku?
Ty, šedý smělče s okem můr?
Ty bavit vladaře a dvůr?
Pryč s očí mi! Slov škoda přec!
Pták královský v mou vletí klec.

Tu křídel šum jak z hedbáví
přes potok zdvih' se bublavý,
van větru do trav pad' a v květ,
by ptáčete zřel k výši let;
zář měkčejší se počla příst,

v tón něžnější vzplál každý list,
jak příroda by celá v jase
tom s ptáčetem tím loučila se.

A vladař stál, tisk rety své,
hruď jeho hněv a lítost rve,
co s oblak zpěvu nes' se zvuk,
jak dobrý šíp by spustil luk.

RANNÉMU MODRÁČKU.
(An early Blue-Bird.)

Nes k nejvyšším se výšinám
  a pěj zpěv plný krás,
třpyt na křídlech a peří rajský plam
  a v hrdle stříbra hlas.

Pěj, kořenem co klenu tmou
  ten žáru chvěje ruch,
jímž plá mu puk. Duj v něžnou flétnu svou,
  duj v píšťalku svých tuch!

V svou syrinx Volnosti duj dech,
  zvuč pravdu, svěžest, vzlet,

ty zimní líné rozplaš mlhy v spěch
a potěš znovu svět.

Puk tvého zpěvu, stopen do oblak
pln božských extasí,
máj věští, víra, nechť si vichrů tlak,
k nám s tebou přichází.

Jak magická, jak sladká teď,
když matnou září dých,
v tvém hlase naděj, slavná přípověď
je zpěvů neznámých!

Ó, země má (kde naděj kvést
a co rok hlouběji
můž' kořen hnát), slyš ptáka toho zvěst,
tu flétnu nadějí!

Ach, kdo chce vnímat, kdo chce znát,
kdo slyšet chce tvůj zpěv
jak věštbu, naděj, slib, jenž do poupat
a v květů pukne zjev?

Z hlíz bubřících, zrn slova ta,
z míz, rosy vonivé
a z lidských srdcí, jež jsou zahřáta,
slyš, letí k písni tvé:

Slyšíme v jarním vanutí,
  volnosti milče, zas
slib etherických tvojich perutí
  a naděj pět tvůj hlas!

Ina Coolbrith.

(1844.)

Ina Dona Coolbrith narodila se blíže Springfieldu, Ill., r. 1844. Později odstěhovala se do S. Francisca a r. 1874 stala se bibliothekářkou Oaklandské knihovny. Vydala „A Perfect Day, and Other Poems" 1881 a „Songs of the Golden Gate" 1895.

CALOCHORTUS.

(The Mariposa-Lily.)

Hmyz nebo květ? Zjev útlý, plný něh,
na stonku tenkém, chvějící se, v spěch
jak chtěl by letět! Kvítek vzdušných luhů,
mol z drahokamů, motýl, jemnou duhu
jenž nádechů má něžných na křídlech,
a jejž mžik sedět, šťastni, můžem' zříti;
květ vězněný na tenké stvolu niti,
že lístky-křídla, stkané z pavučin,
se, jak van lehké, chví na vánku kyn,
co sladký, jemný, skvostný dech se cítí.
Ó, luhu nebes děcko rozmilé,
zda sladší bytost hledí k blankytu
a pije slunce, rosu úsvitu?
Ty květe s křídly! Květný motýle!

☆ ☆ ☆

John Henry Boner.

(1845.)

Narodil se v Salemu, N. C., r. 1845, vydával noviny v Salemu a Ashewillu, N. C., byl úředníkem při sněmovně v N. C. 1869—70, r. 1871 v civilní službě ve Washingtoně, r. 1887 odstěhoval se do New Yorku a stal se spolupracovníkem publikací „The Century Dictionary", „The New-York World", „Literary Digest" a „Library of American Literature". R. 1883 vydal knihu básní „Whispering Pines". V poslední době vrátil se opětně do Washingtonu.

MY ŠUMNÝM BOREM KRÁČELI.

(We walked among the whispering pines.)

To jesenní byl tichý den —
tak smutné ticho, divný svit —
zář hektická, jež na mžik jen
na vše svůj milý vrhla třpyt.
Jí tknut byl teple vonný vzduch,
se pole, větve zachvěly
kol Yadkinu, kde plni tuch,
jsme šumným borem kráčeli.

Jí hektický ten jemný nach
v líc něžnou, bledou padl, žel,
a Bůh jen v nebi znát moh', ach,
můj bol, když jsem tu stopu zřel,

těch osudných stih růží květ,
ten ukrutný znak zardělý,
leč ne smrt, lásku na rtu, vpřed
jsme šumným borem kráčeli.

Ach, růže sudby! — nelhaly
však nikdy. Ona zemřela.
My na věky se rozstáli;
však často jde zjev anděla —
znám krok ten — se mnou, tiskne blíž
mě skrytá páž — ó, anděli,
ó, lásko, tak, to léta již,
jsme šumným borem kráčeli.

ZA NOCI.
(In the Night.)

Ah, co slz se prolívá
za noci,
toužných proseb zaznívá
za noci!
Úsměv ztratil plesný hled,
úzkost drží hořkou číš,
s třesoucím se vzdechem ret
zkouší duše strast a tíž
za noci.

Ah, jak pust svět veškerý
za noci!
Z paměti jdou příšery
za noci,
ve výši kdy chlad plá hvězd,
vítr v klidu složen spí
a kdy těžký svalen jest
kámen s hrudi tajemství
za noci.

Svadlý hustě padá list
za noci,
podzimní ten ostrý svist
za noci
je jak strasti bolný kvil
po dnech přešlých, pohřbených,
až pak vítr, který vyl,
klesá posléz v tichý sníh
za noci.

POEOVA VILLA VE FORDHAMU.

(Poe's Cottage at Fordham.)

Zde, zpěvu očarován
jsa melodií, žil,

zde duch dlel, navštěvo ván
jenž od démonů byl,
zde pěl, rty rozkypěny,
zde bol, smrt nasyceny,
zde miloval, prost ženy,
tak sláb a tak pln sil.

Zde zimní větry vály
ve mroucí ohně plam,
co zpěvem roven králi,
noc smutnou snil tu sám,
a tmavém ve popeli
stín mnohý zved' se ztmělý,
v síň táhly, rozechvěly
obraznost jeho k hrám.

Zde s nahým čelem vezdy
zřel v noc, co hvězd se stkví,
ze sedmi zniklé hvězdy
los cítil, bratrství.
Zde v hrůze bez pomoci
v podzimní tmavé noci
křik tajných slyšel mocí,
jak bouřným lesem chví.

Od visí Apollina,
z Astarty objetí,

zřel do prázdného klína,
v beznaděj podsvětí;
nechť s nebem zem se snoubí,
zem ještě stále vroubí
hráz hrobů. Sestoup' v hloubi,
strž bolu zkoušeti.

Hrd, šílen, ne však vzdorný,
i v ráj i k peklu spěl,
k osudu přepokorný,
jím v dobrých změnách zněl:
Varyto potažené
strunami ze plamene
veď chóry přeblažené,
neb blýsk' jak Israfel.

Ne pěvec starých zvěstí
ve známých nápěvech,
ne hráč pro slávy štěstí,
ne žebrák chvály všech;
on vysoké a skvělé
hrál písně, tóny vřelé
v něž stekly, nedoznělé
v těch nedoznělých dnech.

Portálem nízkým tady,
jenž jím je posvěcen,

on z nesmrtelných řady
živ chodil tam i ven.
A sudbou, jež jej smetla,
a závistí, jež hnětla,
a zlobou, lži jež pletla,
stonásob proslaven.

John Tabb.

(1845.)

John Banister Tabb narodil se v Amelia Co., Va., r. 1845 a jest katolickým knězem a učitelem angl. literatury na St. Charles College, Ellicott City, Md. Vydal Poems 1894, Lyrics 1897, An Octave to Mary. Básně jeho vynikají originalitou motivů a neobyčejnou koncisností formy; kritika cení hlavně jeho čtveroverší. Pěknou studii, oceňující svérázný jeho talent, má angl. kritik William Archer ve své knize Poets of the Younger Generation.

EVOLUCE.

(Evolution.)

Ze tmy nejprvé stín je,
jiskra pak;
ze mraku nejprv ticho,
potom pták;
ze srdce nejprv úchvat,
bol pak v ráz;
z chladného mrtvých prachu
život zas.

SHELLEY.

Když přišel v svět,
duch úsvitu se, skřivan zpívající,
od tmavé země zved',
obláčku spěl to říci,
jenž jako květ, jenž ve tmách noci skryt,
puk' právě v jitra svit.

Když Shelley ztuh',
tu moře, jež jej nesmrtelným mnělo,
zříc, dech jak ztratil bůh,
zpět neslo k zemi tělo,
jej v úctě zvedlo jeho na oltář
a v novou plamu zář.

VÁNOČNÍ.

(Out of Bounds.)

Hoch malý, z nebes původem,
dnes vzdálen krajů svých,
přichází najít míč svůj, Zem,
jejž odhodil mu Hřích.
Na pomoc, druzi, všichni v let,
by dostal míč svůj zase zpět.

MĚSÍC VE DNE.

(The Mid-Day Moon.)

Ať jakýkoli větru proud,
viz, tiše fantom lodi plout
(včerejška duše je to snad),
bez kormidla spět na západ.

AUTOGRAF LÁSKY.

(Love's Autographe.)

Jen jednou vešla v cestu mou.
„Kdy půjdeš zase kol?
Ach, nech mi tu cos památkou!"
Šla, napsavši mi: „Bol".

MILTON.

V Tvé visi taká krásy moc,
že obklopila tmou Tě noc,
by, před Tebou jak v plamech vzplál,
meč z ráje ven Tě nevyhnal.

Gertrude Bloede.

„Stuart Sterne."

(1845.)

Narodila se v Drážďanech (v Sasku) r. 1845 a dostala se do Ameriky r. 1850. Vydala „Poems" 1874, „Giorgio, and Other Poems" 1881, „Beyond the Shadow" 1888, „Piero da Castiglione" 1890 a novellu „The Story of Two Lives" 1891.

PROČ, DUŠE, TRUDÍŠ SE?

(Soul, wherefore fret thee?)

Proč, duše, trudíš se? Chtíc stále vlíti
v taj prvotný kýs jasný paprsek,
co věků val hřmí, jeden úvah vlek,
zkad přišla jsi a kam máš zase jíti?
Hlas jakýs tajný, nejhlubší přec dí ti,
že země, moře starší jsi i řek,
že byla's vždy a budeš v každý věk,
bez vzniku — bez smrti! Tvé vlastní žití,
tvé včera, zítra, dneska, řetěz pouze
je tmavých perel, marně hledáš v touze
v něm počátek neb konec, nechť si snad
tu, již zvem' Dneškem, nejkrásněj zříš plát.
Aj, duše, vlastní bytí tvoje hostí
slib nesmrtelný tvojí Nesmrtnosti!

☆ ☆ ☆

Will Carleton.

(1845.)

Věrně a často se skvostným humorem vystihují obrázky a ballady Carletonovy život v městech i farmách amerických. Jen ještě některé básně Rilleyovy mají podobně čistě americký kolorit. Will Carleton narodil se v Hudsonu, Mich., r. 1845, vychován byl na Hillsdale College, Mich., a oddal se v Chicagu žurnalistice. Později přesídlil do Brooklynu, N. Y. Osvědčil se také jako šťastný recitátor vlastních svých ballad. Vydal: „Poems“ 1871, „Farm Ballads“ 1873, „Farm Legends“ 1875, „Farm Festivals“ 1881, „City Ballads“ 1885, „City Legends“ 1889, „City Festivals“ 1892, „Rhymes of our Planet“ a „The Old Infant and Similar Stories“ 1896. Verše své hojně zabarvuje mluvou lidovou. (Slang.)

ZE STARÉHO DOMU, NANCY.

(Out of the old house, Nancy.)

Ze starého domu, Nancy — jsme přešli v nový dům;
u konce už je všechen ten lomoz, ruch a šum.
Teď jedno nám jen zbývá, na prahu stanout vrat
a svému domu starému jen ještě s bohem dát.

Ta skořápka, v níž žili jsme asi dvacet let!
Div na hlavu nám nespad' a neshroutil se v sled,
div, že tak dlouho držel, až podnes sloužil nám,
však zaražen byl pevně ten každičký jeho trám.

Vše jinak bylo věru, když stavěn dům byl ten;
tys zkvetla tím, co bylo by dosti sklálo žen,
a každý den tak jistě, jak den vstal zářící,
můj soused Ager přišel sem mi potřást pravicí.

Ty's často byla smutna bez družek v zátiší,
vlk, medvěd, divá kočka nám byli nejbližší,
však my jen zřeli v průsek, dali se do díla,
až pěkně z lesa byli jsme, a věc se dařila.

Jen hleď na dům náš nový — ten zaslouží to přec!
Tak pěkný, velký, nový, jak nová můž' být věc,
vše vzorně urovnáno zvlášť v přihradách je tam,
a žádný na tom není dluh, vše patří jenom nám.

A pohleď na dům starý — jak malý má teď vzhled!
Však necouv' na nás nikdy za celých dvacet let,
a já žert z něho tropit si nechci, ani klít —
zde věc, jež dobře skončila svůj úkol, velebit!

Jak bohati jsme byli — vzpomínáš, že ano? —
když, pěkně usazeni, jsme měli srovnáno!
Ač pyšni zříme, Nancy, dům nový, nynější,
tu noc pod starou střechou přec jsme byli pyšnější.

Dům hezčí, zdálo se nám, nevidět pod sluncem:
ložnice, kuchyň, salon — vše v jedné jizbě v něm

dřevěných starých hodin, jež s sebou na Západ
jsme vzali, v rohu tikot zněl a měřil času chvat.

Šept plný těchy, stály tu stromy kolem nás,
veverky hlasný luskot, zněl ptáků sladký hlas,
a dům vždy hezčí a sladší — nám rostla odvaha —
a práce počala cenu mít — ó, doba přeblahá!

A zde se jednou stalo, když věci špatně šly,
že dali jsme se v hádku, v svůj první nesvár zlý;
když počla's plakat, blázen já vzdal se v zápětí,
a pak jsme oba toužili vše smazat z paměti.

Zde seděli jsme, víš-li, když ukončen byl den,
a prádélko ty's šila, *jež pro někoho jen,*
a často slovo lásky říc' měkký cit mě zval,
a v lesích vyli vlci as jen dvacet sáhů dál.

Pak přišlo první dítě — ta radost rodinná,
ač mrzelo mě trochu, že není klučina.
Však holčička to byla! Ten úsměv spanilý!
Farmáři k nám se podívat mil tucet chodili.

Tam kolébka, hle, doma zrobená stávala,
a já noc mnohou houpal, když ty jsi zpívala,
a žvatlalů pak malých žít s námi přišel řad,
a kolébku tak mnoho let jsme nemohli pryč dát.

Jak přicházeli tlustí a chytří — pro radost!
Jak rostli! Věru zázrak, že místa bylo dost,
však třeba dům byl plný, přec prázdný zdál se tak,
když Jennie tamhle u krbu ležela v sloupu zrak.

A se zpěvníkem, biblí kazatel potom stál
tu mezi mrtvou, živými a útěchu nám přál,
rakvička na stůl dána ze dřeva, jedna běl,
a teď, jak oči protírám, jak zase bych ji zřel.

Pak přišla na tě nemoc, snad přeci ještě víš,
na nitce visela's jen, půl v hrobě byla již,
a zde to, kde se modlit jsem pad', když doktor řek',
že obrátila nemoc se a zachrání tě lék.

Ba toho dost, proč drahý nám dům ten nemálo:
ty křtiny, pohřby, svatby — co se tu nestalo?
Tu památný trám každý, jenž dům ten proniká,
a každý hřebík v podlaze se srdce dotýká.

Ze starého domu, Nancy, jsme přešli v nový dům;
u konce už je všechen ten lomoz, ruch a šum,
však pravdu, slyš, ti řeknu, ji nestydím se říc':
V tom starém domě mnohý skvost, jejž nelze
odnést víc!

Zde starý dům stát bude, však ne, jak dříve stál,
jím vítr bude hvízdat, práh smáčet deště kal,
a nad krbem, jenž plál kdys, sníh sedne častokrát,
a starý dům, jak kvílel by, se vždycky bude zdát.

Buď s bohem, starý dome! Cit nemáš, zrak ni sluch,
a přec jak lidská bytost jsi mně, jak starý druh,
a nebudem, *co já vím*, mít lepší domov, žel,
než přesídlíme v onen dům, jejž člověk nestavěl.

VÁNOČNÍ DÍTĚ.

(The Christmas Baby.)

Hú! lumpáčku malý, takhle se do našich cpete stěn,
sem mezi nás přicházíte v ten bouřlivý zimní den?
Vy přece snad víte, že osm vás máme tu již a pár,
a chcete ze sebe dělat mně Nebes vánoční dar?

Je vás tu již deset, Pane, pro světa strast kopice;
a Bobbie ten nemá kabát a Nellie ni střevíce,
a zástěru nemá, Pane, (dím k hanbě mu) Sammie zas,
a ten, co před vámi přišel, je bez jména — nebyl čas!

A praskají všecky banky, to pro nás chudáky zlo,
a pán nám strhuje se mzdy, ač vůbec dělat-li co;
a Tom, ten si uřiz nohu a leží, těžko to snýst,
a všichni se ráno ptáme, co večer budeme jíst.

A nebýt toho, váš otec a Sandy že splaší cos,
a nebýt faráře ženy, jež často náš mírní los,
a nebýti vaší matky, jež chudák za dva se dře,
nás byste byl všecky poznal před cestou svou nahoře!

A teď vy, lumpáčku! jdete tak tlustý, zdravý a čil,
o dollar se sázím, tucet že liber bych navážil,
zrak po matce plný záře, po otci svém stavěný,
a žaludek, dobrou hubu, jež chtějí být živeny!

No, no, už neplač, mé dítě, můj krasavče, jen se ztiš,
nic na můj křik nedbej, chlapče, já žertoval jsem jen, víš;
až poznáš nás, rád nás budeš mít, třeba jsme divný lid,
moc nemáme do úst věru, však známe vesele žít!

Jak? chlapče, tys bral to vážně? Pojď na má kolena, sem,

já povím ti tajnost: po mně tě, nejmladší, zváti
chcem.
Se sestrami budeš hrát si a s bratříčky svými jen
a budeš mít vozík, denně si budeš moc' vyjet ven!

Že budeš tu trpět, chlapče? Jsem starý už dětina,
však vydržím ještě leta, než přijde má hodina,
a kdybych na cestě klesl, jsou bratři tvoji tu zas,
a nejhorší z nich by nedal ti jediný zkřivit vlas.

Hleď, když jsi k nám s nebe přišel, ty drahé
děťátko mé,
zda neviděl's děvče malé tam téhle zde podobné?
To byla sestřička tvoje — rok tomu, co umřela,
když v sníh jsme ji kladli, lkali jak děti jsme
docela.

S tím pryč už! Však kdyby všichni, co už jsem
boháčů shlíd,
sem přišli s vnadidly všemi a chtěli vás odkoupit,
je vyhodil ven bych z jizby, ti lítli by, Pane,
z ní,
než jinému odprodal bych svůj Boží dar vánoční.

Lloyd Mifflin.
(1846.)

Nar. r. 1846 v Columbii, Penn., oddal se jako otec jeho J. Houston Mifflin původně malířství, od r. 1877 však výhradně literatuře. Žije v Columbii a vydal: „The Hills“ 1895, „At the Gates of Song“ 1897, „The Slopes of Helicon, and Other Poems“ 1898, „Echoes of Greek Idyls“ 1899 a „The Fields of Dawn“ 1900. Sebrané sonety jeho, v nichž umění jeho zvláště vyniká, vyšly r. 1906.

LET.
(The flight.)

Na mrak jsme slétli, hvězdy kol a blíž;
tu anděl zvedl dlaň a vzhlíď' a praví:
„V svět který z všech těch, jichž tu září davy,
teď letět máme?“ A tu prázdná tiš
se stala harfou, kde hlas jeho, slyš,
hrál hudbu sfér mu kolem zářné hlavy.
Já děl — neb krátko, v hrob co paď' jsem tmavý:
„Nech pohlédnout mě na tu širou říš,
v ty světy patřit mžik, pak řeknu v ráz . . .
Co tam ta hvězda, jež tak vnadně září
a skvělý lesk tká právě ve tmy šláři
nám v křídla? *Tam* chci a tam bydlit zas!“
Jak v děcka řeč tu šleh' mu úsměv tváří:
„To je ten svět, kde's včera v noci shas!“

✠

SESOSTRIS.

Pán Pánů jediný a králů král,
ční, v kámen vtesán, tam kde pouště prach;
sám, kolossální, zahalený v tmách,
a starší, než kam pamět sahá v dál.
Vryt na čele tkví svatých obrv sval,
zhrdání na rtech sedí; ve vráskách
se škleb pro vlastní korunu mu stáh'.
Sem křídla pštros jak by se zvednout bál,
tu karavan velbloudi stanou v děse,
a oči němých Beduinů zejí;
znak přešlé moci, nad lidskou jež pne se,
zmar věští. Hled jen — králi v beznaději,
jim v rukou s prsteny se žezlo třese,
a trůny tmy se hrůzným vzduchem chvějí.

Henry Augustin Beers.

(1847.)

Narodil se v Buffalu, N. Y., r. 1847 a studoval na universitě Yale-ské, kde stal se r. 1880 professorem anglické literatury. Vydal vedle knih literárně historických („Outline Sketches of English and American Literature“ 1886—7, „From Chaucer to Tennyson“ 1890, „A History of English Romanticism in the Eighteenth Century“ 1899) sbírku básní: „The Thankless Muse“ 1885.

NAD MINIATUROU.

(On a Miniature.)

Fialky očí, z nichž plá starý svět,
a růže puk, jenž úst plá ve vnadě,
mě láká v sen. Nesetkal se náš hled
kdys v mládí — v Jihu, kdesi v zahradě?

Zpěv francouzský jak chvěl by tvojím rtem,
má sestřenko, zrak sladce tmí se ti,
vytržen starým jakýms románem,
jejž četla's půldne v sadu zakletí.

Čet s tebou van v tvé knize, četly v ní
i včely, v slunný lezouce ti list:
van netrpěliv, čtenář povrchní,
list obracel, vše chtěly včely číst.

Teď nožka tvá opouští terassu,
já slyším šust, hedvábu tvého ruch,
dech ambrový tvých dýchám ze vlasů,
vějířem tvojím rozvlněný vzduch.

U stinné cesty staneš na kraji,
posloucháš tiše vodotrysku pád,
zříš, lilji stonky jak se kývají,
a na zdi pestré virgolésky zrát.

Ty rysy máš, jež měl mé matky zjev,
to její vlas, zrak, úsměv její byl,
ta, tváře tvé jež něžně barví, krev,
na severu mi proudí v spleti žil.

Jak vyděděnec, ač přec nejbližší,
když u zavřených rodu stojí vrat
a dědice tam v štěstí smutně zří
se urvaným mu statkem lehce brát:

tak, Lisseto, v tvé jižní oči zřím,
ty ráje mého paní, dědičko
mých letních dnů, mých práv! Jen čárem tvým
jsem smířen, který slét ti na líčko.

PĚVEC JEDINÉ PÍSNĚ.*)

(The Singer of One Song.)

Zpěv jeden zapěv, shas' — nic víc než ten;
zpěv jediný, však s dokonalou vlohou.
Ne, nechtěl mlátit klasy, vzrůst jež mohou,
ni divý plod v sud obecný dát v plen,
by pln byl břečky mdlé a slabé jen,
když tlačí lis neb šlape síla nohou!
Pár zrn jen, krev však s vůní medu mnohou
z puklého hroznu zkanula to ven.
Však Čas, jenž záhy střásá s beder tíž,
ty démanty ponese mnohé dny.
Pak orkestrem, v němž na jedinou snoubí
se hudbu tisíc strun a tisíc klapek, slyš,
jak proniká zpěv onen nesmrtný:
„Výš nad vším lká zvuk osamělé trouby."

*) Sonet týká se veršů básně „The lonely bugle grieves", již napsal Grenville Mellen (1799—1841). — *Pozn. překl.*

Edgar Fawcett.

(1847.)

Narodil se v New Yorku City r. 1847 a vydal mimo četné novelly a několik knih essayí sbírky básní „Fantasy and Passion“ 1878, „Song and Story“ 1884, „Romance and Revery“ 1886. Básně jeho vynikají originálními invencemi.

ŽLUVĚ.

(To an Oriole.)

Jak, žluvo, stalo se, že bloudíš letem svým
v své kráse tropické tu nebem severním?

To rozmar přírody v mžik veselý byl as,
když kousek červánků večerních dostal hlas.

Či jakýs tulipán, jenž v oranži čerň nes,
před věky dávnými v zapadlém sadě kdes

hled k nebi upíral, až němé touhy pal
mu nebe splnilo, aby se ptákem stal?

MĚSÍC V MĚSTĚ.

(The Moon in the City.)

Poutníku bledý noci pod klenbou,
z východu v západ všech svých na cestách

ký div, že rád tak střásáš záři svou
na širá prsa země, která v tmách.

Vím, divé lesy klášterní máš rád,
je vítá vždycky srdce tvého lesk,
tam pod šoumavou můžeš větví stkát
se září stín v síť chvějných arabesk.

Pláň mroucích luk pod nebem z opálu
rád osvětlíš svým třpytem potají
a měníš bez těl páry močálu,
jež v matném šeru v duchy vzrůstají.

Rád do nejvyšších padáš hor a skal,
je pláštěm zářným měkce zahalíš,
jak za milost bys vlídnou prosbu slal,
kde spravednosti chladné trůn a výš.

Když v nezměrný klid skolébán vln hněv
neb pyšně tryskne spoust jich dravý proud,
jdeš vlajku skvělou v bouř i ve úsměv
si po měnivém moři rozvinout.

Leč ach — když lesy, hory, moře, luh
se zvláštní těší přízni svitů tvých,
ký, lilje nebe, ples ti je a vzruch,
zde kvésti nad městem, kde děsný hřích?

PÁN A ROB.

(Master and Slave.)

Na shnilém trůně seděla Smrt — strop sluje se
rosou tměl —
před ní stál v úctě její rob, překrásný Azrael.

„Zda sloužil's dnes věrně" — řekla Smrt — svým
slzavým dílem nám?"
A Azrael odvětil: „Kněžno, zdar! Já slyším a
poslouchám."

„V den svatby své nevěsta; milenec, když sladkým
jat štěstí snem,
a dítě, jež nechala samo máť, mým utuhli
polibkem.

Ti, jiných pak bez počtu, Paní má; mé dílo slz
a běd
zas vpřed šlo tak jako v jiné dni řad let, řad
let a řad let."

Tu tmavý se usmál Smrti ret, bez lásky zrak
tvrdý jí vzplál:
„A duše, jež polibek ždály tvůj? Zda kol nich
šel's pyšně dál?

Když jméno tvé lkali truchlivci, ret bledý, touhu
i bol,
když divě ti ruka kynula, bys stál, zda pyšně
šel's kol?"

A odvětil anděl Azrael, pln úcty, k těm otázkám:
„Tak právě, má Paní! Kněžno, zdar! Já slyším
a poslouchám!"

☆

SETKÁNÍ.
(The Meeting.)

V snách lad jsem smutných spatřil klín,
kde suché sosny kmen se třás,
tu náhle zved' se ze hlubin,
jež roztrhly se v úzký sráz,
a k místu hrůzy skočil zjev,
jenž zryt byl, shroucen v řetězích,
líc bolnou, na ní hořký směv,
a vysušenou, plnou rýh.

U sosny děsné čekal, v dál
zrak divý zvedal v nebes říš;
tu ženy zjev, jas božský, vlál,
jak anděl splýval k zemi níž;

tak čistá jak dech jitřních snů,
a v záři, jíž se svatí skví,
níž slétala, až klesla mu
do černých loktů v objetí.

A já hlas dálný slyšel tmou:
Jich láska byla v žití čas
tak velká, že co mrtví jsou,
i nebes, pekla strhla hráz;
i temnoty i světla moc
zmoh' žár jich slz a prosby vzlet —
zde v smutných ladech jednu noc
se střetnou každých tisíc let.

ZEMĚTŘAS.

(Earthquake.)

Sil hrůzných gigant němě leží, v hloub
do tmavé země dole uvězněn;
ty znaky moci, jíž má vězeň ten:
hruď velká, stehen kolossální sloup,
páž silná, jíž tkal mocný sval a kloub,
ve spánku leží, kde ni nedá sen
po měsíce, ba roky ples ni sten —
ttů klidných spánek, zamknuv hled, naň vstoup'.

Leč někdy přec se v duši sen mu vplítá,
jak v pýše smělé za minulé doby
blah světem chodil, nespjat tyrany;
a pak, jak ve snách neklidně se zmítá,
po živých děsné pcčnou zívat hroby,
neb město praská, věže zviklány.

James Jeffrey Roche.

(1847.)

Narodil se r. 1847 v Qeen's County v Irsku. Vydával v Bostoně časopis „Pilot" a poesie své uložil v knihách: „Songs and Satires" 1887, „Ballads of Blue Water" 1895, „The Vase, and Other Bric a Brac" 1900. Napsal též životopis básníka Johna Boyle O'Reilly 1891.

POVÍDKA BRATRA LAIKA.

(The Lay Brother's Story.)
(Klášter Trappistů — 1856).

To jeho a to můj je rov.
Tak dobrý ke mně Otec byl,
ač znamení jsem nedal, slov,
ni krásnou naděj neživil
jsem, v prach že setlím, jemu nejbližší,
jenž svatým byl, je svatým ve výši.

Let čtyřicet jsme s druhem druh
tu žili, a ni jeden hled,
že myšlenkou v mžik jeho duch
se vrátil v čas nám známý zpět.
Byl o dvě leta dřív, než spjal
jsem řeč, dav světu výhost, tady,
a jej jsem v dávných dnech těch znal,
kdy já ne stár a on byl mladý.

Ni znamení ta všecka léta,
až včera, kdy mu nastal skon,
zřím, slz mu clonou úsměv zkvétá,
vzal dlaň mou, jménem zval mě on.
(Neb mžik, než život prchne tich,
to Trappistům je mroucím přáno,
by zřeli, kdy je shlazen hřích,
slast země k slasti v Nebesích
že co smrt k Žití, k noci ráno.)

Vzpomínky anděl svalil, zved'
tu s mohyly let kámen v mžik,
až monotonních čtyřicet
zim, čtyřicet z cel prchlo let,
a já i on byl granátník —
armády velké granátníci
po boku v strašný den ten zřící
u Kovna s Neyem blýskavici
kozáckých deset tisíc pik.
Já zřel, jak pad', když tiskli nás,
píď za pídí, dál k břehu řeky,
pak krve kouř skryl pole v ráz,
a já si přál spát na vše věky.

Leč milostiv Bůh nechal dále
mě žít, čin mnohý provést, zlo
až na konec pak přišlo v mále,

ve strasti, hanbě, — Waterloo.
Tu opustit svět lehko bylo,
vždyť bez nadějí byla zem,
a mě nehodna odměnilo:
tu žil, smrt jehož plakal jsem.
Já žas', že nevzpomíná, žel,
na vlast, sny, slávu, krytou víkem
na mladost — ah, já zapomněl:
byl světec mužem — granátníkem!

Mou držel dlaň, a oči sklenné
teď měly dávné touhy žeh
a starého cos ze plamene,
jejž nítí v hrudi bitvy dech.
A víc tam ještě lásku věstí,
již rozum nestlumil ni čas,
pro Vůdce, s nímž jsme v zlu i štěstí
šli za sluncem jak planet jas.

Bůh, mním, ne míň jej v lásce chová
pro lásku tu, již skrývaje
ji leta, v hoři, beze slova
nes', děltˇ On sám: Vše láska je!
Vše řekl jsem, nač dotaz klade,
a chtěl bych zas, smrt na tváři:
„Mně povídej" — děl — „kamaráde,
o mém povídej Císaři!"

☆

NADĚJE.

(Hope.)

Ta hvězda, kterou zříti
mníš, drahá, tak se skvět,
můž tmavá, mrtva býti
již mnoho tisíc let.

Leč nechť z ní nevyletí
již nový paprsek,
ten jeden šírem spěti
vždy bude svitu vděk.

Tak moudrým, svatým k vzteku,
přes různých maxim sklad,
plá láska do všech věků,
nechť naděj led a chlad.

KOSTROUN NA HOSTINĚ.

(The Skeleton at the Feast.)

Host Tichý námi nezván byl,
ni jménem nevzpomněn;
ret nezřený nám z Číše pil,
a za písní a žertů chvil
vstoup' Nepozvaný ten.

Šli staří plni pobídky
  Cizinci moudře vstříc
a když zněl zpěv a přípitky
a vyprávěny povídky,
  mu pevně zřeli v líc.

Ó, před kostrounem chraň nás Bůh,
  když na hod přijde v sál!
Ten odlétlý buď spasen duch,
jenž nejblíže mu used' v kruh
  a nejmíň se ho bál!

Alice Marland Rollins.

(1847—1897.)

Nar. se r. 1847 v Bostoně, Mass. a měla za svobodna jméno Alice Marland Wellington. Vyučování dostalo se jí od otce, navštívila Evropu a provdala se r. 1876 za Daniela M. Rollinse v New Yorku City. Napsala „The Ring of Amethyst, poems" 1878, „The Story of a Ranch" 1885 a „Uncle Tom's Tenement" 1888. Zemřela v Bronxvillu r. 1897.

SMRT AZRONOVA.

(The Death of Azron.)

Své dláto chyt' a ku podstavci spěl
a na koleno jedno pokleknuv
před neztesaným bledým mramorem,
šept': Zde chci ptát se! V mramoru tom! Zde
sfinx vtesám trpělivou, neklidnou,
jíž v hledu vždy, nechť v chladný kámen jat,
plát bude: „K čemu, k čemu žití vše?"
A pracoval, vše dobře šlo, tu v ráz
mu pravou rukou proběh' třas a chvěv.
Líc obrátil a spatřil: po boku
mu žena dlí jak anděl, nebo snad
též anděl jako žena; vznešený
tak upřela naň pohled, stojíc tu,
tak němá, hrdá, krásná tak, že on
své drže dále dláto, zakoktal:

„Kdo jsi? Jsi Láska? — pro mne naposled?“
— Ne Láska — děla — Azrone, jsem Smrt!
„Ne!“ — řek’ a pevněj dláto svoje stisk’ —
„mně umřít nelze. Hleď, jsem mlád! a vše,
co v duši mám, jsem dosud neproveď.
Nežádám život prázdných tupých hlav,
jež neznají, co božské! Nežádám
žít pro bláznovství, slastí divý rej,
nežádám lásky, pro mne není-li,
jen tvořit chci! Zde toto dokončit!
Vše myšlenky, jež planou v mozku mém —
ne hloupé sny, leč ty, jež čeká lid —
teď neužity, umřít mají-li;
má síla vůle, energie, snah
a má-li žízeň, božské vidět jen
a čekajícím slepcům hlásat pak,
bez výrazu teď zniknout — k čemu vše?“
Tu: „Azrone — děl anděl — tvoje sfinx
se ptá i odpovídá. Co jsi děl
těm, kdož se ptali tvoje na dílo:
‚A k čemu vše?‘ Zda neřek’ jsi jim sám:
‚To lhostejno, jen když to krásné je!‘?
Tvá sfinx, zrak nepoklidný, ráda by
se ptala: „K čemu žíti?“ Chlad však úst,
ta klidná sladkost nepohnutých řas,
ta rovnováha zjevu bez změny,
líc jemně vytvořená, semknuté

rty dí: „To lhostejno! To lhostejno!
Jen když to krásné!“ Azrone, ne sfinx,
tvé větší dílo, slavná hrobka tvá,
ne pro živoucí ženu, pro sfinx jen,
jež ptá se, odpovídá, není-li
na živý výkřik živá odpověď?
‚A k čemu vše?‘ se ptají. ‚A ty's děl:
‚To lhostejno, jen když to krásné je!‘
Můž' být, že taj mám, jejž ti objevím,
až překročíš práh mrtvých, možno též,
že nemám žádných — to je lhostejno.
Vlož mramoru běl tam, kam náleží,
lesk drahokamů dobře zvol; vše zlaď
a spořádej, a pak to lhostejno
již, k čemu vše, či dláto padá-li.
Nezoufej nyní! Dobře tesal jsi,
však víc se netaž — vše to lhostejno!“
A tiše sklonil Azron k hrudi leb,
a dláto kleslo . . .

Alice Brotherton.

(184-.)

Nar. se r. 184- v Cambrigdi, Ind., a jmenovala se za svobodna Alice Williams. R. 1876 provdala se za Williama E. Brothertona a žila pak v Covingtoně, Ky., a blíže Cincinnati, O. Vydala knihy básní „Beyond the Veil“ 1886 a „The Sailing of King Olaf, and Other Poems“ 1888.

PLANOUCÍ SRDCE.

(The Blazing Heart.)

„Kdo jste vy, duchové,
jichž řad v tmě zříti,
planoucí srdce každý v ruce své,
jež ve záhrobí tady ve tmách svítí?“

— Z nás každý miloval
tak tuze, tuze!
však pro lásku, ač dala nám jen žal,
(ach, dala žal!) my došli k pekla hrůze.

Ráj nám je uzavřen,
ó, bído s bolem!
ta milost byla popřána nám jen,
tu svítit ve tmách mrtvým, již jdou kolem.

Za námi stínů tma
a mlha šedá,
však naše srdce duším v cestu plá
od hrobu k branám, den jež spatřit nedá. —

„Kdo je ta paní tam
po pravé ruce?“
— To srdce se pro Antonia v plam,
tak svěží kdysi, proměnilo v muce.

— V té pro Aenea žeh
vzplál na vše časy!
— Ta pro Phaona plála; žárů těch
ni oceánu vody neuhasí.

„A ta, vlající vlas?“
— Tak v lásce velká,
že vyslyšel Bůh právě její hlas
a kýv', by s milým dlela trpitelka.

„Ó, stavte praskot škvír!“
— Ne, planou, svítí!
„Mě pusťte, zpět chci v svojí rakve mír!“
— Jdi dále (kynou), nelze zpátky jíti!

„Proč hrnete se blíž?
mě bázeň chvátí!“
— T v é v l a s t n í srdce plane uhlem již!
Je vyrvi z ňader, musíš tady státi!

„Líp tobě, Francesco,
jsi šťastná žena,
je lépe s ním trpěti pekla zlo,
než v chladném stínu stát, jím zapomněna!“

Walter Learned.

(1847.)

Walter Learned nar. se v Novém Londýně (New London), Conn., r. 1847 a vydal mimo překlad novell Coppéových a anthologii ,,A Treasury of American Verse" 1898, sbírku rozmarných a vtipných písní ,,Between Times" 1889.

NA PRÁZDNÝ LIST MANONY LESCAUT.

(On the Fly-leaf of Manon Lescaut.)

Vám, jichž tep mírně plyne jen,
tak tiše, klidný, odměřen,
vám, kterým nikdy žití běh
nezvířil žádné vášně šleh:
zvěst vrtošivé lásky snad
se horečným snem bude zdát.
A přec my také máme v sobě,
čím stanem se pak v příští době.
Chtíč silný, tužeb slabší chvění
ty v ohavy, ty v světce mění,
a láska též, něh za různých,
tu ctností je a tu zas hřích.
Ta planá růže, jež pne ráda
přes sadu zeď svůj květ, jenž padá
pak do prachu a špíny cest,
kde krokem lidí zdupán jest:

je sestrou krásné růže svěží,
již dobře sadu hradba střeží,
a jejíž spjatá nesmí snět
se za mříž sadu rozletět.
Spokojen sladce mnohý žije,
ctnost jeho všecka — okolí je.
Zde zbloudilo jich, kleslo dvé,
však zrcadlo vám drží své.

EPISODA.

(An Episode.)

Bez slůvka okolo mne šla,
ni známky ani hled;
šla tiše cestou svou, a já
šel tiše svojí vpřed.

Snít nikdo nemoh', v její líc
kdo zřel a spatřil chlad,
že hlod neb vzpomínka se chvíc,
jde srdcem jejím snad.

A nemyslím, že někdo as,
kdo klid v mé tváři zřel,
mnil, nevěra že její zas
mi v srdci budí žel.

A nemusil mnít — náramně
se důvod prostým zdál:
já neznal ji, ni ona mě,
a tak šla teďy dál.

VYSVĚTLENÍ.
(In Explanation.)

Tak blízko plál jí ret,
že — co jsem dělat moh'?
Vás k hněvu snad jsem sveď',
však blízko plál jí ret —
vám vše to vyprávět,
vysvětlit, nemám vloh,
však — blízko plál jí ret,
že — co jsem dělat moh'?

KRITIKŮM.
(To Critics.)

Když sedmnáct mi bylo let,
já slýchal častokrát:
„Co děláš, dělat neměl bys,
jsi ještě příliš mlád!“

Teď čtyřicet kdy let mi již,
  zas slyším rádců pár,
to, ono abych nedělal,
  že jsem již příliš stár.

Ó, světe kárců! Je snad věk,
  kdy v rovnováze jest
čas mládí s mužstvím? Musil jsem
  jej zaspat, na mou čest.

☆ ☆ ☆

John Vance Cheney.

(1848.)

Básník přírody a srdce. Narodil se v Grovelandu, N. Y. r. 1848. Provozoval praxi právnickou v New Yorku City, později stal se knihovníkem veřejné knihovny v San Franciscu a nyní jest knihovníkem „Newberry Library" v Chicagu. Napsal mimo essaye a novelly tyto knihy básní: „Thistle-Drift" 1887, „Wood-Blooms" 1888, „Qeen Helen, and Other Poems" 1895, „Out of the Silence" 1897.

NEJŠŤASTNĚJŠÍ SRDCE.

(The Happiest Heart.)

Kdo řídí ořů slunce chvat,
pán bude jich jen den;
líp je čin skromný vykonat,
jít prostou cestou jen.

Na slávy meč si sedne rez,
prach skryje korun jas,
ba nikdo tak se nepovznes',
by neshladil jej čas.

Los nejšťastnější srdce má,
jež v hrudi tiché sní,
jak sladký den, a přenechá
již Nebi ostatní.

✩

SNĚHOVÉ VLOČKY.

(Snowflakes.)

Padají den celý,
krouží v noci tmách,
tiché v moři ticha,
z dálných cest a drah.

Také krásy nezná
luh ni v dubna čas,
nekvete tak léto
jak jich běl a jas.

Padají den celý,
krouží v noci tmách,
duchové jak tiší
z dálných cest a drah —

vločky v letu, vločky,
snivý zří v nich duch,
vznášet duše květů
přes zimní se luh.

CHODCI.

(The Pilgrims.)

„Kam, ó, chodci, jdete, kam,
tiše, že zvuk nezní k nám?“

Za sebou kol tiše jdou,
plíží, hříží se jak mhou,
tiše, tiše, stín a šeď,
na cestě se staví teď.

„Sem, ó, děti, jimiž den
podzimní v máj proměněn,
kdo ti chodci, co šli kol,
třtin co vzdychl mrtvý stvol?
Kdo ti chodci, stín a šeď,
již v hry vaší zřeli změť?“

— Bloudíme tu drahně chvil,
kde jak kdos by květy skryl,
slyšely jsme v trávě smích,
nezřely však chodců tvých! —
Jedno šepce, bledé tak:
„Pryč jsou; líbali mě v zrak!“

HUDBA.

(Music.)

Vem dívky mladé, vezmi matky vzdech,
vem dětství sen a naděj, kterou tká si,
vem vánku něhu, růží naber krásy,
vem sosny stín, červánků večer žeh,

vem luny svit, kde do vln v luhu šleh',
vem polibky a lichot plaché hlasy,
vem blondýn světlé, brunet tmavší vlasy,
vem ranní ohlas vzlétlých ptáků všech;
vem vášeň tepen všech, jež budí Vesna,
všech modlitby, jež mrou v dnu podzimním,
vem spánku ples, trud těch, kdož leží bez sna,
chvěv krve s tepem mdlým i velikým,
pak v duši vlij to, vše se v prázdnu stěsná,
a míchat Prst nech, který pohne vším!

SESTÁRNUTÍ S PŘÍRODOU.

(Grown Old with Nature.)

Ó, pravdou-li, že jiná země jest
a krašší, lepší než ta prostá máti,
se s těmi, kdož dřív zašli, uhlídati,
já šel bych rád. Leč, kéž by anděl vést
mě nechtěl v takou dál přes písek hvězd,
tak daleko bran věčných od úpatí,
by zelený svět znik' mi! Nevídati
ni země píď už! Jaký krutý trest!
Já přes útěchu sladkých harf bych lkal,
lkal pro snět, ptáky, učitele písní,

lkal po noci, jež padá v lesů val,
ba kvílel bych i v plesných davů tísni
pro miláčky své. Bez přírody dál
žít šťastni nemohou, kdo sestárli s ní.

KAM?

(Whither?)

Kam jde, dítě, tato cesta vpřed?
— Bez konce jde dál a dále v svět!

Kam jde, mistress, tato cesta zde?
— Na náměstí v město, pane, jde!

Kam jde tato cesta, starče, slyš!?
— Na hřbitov, kde bledý klid je již.

Hjalmar Hjorth Boyesen.

(1848—1895.)

Narodil se r. 1848 ve Fredericksvaern v Norvéžsku a zemřel v New Yorku 1895. Studoval na universitě v Christianii, načež odstěhoval se do Chicaga, kde vydával skandinavský list „Fremad". Později studoval v Lipsku; r. 1874 stal se professorem na univ. Cornellské a r. 1880 prof. germánských jazyků na Columbia College. Vydal: „Gunnar" 1874, „Tales from Two Hemispheres" 1876, „Falconberg" 1878, „Ilka on the Hill-Top" 1881, „Idylls of Norway, and other Poems 1883, „Vagabond Tales" 1889 a řadu essayí o německé a skandinavské literatuře.

EVOLUCE.

(Evolution.)

I

Vznik všeho bytí širý základ měl
na sloupech, tkvících v nedoměrném dnu
vesmíru prázdného a prvních snů.
A mocný kyn byl věru, který schvěl
atómy mlžné, zárod příštích těl,
v těch prázdných, prostých světla prostorách;
to dech snad vírem do mlh náhle vtáh'
a mrtvý klid střás těžký, který tkvěl
na parách bez hnutí. Ó, jaký zdvih'
se ozvuk, jaký vzbudil chvat a běh
ten dech! Co věků přešlo závratných,

než nahé skály kousek pokryl mech!
Tak s živlů bojem duní, kolotá
i původ nejmenšího života.

II.

Jsem dítě země, z vln jsem, vzduchu vstal!
Mně v kolébku Silurských bouří řev
pěl, nekonečně měnil se můj zjev
od rostlin, k ptákům, zvěrům — stále dál,
až věků řad tvar nynější mi dal.
Však předci dávní zanechali sled
svých silných duší v mé, jenž vymizet
a zajít nemůž'. Kvetu jak strom skal,
a každý cit, že kořen v zemi mám,
mě poutá denně k hroudě zas a zas;
leč vzduchu živel vznáší k výšinám
můj život v říš, kde září den a jas;
a ty, ó, moře, matko přísná, pln
tvých bouřných písní jsem a tvojich vln!

III.

Mě s vším, co dýchá, svatý víže svaz;
boj bezmezný tu víří, kolotá,
však nesmrtelná hodnost života
i oběť s vrahem pojí přes zápas.

Kdo ví, co žití podstatou je as?
Ten řetěz, jenž spjal všeho tvorstva ruch
a svírá mě i zvíře, ptáka v kruh,
své články musí zdola v každý čas
od vody, skal a rostlin k lidem pnout.
Já v růži stejný jak v své duši tep
(nechť tiše v ní jen plyne žití proud)
jsem cítil často; leč když v moji leb
slét zpěvný pták a počne zpívat v ní,
tu celý řetěz slávou svou se chví.

IV.

Já stál a zpola s žasem, s úctou zpol
ty obrovské zřel stopy přírody,
jež vtiskly tesu její pochody:
spár plazu, tkáně kapradin i stvol
ve věčném jejich spánku zřel jsem kol
v tom kameni, jenž na rakev jim dán.
Ó, jaká bouř, ký z bujných lesů van
od kmene zavál sem ten stonek v dol?
Ký netvor hrozný, skrytý ve šupinu,
tu nohu s blanou vlahým proudem táh'?
Ó, jaké dálky, plné silných činů
a silnějších dum, odkryl zrak můj v snách?
Pojď, bratře, sem s tím spárem kamenným!
To maso, jež měl's druhdy, je teď mým!

V.

Výš tíhne život, ač mu za základ
dán oheň zprv. Zde bije v prsti té
jak tepem duchů srdce zlatisté,
jež zhřívá lilji; její tichý lad
spí nezrozen zde v půdě. Ó, jak rád
bych stihal taj, jenž jak Midasa dlaň
tu sprostou hrudu mění v zlatou tkáň!
Neb jak můj zrak na cesty mlžné pad
prostoru, času, v krásné vidině
zřím vševládný již osud člověka.
Ten duch, jenž žil ve zvěru, v květině,
hřmí v nové kruhy, v pásma daleká,
až vítězů a králů bude rod
vždy božštějších děl dokonávat plod.

THORALF A SYNNÖV.

Zda znáte údol Gudbranský, kde Laagenu hřmí
tok,
v hvozd slouchající zpívaje refrény divých slok?
A zda jste zřeli, na večer jak ledovců vzplá lem,
když, jakby z luků elfů šíp, zář střílí údolem?

Zda viděli jste dívky jít polany po trávě,
ve vlasech stužky, krajáče pak mléka na hlavě?
A slyšeli jste houslí hlas, když tance počne
chvat?
Pak víte již, kdo Synnöv Houg a mne též
znáte snad.

Neb Synnöv Houg je mrštná tak jak vrby
pružná snět,
již myslíte si: máte ji, je navždy vaší teď,
když, pampelišky nad loukou tančící vzdušný
míč,
vám jemně prsty proklouzne a lehce prchá pryč.

Svatého Jana na večer—já dobře vzpomínám—
my chlapci v travné rokli jsme rozžehli ohně
plam,
a všecka švarná děvčata se posadila v kruh,
kdos vypravoval příběhy, a druzí pjali sluch.

Tu Synnöv náhle zvedla se a píseň zapěla,
jak jitrem létla skřivančí by píseň veselá,
a já — já sebe neznal již, leč vzchopil jsem
se hned,
jak každý zvuk té písničky mi zrovna srdcem
lét.

A jako hřímá s ledovců let bystřin divoký
a slévá vodu ledovou ve slunné zátoky:
tak basový můj hvozdem hlas se v dál a šíří
táh',
a Synnövin se diskant chvěl jak pírko na vodách.

„Má Synnöv malá — zpíval jsem — jsi dobrá,
plná vnad!"
A ona pěla: — Thoralfe, to nesmíš povídat! —
„Má nejkrašší — já na to zas — mé srdce navždy
tvým,
i dům můj, dobrá farma má s krav stádem bučivým."

— Ó, nejmilejší Thoralfe, když tak je mysl tvá,
tvé velké srdce miluje tak malou jako já,
pak povím ti, až bude mi muž jednou potřeben,
a — volno ti mě chytnout si — ač dovedeš-li jen.

A létla dolů úbočím, kde houští spřádá změť,
tak těsné skrýše mřežové a splítá list a sněť,
a spěla tímto podrostem na nožkách zaječích,
a lesem zvučel dál i blíž veselý její smích.

Pak malou Synnöv nespatřil již po celý jsem
rok,
jak před lovcem zvěř prchal tak přede mnou její
krok;

co počíti, jsem nevěděl, půl nocí nemoh' spát,
vždyť měl jsem malou Synnöv tu tak věrně,
něžně rád.

Byl na vrcholu léta čas v březovém údolí,
já poslouchal jsem kukačku, střízlíka šveholy,
když náhle zazněl nade mnou jak stříbro znící
blas,
jenž nad ptáků se šveholem i zvukem řeky třás'.

Tu seděla má dívčina na rovném tesu skal,
a u nohou dav nachových jí květů rozkvétal,
klobouček malý šelmovsky v prsténcích zlatých
tkvěl,
lem z barchentu, leč jako krev on rudou látku
měl.

A bez hlesu jí za zády já podrostem se krad',
proklínal břízy neklidné, že šustí korun řad.
Jak blaze srdce bilo mi! Dál plížím se a v ráz
pak jemnou snětí březovou jsem opjal dívčin
pás.

Jak zarděla se, zachvěla! — pak chtěla letěti,
leč já ji malou chytil v ráz v své pevné objetí
a po svůj bok jsem něžně tak ji na suchopár
snes',
kde útlé květy nachové skal pokrývaly tes.

A jako uvězněný pták, když dobrou shledá klec,
dál živě zpívá písně své a plesá na konec,
tak Synnöv, jež se snažila, leč marně, prchnout
mně,
zrak obrátila šelmovsky, se smějíc srdečně.

„Má malá Synnöv, děl jsem jí, dobře-li vzpomínám,
ty něco jsi mi slíbila, už rok to, v rokli tam.“
Tu zvážněla, smích dusila, jenž do těch zvučel
chvil,
a šeptla: „Drahý Thoralfe, tys též cos přislíbil.“

TVÉ ČÁRNÉ JMÉNO.

(Thy Wondrous Name.)

Jak moh' bych brát tvé jméno lehkým rtem?
to čárné, v němž tvé duše vonný díl,
jak, křehký elf nechť květ svůj opustil,
přec květné duše dech je stále v něm,
jenž prozradí hned, odkud přišel sem.
Já, drahá, též, nechť každý z nás jde sám,
co v srdce svého Vestálský jsi chrám
mě vzala, planu svatým plamenem.
Dech bytosti tvé sladké ve mně tkví,

hlas čárný velkých nezrozených činů,
pln hlubých ozvěn, mojím bytím zní
a v širou říš mě vede, ve vidinu.
A mrtvy bol můj, strast a pochyb ruch:
zas v sıdci mém se spící budí bůh.

☆ ☆ ☆

Charles de Kay.

(1848.)

Charles de Kay, básník a uměl. kritik, narodil se ve Washingtoně, D. C., r. 1848. Vzdělával se na universitě Yaleské a r. 1877 stal se spolupracovníkem new-yorského listu „Times". Založil „The Authors Club" v New Yorku a byl r. 1894—1897 konsulem Spojených států v Berlíně. Vydal: „The Bohemian" 1878, „Hesperus, and Other Poems" 1880, „The Vision of Nimrod" 1881, „The Love Poems of Louis Barnaval" 1883, „Barye, Life and Works" 1889, „The Family Life of Heinrich Heine" 1892, „Bird Gods of Ancient Europe 1898.

ULF V IRSKU.

(Ulf in Ireland).

— A. D. 790. —

Co na tom, že mi hoří ret,
muži, muži,
nač myslíš, že mi hoří ret,
proč upíráš tak chmurný hled,
muži?

To vítr táhl rákosím,
muži, muži,
byl na meč zostřen rákosím,
ret zkrvavěl mi břitem svým,
muži!

A má snad vítr lidský zub,
ženo, ženo?
Můž' lehký van jak lidský zub
sled hanby vtisknout v lásky lup,
ženo?

Ký děs to číhá v očích tvých,
muži, muži?
Ký číhavý děs v očích tvých,
ký stín se z tvého srdce zdvih',
muži?

Kdo stál to s tebou blízko vrat,
ženo, ženo?
Kdo tisk tě tak, že blízko vrat
dva měsíc nemoh' rozeznat,
ženo?

Já sama byla, Bůh mě spas,
muži, muži!
Já samotná, mě Kristus spas,
a poslouchala moře hlas,
muži!

Tak naposled máš čtvero noh,
ženo, ženo!
Tvůj Kristus dal ti čtvero noh,
ty nad čtvernožce horší, oh,
ženo!

To pohanský tě zmámil čár,
muži muži!
žel, kouzelný, zlý zmámil čár,
stop starých v písku zřel jsi pár,
muži!

Však sled ten nešel v dálavu,
ženo, ženo!
Sled starý nešel v dálavu,
ty jindy chodíš k přístavu,
ženo!

To není pouze tvoje krev,
ženo, ženo!
ret jemný nemůž' tak lít krev,
tvá rána našla pomsty hněv,
ženo!

Co o ráně to mluvíš jen,
muži, muži?
Ký hrůzný vid to rány jen
a ujce, v prach jak poražen,
muži?

Tvou krev jsem shlíd mu na líci,
ženo, ženo,
svit zrádný šleh' mu po líci,
meč vrazil jsem veň smrtící,
ženo!

Jak? jediný jsi zhubil květ,
muži, muži,
ten jediný zde v třtinách květ,
nuž, ze síně mé kliď se hned,
muži!

Tě nemiluji, jeho jen,
muži, muži,
na celém světě jeho jen,
nechť peklo sklidím, drah mi Brenn,
muži! —

Ji chyt' za černou smolu kštic,
běda, běda!
ji hlavu zvrátil za vlas kštic,
až hrdlo nahé, jen se chvíc,
běda!

Víš, že jsem divější než vlk,
ženo, ženo!
Já jmenuji se právem Vlk,
chci, vás by obou jazyk zmlk',
ženo!

Já míval jsem tě vždycky rád,
ženo, ženo!
Jen blázen můž' mít hada rád,
však dosud slep jsem od tvých vnad,
ženo!

Tož ve tvou tvář již nechci zřít,
ženo, ženo!
Víc nebude zrak v tvář ti zřít,
neb za chvíli ty musíš mřít,
ženo!

Svá ústa vtisk' jí pod bradou,
hrůza!
jí hrdlo líbal pod bradou,
ni dech nevešel přehradou,
hrůza, hrůza!

☆

ARCANA SYLVARUM.

Slyš! . . .
Ké znění,
ký vysokých strun ruch?
Mhou lesa (tmavá tiš,
že květů není)
mně v sluch, mně v sluch
zní drnkot harf a skok
noh kosmatých, a vidím: kvas tu vzplál,
co svítě nad korál,
hle, hnusný, chladný mlok
na Dýmku Indiánů leze, tady král,

Klid! . . .
I oddech
hru poplaší i zpěv!
Ni krokem vyrušit
je v ritu hodech!
Zář shnilých dřev,
svit z broučků mrtvých těl
a selenitů třpyt, jež záři plají,
nám přispějí, by v taji
zrak bezbožnou hru zřel,
jíž kolem mloka bohaprázdní hrají.

Teď! . . .
Ni dechu,
by nezkazil se kvas!
Sic, kde jen jaká sněť,
jed vzletí v spěchu:
šíp, tenký vlas,
nám kmitne mozkem, smrtě tich;
však bez dechu jen hleďte na rej ten:
muž, žena v skoku jen,
hnus, čár, ples trudný, hřích
kol mloka, jenž jich králem učiněn.

Zpět! . . .
Ty scény,
smích, nelidské vše tak!

Pryč! než ztratíme sled!
Ni muž, ni ženy
to nevydrží zrak,
k vám, nestoudní, se, nazí, pustí, noře.
Pryč! než v jich orgij vpadnem v tmavý hvozd!
Zpět! Neb už šílenost
probíhá námi choře,
se mloka tknout na bílé dýmky koře.

Emma Lazarus.

(1849—1887.)

Mezi četnými poetkami americkými vynikající místo zaujímá židovka Emma Lazarus. Narodila se v New Yorku r. 1849. Rodina její pocházela z Portugal a náležela k nejstarší a nejvíc orthodoxní kongregaci v New Yorku, mladá Emma však jen zřídka navštěvovala synagogu a stranila se obřadů jako věcí přežitých a nemoderních. Bylo jí jedenáct let, když vypuknuvší válka občanská nadchla ji k prvním zpěvům, záhy také vydala sbírku básní „Poems and Translations" 1867, avšak ta zapadla. Teprve druhou knihou „Admetus, and Other Poems" 1871 pronikla v Americe i v Anglii. Z klassických motivů je tu Admetus a Orpheus, z romantických legendy o Tannhäuserovi a Lohengrinovi a cyklus básní Epochs, jakési lyrické drama duše. R. 1874 uveřejnila román „Alide", čerpaný z Goetheovy autobiografie, za nějž dostalo se jí nelíčeného obdivu Turgeněvova, a r. 1876 chmurné drama „The Spagnoletto" o španělském malíři Riberovi, jež dokončila při návštěvě u Emersona, který se stal jejím přítelem a rádcem. Dosud však více žila jen snům a vidinám než skutečnému životu. Přechod k nové fási jejího života činí překlad Heinových písní a ballad, nejlepší překlad básníka toho v angličtině (r. 1881). Leč v době té protižidovské bouře v Rusku, později též v Bulharsku, Srbsku, Rumunsku a Německu probudily v ní rázem mocné vědomí kmenové příslušnosti. Obrat signalisován byl několika články v „Century Magazine", a též v poesii počaly se

objevovati její motivy židovské. Ponořila se do studia svého kmene, jeho řeči a literatury, přinášela židům do Ameriky prchajícím účinnou pomoc, stala se těšitelkou a věštkyní svého lidu. Motivy její židovské uloženy jsou ve sbírce básní „Songs of a Semite“ (1882), a z dějin pronásledování židů čerpáno je také její místy uchvacující drama „The Dance to Death“ (Tanec ke smrti). R. 1883 navštívila prvně Evropu a r. 1885 po těžké nemoci hledala úlevu v Italii. Z nemoci však se již nevzpamatovala a navrátivši se r. 1886 do Ameriky, skonala v New Yorku r. 1887. Poslední prací její byla kritická analysa genia a osobitosti Rembrandtovy. Sebrané básně její vyšly ve dvou svazcích r. 1888.

MÍR.

(Peace.)

Tich mizí den, bohatý, dlouhý tak,
v němž vystřídal jas bouři, záři stín,
do nebes prchá čistých, kde ni mrak,
do ticha táhne v prázdné noci klín.
Houšť stínů sedá jasných do krajin,
jak kouzelný mrak smrti padá rychle
na nehybnou tvář, v tahy její ztichlé.

Jak jemný, sladký matky polibek
ten dotyk, jenž tluk srdce stavil v sled:
Ó, blaženosti také jas a vděk
ves živých ples by nepřikouzlil v hled.
Ji klidnou čekat, volnou jíti hned
a s odvahou a vírou, záchvěv ani,
Pán nalezl na první zavolání.

V tak zlatý večer prchá, třepetá
se mezi zemí, nebem, kde plá žeh,
v ten čistý vzduch mlžného se světa,
hle, motýlek mystických na křídlech,
ta lidská duše, plujíc k šíru v spěch,
ó, kdo můž' říci, v jaké rájů taje
a jaké výše, nevysněné kraje!

FANTASIE.

(Phantasy.)

Z cyklu „Symphonic Studies" k hudbě R. Schumanna.

Undiny tančí, břeh kde v stříbra svitu,
svá paže v řetězu a volný vlas,
jak mramor svítí nahých údů jas,
bled září měsíc do jich dívčích ritů.
Ó, tišej hrát! neb nožek zářné pěny
se netknou půdy, kde jich krouží ples;
tak zvuk jen, a již rozpráší je děs,
svých síní mořských skočí v chladné stěny,
a budem' ptát se, zdali jsme je zřeli,
až spatříme, kde byly, mlhy vlek,
již v barvách jemných líbá paprsek,
jež plyne v sněhu něze, v sněhu běli.
Již písčinu, hle, prázdnou myjí vlny,
a vzduchem smích zní kolem šklebu plný.

✣

KOUZLA.

(Faeries.)

Z cyklu „Phantasies" — k hudbě R. Schumanna.

Hleď otevřenou mříží okna zas,
co koupá se a v světle luny plyne
vrch, proud i sad i bílé cesty pás.

Vše mythy čárné, děti noci stinné,
hřmí, vznášejí se, fantastický tlum,
před hledem ospalým teď, mlžné, plynné.

Tam Endymion, šedý kde ční chlum,
v snu růžném leží, vzduch, pln luny jasu,
polibky dýše v tvář mu, očím, rtům.

Skrz houští plá květ bílých údů, pásů
nymf lovkyň, polet rouch tak tenounkých,
mizící tváře, proudy zářných vlasů.

Tam letní víly něžné a rod jich:
gnomové, elfi na trávě i snëti
se točí v rej a krouží, jeden mih.

Kruh rosný zbývá, kamkoli jen letí.
Ariel plyne modrem volný již,
pln kouzla vzduch je; myriady v změti

snů zlatokřídlých zvedají se výš,
se tísní k dveřím smyslů, duši plení
a kolébají zticha v zapomnění!

NOVÝ COLOSSUS
(New Colossus.)

Ne gigant ten, jenž z řecké zvěsti znám
od země k zemi mocně rozkročený;
zde u bran Západu, u moře pěny
stát bude žena, jejíž bude plam
blesk uvězněný a jež sluje nám
Vyhnanců matkou. V širý, ve vzdálený
svět k uvítání plá, zrak vlídné ženy
té řídí přístav, jenž z dvou měst má rám.
„Svých mějtež dějin slávu, staré země —
tak němě volá — svých jen bídných řad,
své s touhou dýchat volně štvané plémě,
ty ubohé, jež břeh váš vyvrh' rád,
ty bez vlasti, ty vraky šlete ke mně!
Svou svítilnu u zlatých zvedám vrat."

VENUŠE V LOUVRU.

(Venus of the Louvre.)

Přes dlouhý sál, se jako hvězda skvíc,
z pěn zrozená máť Lásky září v pýše,
je kamenem, leč nesmrtná přec dýše,
Čas hrubý zdrát, však zničit nemoh' líc.
Když, kouzelnice, prvně blýskla vstříc
mi, oslepujíc zrak, já zřela tiše:
ne sama plá, svět u pat, s trůnu výše,
jak vůz když táhl dav jí holubic.
Jí u pat Žid, bled, na smrt zkrušen stál,
štkal lásce s bohem, ctitel její v žití.
Tu Heine plakal. A tu pláče dál,
stín jeho nikdo nemůž' vyhladiti:
lká pěvce duch, plá srdce doposud
pro Hellady zmar, pro Hebrejský trud.

PRAPOR ŽIDŮ.

(Banner of the Jew.)

Vstaň, Israeli, vstaň! Vzbuď zas
slavného Makkabeje hněv,
heroa otce, šedý vlas,

pět synů s ním, z nichž každý lev,
se Moudrý, Vyvolený vztyč,
Sloup boží, Máj i Pomsty bič.*)

Ti s Mizpehu hor zřeli, žel,
jak Jerusalem prázdný, chrám
jak pust, Řek zákon pokálel
idoly pohanskými tam;
šat v cáru, lkal tu Židů dav,
a popel kryl vlas jejich hlav.

Tu zazněl s hor hlas polnice,
by otevřela hroby kol,
chór války Pánu pějíce,
se Makkabejci řítí v dol,
pět reků vpřed, však s nimi hřmí,
hle, deset tisíc k vítězství.

Jerusalemské trouby sem!
Čas zadout do nich ze všech sil,
třást nízkých — velkých spáčů snem
je zbudit za těch tísně chvil.
Ne k pomstě — pro záchranu jen
million nahých mečů ven!

*) Synové Mattatjovi: Jonáthán, Jan, Eleazar, Šimon a Júda — poz. bás.

Oh, nemněte: znik' boje pal,
zhas navždy plamen mystický!
Řád Mojžíš, David lyru dal,
v nich síla vaše navždycky!
Kéž zas by jen se Ezra zved',
by prapor Židů zdvihl vpřed!

Cár pro smích zprv — leč brzo dost,
krev mužů, ženy plačící
až budou chránit si ten skvost,
ti, kdo se krčí, kdo teď spí,
mu žehnat, stříc' jej, skočí v ráz.
V boj! Neb kdo rek, ctí reky zas!

ZPĚV ČERVENÉHO KOHOUTA.

(The Crowing of the Red Cock.)

Přes nebe východní, hle, vzplál
nach, jak by v krvi vstával den,
zas jednou kohout kokrhal,
zas křesťanů meč vylét' ven.
Střech hoří, svítí million
v svět širý Židům v let a hon.

Kde Hebreů vlast odvěká?
Je v kruté tísni Kristův lid.

Klet, krušen je Syn Člověka,
kam hlavy nemá položit.
Žluč jeho číš a slza med,
bol jeho trvá tisíc let.

Ves hřích, jímž mění lidský tvor
se v zvíře, postih' jeho rod,
ples luzy, kněží lačný sbor
a králů bič se spojil vhod,
by se země byl vyplet, znik',
zvěst jeho jeden bolu vzkřik.

Když pln je list, kam hřích je vpsán
na jeho otcích, rodě všem,
když slz tam proud, krev teče z ran
a trud zřít věk tam za věkem,
ký oceán by zbavil vad,
skvrn křesťan lásku, křesťan řád?!

Ne, zavřme knihu; zmlkni ret,
zvěst hříchů strašnou pokryj plášť,
ta ve sluch mučedníka znět,
spíš on by živit pomsty zášť,
spíš on by vstát moh', svatý hněv:
za zločin zločin, za krev krev!

Že sketou? Ne, zří smrti v líc,
se světy bil se, druhů prost.
Zač? Jména nesmí vzdychnout víc —
myšlenky, víry za volnost.
Meč lačný nechce třísnit, bít,
cíl vyšší má — chce zapomnít!

RÁŠÍ V PRAZE*).
(Raschi in Prague.)

Z cest Ráší z Troyes, měsíc Israele,
a talmudista velký, navracel
se z dalekých pod různou oblohou:
k všem synagogám, co jich Východ má,
skrz Italii, Španělsko a Řecko,

*) Ráší (Rabbí Šlomo ben Isak) jeden z předních učenců židovských ve středověku, narodil se v Troyes r. 1040 a zemřel r. 1105. V básni Lazarusové mluví se o tom, že povolán byl v Praze ke dvoru knížete Vladislava (of Duke Vladislaw). Není však pochyby, že tu mohl býti míněn jen kníže a král Vratislav II., do jehož panování (1061—1092) život Ráššího spadá. Tomu svědčí i to, že v básni vystupuje biskup olomoucký, biskupství olomoucké založeno však právě Vratislavem II. r. 1062. Milostník knížete, uváděný básní jménem „Narzerad" nemůže býti než milec krále Vratislava II. Zderad. O stěhování se židů do Prahy za knížete Vratislava viz v „Historii židů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku" od Boh. Bondyho" díl I. str. 4. *Pozn. překl.*

krás plnou, bolnou, svatou Palestýnou,
Egyptem s obelisky, Persií,
jež s pižma dechem v květech směje se,
přes Kavkaz, pouště jednotvárných stepí,
v sled temnem bujných houštin českých hvozdů
a vyšed v jasný údol Vltavský,
vstoup' do bran Pražských. Sláva perutná
též zde jej předešla. Lid jeho spěl,
včel roj, med sbírat učení, jenž tek'
mu s retů bohatý. Všech oči žasly,
když zřely jej. Ne šedým mudrcem
on, v Egyptě jenž seděl Mojžíši
ben Maimunimu u pat, jeho druh.
Ten Ráší, básník, lékař, školastik,
jenž nosil těžkou Písma dějů moudrost,
i Mišny spleť tak na jazyka špičce
jak vínek na kopí jen, Ráší stál
tu v slávě mužství právě dozrálého.
Jas mládí skvěle z očí planul mu,
pod maskou vděku síla tělem chvěla,
oduševněná mužná krása vládla
na klenbě čela, tenkých, pevných rtech —
to profil orlí vrytý v zlatou bronz,
to byla silná, jemná mince hlava,
co jako zář nad lampou hořící
nad vší tou krásou těla, mysle plála
mu krása duše, láskou zjemněné.

Jak žluté stádo ovcí shluknutých,
z nichž jedna na druhé, vpřed jednou vůlí
je hnáno, mečíc za beranem jde
neb za pastýřem: přes Vltavský most
tak Židů dav spěl v žlutých kaftanech,
změt, tíseň, šuškot. V čele kráčel jim
sám Rabbí Jochanan ben Eleazar,
velekněz Pražský, vzácný, nejstarší,
židovstva hvězdu pozdravit. Jak otec
po synu touží, Rášímu vstříc létlo,
jak shléd' ho, staré patriarchy srdce.
„Můj dům buď tvým zde v Praze. Synem buď
mně, jenž jen dceru, prostou dívku, mám!
Hleď, slavný mládče, jenž jsi obnovil
dny Davida a Samuele, ty,
jejž pomazal Bůh záhy, Israel
jak slaví toho, jenž jej oslavil!“
Tu Ráší, ač míč žhavý ve svém hrdle
se válet cítil, zachoval svůj klid,
svých lící temnou neproniklou bledost;
co Rabbího dlaň vetchou líbal něm,
v pokoře božské sklonil nadšenou
skráň, požehnání ždaje.

Každému,
kdo ptal se, slovo, rady, těchy dal,
všem výmluvně vzdal díky. Jeho hlas
tak vážný, klidný, tajných tknul se strun,

řeč všední měnil v hudbu. Někteří
pak choří, v údech bolest, přivlekli
se k lékaři. Ty nejprv potěšil,
dotykem léče, léky ze své brašny,
je hřál a ztišil, slíbiv službu svou
jim, až by jejich zhojila se nemoc.
A šedobradí, věkem ohnutí,
zpol slepí čtením řádek nejasných
a záhad Talmudu, ti problémy
své nesli mládci, jenž je rozluštil,
hned zodpověděl, nač se leta ptali.
Pak provázen a tísněn davem svým,
jenž byl by rád jej na ramena zveď',
krok jeho stavěl, ubíral mu vzduch,
kol s poctami se tlače, Ráší bral
se za ruk stisku, pozdravů, co šat,
jejž třísnil prach, mu líbali, dál Prahou;
naň jinověrci civěli, syk na rtech,
jej tupili, však majestátně klidný
šel dále, nehnut pochvalou ni hanou.

Nes' od Západu jako z Východu
zvěst plesnou zdárných škol a slavných mužů,
kvetoucích učilišť. Tak papeže
byl pokladníkem v Římě zbožný Žid
zván Rabbí Jehiel, pod jehož štítem
tam prospívala vzácná škola. Dvě

stě Židů žilo bez platu tam, volně,
tři sta jich žilo v míru v Capui,
jich pastýřem učený Rabbí David,
ten israelský kníže. V Babyloně
svou akademii si Židé zřídili
a druhou v Bagdadě, kde učil je
sám velký Rabbí Samuel Ha-levi,
jenž psaný znal i ústní zákon tak,
že z paměti moh' říkat celý text
i Gemary i Mišny. Na březích
tam Eufratu, jenž vznik' v Edenu,
den jízdy od Bagdadu našel v poušti,
jenž Babylonem byla kdysi, hrob
Ezechielův. Třicet věčných lamp
tu pálo, dvě stě stráží bez snů bdělo
přijímat oběti. O svátku stánků
tisíce Židů táhly z Persie
i blízkých zemí sem, by slavily
dnů oněch zlatých slavné paměti.
Na deset tisíc Židů v Damašku
své učiliště má, co v Kahýře
plá perla, Israele koruna,
ben Maimuni, ten Saladinův lékař,
ten druhý Mojžíš, k němuž hrnou moudří
se z všeho světa.
Když tak Ráší mluvil,
na hlavní oltář nevzpomněv neb mlče

o vlasti vyhnanců, té touze všech,
sluch všech práh' zvědět cos. A kdos se ptal:
„Což Jerusalem? O Sioně mluv nám!"
Svit zhas' mu v očích. Z hlubin vydral se
mu těžký velký hlas: „Žel Siónu!
on padl vskutku! Tam, kde rod náš vlád'
nad národy, ni deset našich dnes,
ni dvacet, ani deset, ba ni dva.
Sám jediný jen, osamělý Žid
tam Rabbí Abraham Haceba bloudí
jak duch jen v troskách. Roku každého
sám žebrá, by moh' platit bezbožným
daň za to, že smí otevřenou mít
v svém srdci ránu živou, nuzák plakat
na rozpadlých zdech, troskách paláců,
kde vládli jeho předci, na hrobech,
kde kněží spí a proroci a králi,
praotci jeho. Neptejte se víc!"

Když rozhlášeno, z Francie že Žid
uvítán hlučně přišel, zlobný mrukot,
hled zlověstný bouř v Praze ohlašoval.
Kdo jiný můž' ten zázrak vědy být,
než Antikrist?! Po věky čekaný,
vždy doufaný to Messiáš je posléz?
Dřív netroufali si tak drze růst,
své slavit plesy mrzké v křesťan očích,

jak pávi pnout se s křikem ošklivým,
kdož zvykli lézt jen, hadi ničemní!
Paď kámen nebo dva kdes na chudáka
jakéhos, v plášť jenž žlutý oblečen
(se štěstím tajným, zpola ztlumeným
na tváři zvyklé bídě); zprvu tím
jen pronikla navrch davu zášť,
leč lavinou pak vzrostla, valili
ji zlopletoucí kluci, propuk' hněv,
chyť celé massy, až i v palác vnik'
knížete Vratislava.*) S hněvem on
svůj uražený slyšel bouřit lid,
lát zpupným cizincům: jak zahradili
most, ulice, na světlo vynesli
mor rakovin z nejtmavších koutů Prahy,
v své slávě táhli kolem chrámů Páně
a jeden, jenž jej upírá, zván Kristem.
Dost! Tento mráček malý jako dlaň
se šíří zpupně. Praha přijala
z vzácného soucitu kdys vyštvanou
chudáků tlupu, dovolila jim
tu obchod půjček, za nejmenší cenu
jim dala zem — a ejhle! oni dnes
jak pijavky, jež sytí lidu krev,
na chudobě Čech tyjí, pasou se

*) V orig. „Vladislava" — viz poznámku na str. 116.

a množí, rostou; zmije, stříkají
svou zášť a jed své zloby na řád Kristův.
Tak svými rádci kníže ponoukán —
měl Zderad, státník, statků svojich půl
již v zástavě u lichvářů — i knězem
biskupem Olomouckým, svatý hrob
jenž navštívil a jehož dlouhý věk
byl jedna záře čisté zbožnosti —
tak kníže jejich řečí přemluven
a milý cíl si vlichotit dav, strážím
zakázal bránit svého města hněv
a kázal v poutech přivést poutníka
i hostitele.

V půldne u stolu
pln míru seděl Ráši s Jochananem,
a mladou dcerou domu Rebekou,
jež krásná jako jmenovkyně její,
když vědro svoje nesla na šíji
kdys ke studni a cizinci pít dala
i jeho velbloudům; když služebník
perlící vláhu od svých odtrh' rtů
a vida panny tvář jak jasnou lunu
plát z bujných černých vlasů prstenců,
i hozený zpět šláře obláček,
na šíji její zlatý připjal kruh
a náramky, tu pána zástavu,
svatební dary Izáka, jejž měla

si vzít a býti millionů matkou,
rod jejíž dlít měl v branách nepřátel.
Tak ozdobit práh' Ráši zářnou dívku,
jež proti němu seděla tu plachá,
se bojíc zvednout víčka s tmavých očí,
těch hroznů, zkad plá uvězněné slunce;
však sluchem svojím pilně chytala
a v srdce každý vkládala si tón
chvějného hlasu hlubokého, každou
rozprávky hlásku, zvěstmi bohaté
cest odvážných a hroty blýskající
jemného humoru neb vyzdobené
živoucí kresbou světoznámých mužů,
křižáků, Židů, Saracenů, Turků,
jež poznal — jako Godfrey z Bouillonu,
železný rytíř, moudrý nevěrec,
jenž silou, vtipem předčil, dvorností
i krále, nebo vládce Saladin.
Však co tak Ráši mluvil, náhlý hluk
zlostného řevu, ran, jež tloukly v portál
vrat dubových, hlas přetrhl mu čárný;
číš pozvednutou bez sil upustil
Jochanan rabbí. „Bůh buď milostiv!
Zas nepřátelé na nás jednou jdou!
Skryj, Rebeko, se v nejvnitřnější síň,
kde neposkvrní tě jich drzý hled,
dlaň neznesvětí! Polib mě a jdi!

Můj hoste, synu, Ráší!“ Slova víc
ctný neřek muž. Neb s mocným praskotem
se rozletěly silné dveře, proud
se zbrojnošů vlil divých s pikami,
a s kyji, zvíře nespoutané, dav.
„Hle, města hostě!“ zavtipkoval kdos,
číš zlatou, zpola plnou vymrštiv,
„což přátelé tví pražští mají mříž
dřív lámat, by tu vzácnou perlu shlédli,
již tajíš v skořápce své? K světlu s ní!
Náš kníže též chce míti skvostu díl,
ke dvoru volá Žida filosofa!“
Co jedni cpali v kapsy ozdůbky
se stolu, říms, neb meči svévolně
v tkáň bili z východu a v obrazy
na stěnách vtkané; spoután druhými
kmet bezmocný a ucpána mu ústa,
a jiní rukou hrubou sahali
na mládce, jenž jak mramor bled a ztuhlý,
zrak jehož blesky šlehal, jehož ret
byl spodní protkán rudou čárkou krve,
jak zatínal v něj pro klid zuby své.
Nezmítal sebou, když byl stráží poután,
když vous mu rvali, na šat plvali,
on urážky ty sotva znamenal,
však s Jochanana nespustil svůj hled.
Pak v řeči boží, hrubým neznámé,

děl rychle, tiše: „Buď jen dobré mysli,
ctný starče! S těmi jednat nechci zde;
leč odváží-li se kdos ublížit ti,
při Jméně nevyslovitelném! Svor
svůj jako pavuč strhám, skoupám nůž svůj,
jenž skryt v mém pásu, po jilec mu v krvi:
Mě kníže uslyší! Klid! Ve mě věř!“
Ten rozhodný hlas jaksi odzbrojil,
tak změněn, drsný, jinověrce, již
se báli kletby skryté v tajemné
té řeči, v očích zlých. Leč krátké kouzlo.
Se štulci, šklebem hnáni zajatci,
kmet vetchý — hrdý, urážený mládce,
po cestě, kterou v triumfu šel dřív,
šat pokálený, zdraný, divý vlas
a servaný vous, k Vratislavu. Ten
v své síni čekal. Jemu po boku
stál s jedné strany Zderad, světský vládce,
zrak živý, ostrý nos — jak liška rudý;
se strany druhé vůdce duchovní,
tlusťoučký, mírný biskup Olomoucký.
„Hle, vinníci dva hlavní!“ kníže ušklíb'
se, měře vznešeného posměchem
ty mistry nižší kasty. „Pojďte blíž!
Ty vzpurný, drzý starče, nestoudně
jenž plemenem svým cesty zastavil's,
špinavou havětí, jež z přízně naší

ač tmavý kout má, toho šibala
zde zdravila svým, poklekajíc, křikem,
jenž našim v Praze dovolen jen, ba
jež vzdávala čest, již my odmítáme,
že pro Krista jen, rouhavému Židu,
tvůj zločin zabil shovívavost, tys
i své i svého lidu zničil štěstí!
Však dřív (jsmeť i v svém hněvu spravedliví)
važ, jakou náhradu chceš zaplatit
z nastřádaného zlata, skvostů nám
na umírnění trestu. Moudrý buď,
slyš, jak můj lid teď bouře v ulicích,
na kletý kmen tvůj spustil svatý hněv!“
A věru, síní zavřenou zněl řev
od shluklých davů, křiky posměšné
a bázně, děsu skřeky obětí.
Tu Ráší, král v svých cárech, jal se mluvit:
„Mě vyslyš, Pane!“ Na ten pevný hlas
v ráz biskup, jenž byl dlouho pozoroval
tu strastnou, moudrou, krásnou, bledou tvář,
vyskočil — v oku poznání, ples vřelý
na lících plály mu. „Nic víc! nic víc!
Tys mužem tím! Nech, dlaň ať tvoji zlíbám,
jež vytrhnula stínům hrobovým
mě v lazaretu v Jaffě. Kníže, slyš!
Na poutnické své cestě v Palestýně
jsem onemocněl morem; blízek smrti,

tam v cizině jsem ležel, rozpadlé,
vřed jeden, maso, psi se báli mne,
a křesťané i Turci štítili,
když duše čistá, žehnaný ten mládce,
jejž, nevěda dřív, že je nevěrcem,
a vida tahy Krista, mnil jsem svatým,
sed' u mne, těšil mě v mých bolestech,
žár horečky mé mírnil, zahnal smrt;
a když jsem zdráv byl, zmizel pojednou,
kam, nikdo neznal, nezůstavil sled,
jak anděl byl by odlét'. To jest on!"
Tu Ráší, jenž stál vzpřímen, nezlomen
ni hledy záští horkého ni hněvu,
zrak orlí sklopil, sklonil hrdou skráň,
líc žhoucí cloně, políbení vrátil
bratrské lásky na křesťanskou ruku
a klesnuv k jeho nohám, ke třem lkal:
„Pro kmen můj milost! Z vás je, jaký je.
Z nás někteří-li podlí, podvodní,
msty chtiví, nenasytní, ničemní —
a takých mnoho — ptejte se svých srdcí,
jakými ctnostmi byste spláceli
vy zášť, škleb nízký, sprosté otroctví
po věky dlouhé, útisk za zločin,
jenž nespáchán byl vámi. Milost jim!
kdož na prsou i hřbetu vpálený
znak ponížení nosí rudý, v kroj

kdož oblečeni hanby, šíje jichž
jhem zlomena. Je lidmi učiňte!
Tu vznešené lze kouzlo snadno provést,
kal alchymií Boží změnit v zlato.
Z nás jeden-li jen moudrý, silný je,
ret jehož láskou, poesií dýše,
jenž mozkem, srdcem sloužil křesťanům —
a takých mnoho — pro něj, aby snad
sklán nebyl jeden z velkých kněží božích,
kmen šetřte třikrát nešťastný! Já, věřte,
jenž různé země zřel jsem, v různá srdce,
jsem ještě nestih' duši — nemožnáť —
kde dobrý čin by zapomněn byl, kde
čin lásky lidské zaset, nenes' by
jak zde, jak nyní, bohatou žeň lásky.
Svým každým dobrým činem, dí náš Talmud,
si člověk k Bohu stvořil anděla.
Oh, ký zjev zářný, velké kníže, trůn
tvůj posvěcený chránit bude za ty,
jimž milost dáš, za slzy vše, jichž tok
tvůj soucit zastaví! Viz kmeta zde,
je, slední z knížat, zdrcen v letech těch,
v nichž byl by asi mrtvý otec tvůj.
Byl bílý vous ten cárem, by jej rvala
dlaň špíny, bejlím pro škubání hrubců?
Ta pokorná a úctyhodná tvář
zda měla terčem býti jejich slin,

to svrasklé tělo bito, bodáno
a zraňováno meči, oblázky?
Viz klečet tichou patriarchy postať,
zkrušenou, v poutech — to je Israel!"

„Pout zbavte je!" — rozkázal Vratislav —
„ven do města a ztište lidu poplach,
ať neublíží Židům! Ráší, vstaň!
Posloužil's Kristu, kněze zachrániv,
jenž duchovním mým rádcem — On ti splácí.
Vrať k lidu svému s mou se pečetí,
jež ochrání tě. Rci, že přítelem
je kníže jim. Jdi plesnou hlásat zvěst!"
Tak Ráší spása, Ráší Messiáš
zpět Židům lásku přinesl a mír.
Leč Zderad živil vztekem srdce zlé,
si slibuje, že záští průchod dá
přes slovo knížete, jenž fantast slabý,
a kacířského kněze. Vyplnil svůj slib.

☆ ☆ ☆

Grace Denio Litchfield.

(1849.)

Narodila se v New Yorku r. 1849 a vydala mimo knihy novell sbírku básní „Mimosa Leaves“ 1895.

MÉ DRUHÉ JÁ.

(My Other Me.)

Ó, děti, na svých toulkách
po moři, po zemi
děvčátko nezřely jste,
jež ztratilo se mi?

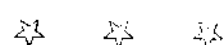
Je veselá a živá,
má tváři úsměvnou,
a v srdci jejím slunno,
a Grace ji také zvou.

Jí neznámy jsou starost,
zmar, pochybnost a žel,
nad ní je nebe — všecky
myšlenky její běl.

Ji ztratila jsem dávno,
to druhé svoje já,
z Mladosti slunné záře
v stín Času odešla.

Teď temnota ji halí,
a nechť hlas volá ji,
ta leta mezi námi
mně dál ji skrývají.

Jsem slabá, sešlá bolem,
znám samoty jen hnět,
oh, děti, potkáte-li
mé já, je vraťte zpět!

Francis Saltus Saltus.

(1849—1889.)

Narodil se r. 1849 v New Yorku a vychován byl tamže a později v Paříži. Ovládal mnoho řečí a vykonal daleké cesty. Vydal knihu básní „Honey and Gall“ r. 1873. Po smrti jeho, jež stihla jej v Tarrytownu, N. Y., r. 1889, uspořádal vydání jeho veršů otec jeho ve čtyřech svazcích.

BAJADERA.

(The Bayadere.)

Blíž divných starých chrámů, Ganges tokem
kde myje Lahor, v dechu kořenném,
já v tanci zjev ten mrštný spatřil jsem,
div čisté vášně, pýchy, vlastním okem.
Zrak leoparda, skvělá, s nahým bokem,
květ růže v ruce s mnohým prstenem,
před velkým spitým Rajou, jenž tu něm,
trup sklání pružný, nožky běl plá skokem.
Kinnory zvučí monotonní strunou,
jak v hašišovém lkají opojení,
zrak jiskrný jí v extatické kráse
plá, svit hvězd tmavých pod Východu lunou,
co sladkým snivým tancem na rameni
jí ospalý had v spánek kolébá se.

Lucy White Jennison.

(,,Owen Innsley“.)

(1850.)

Narodila se v Newtonu, Mass. r. 1850, vychována byla v Bostoně a žila několik let v Italii. Vydala knihu básní: ,,Love Poems and Sonnets“ 1882.

POUTO.

(Bondage.)

,,A to je volnost!“ — otrok vzkřikl — ,,v sled
zem volnou šlapu, volný vzduch mi dýše!“
A divě, poznat svobody slast spíše,
on lačnou naděj v srdci, dal se v let.
Leč nenosil přec marně drahně let
šat otrocký; on v středu volných říše
dál rabem byl a zkrušen posléz tiše
se v staré, dávné pouto vrátil zpět.
Mne dlouho spínal těsný, těžký pás,
stkal amaranth a asfodel jej — bol
však vonným květem krad' se, plným krás.
Já odvrhla jej, prchla — není spás!
neb když jsem pak šla jedenkráte kol,
já zvedla jej a připjala jej zas.

George Houghton.

(1850—1891.)

George Washington Wright Houghton narodil se v Cambridgi, Mass., r. 1850 a zemřel v Yonkersu, N. Y., r. 1891. Jest hlavně balladistou. Vydal „Songs from over the Sea“ 1874, „The Legend of St. Olaf's Kirk“ 1880 a „Niagara, and Other Poems“ 1882.

SNUBNÍ PRSTEN.

(The Handsel Ring.)

„Zde, paní má, rovná lilijím,
před oltářem sira, jenž byl tvým,
si snoubím tě zlatým kroužkem tím,
má slunečný vděk!“
Ta plačíc, dlaň vztáhla slabou tak,
se usmála, vlhký, matný zrak,
díc: „Přísahám na něj, Bohu v mrak,
i na ten prstýnek!“

Leč v studu když klesl zrak jí zas,
tu vyklouz' mu z prstů skvostu jas,
na kostelní dlažbu šedou v ráz
se zazvoniv smek'
a zvonil a běžel a kroužil vždy vpřed,
až rýhou pak blýsk' a dolů slét'
do hrobu, kde rytíř spal, už led,
tam snubní pad' prstýnek.

„Nic nedbej, než den svůj stihne znik,
ti ukuje jiný klenotník,
tím netýrej srdce ani mžik,
to maličkost!" řek'.
— Ne, pohleď, kdo zved' se tady teď,
viz, chladně mu svítí vlasů šeď,
jak točí zrak, oči poulí, hleď,
tvůj hledaje prstýnek. —

„Nic nevidím, drahá paní má,
to starosti tvé jen vidina,
spěš, odejděm odtud, je již tma,
čas můr je už!" řek'.
— Ne, hleď jen, jak kopí jeho pěst
teď spouští a hrabe na ručest.
Co v dlouhých má prstech? Co to jest?
Ó, Kriste, náš prstýnek! —

A nad ní když sklonil ženich líc,
ni víčka, ni ret se nechvěl vstříc,
jí třeba jen myrt a hudby, nic víc —
jí zbytečný prstýnek.

HARFENISTKA.

(The Harper.)

Ký, harfo, div, že v hnízdě ráda dlíš
jejího ňádra — kéž mám úděl týž!
Ký div, že sladký, úchvatný máš tón,
když tkne se tě zardělé tváře sklon,
ký div, že dotyk bílých nohou těch
tě rozchví všecku v polohlasný vzdech,
že dlaň ať laská hruď tvou kdykoli,
neklidný záchvěv z tebe hlaholí.
Ký div, když víc se přitiskneš v hruď její,
že zpíváš stále jasněj, hlasitěji —
teď smích, co ret jí září, usmívá se,
teď pláč, co slza stéká v její řase,
a extase jak proud tě potom vznes',
zas dáš se v smích — půl bolest a půl ples —
jenž k posluchači vlní se a blahý
věk mládí budí, jež čas kruší záhy—

leč pak, jak všechen ples náš, rozdírá
sę o trn růže v sled a umírá.
Ký, harfo, div, že skryta ráda dlíš
zpol v ňadrech jejích — kéž mám úděl týž!

PŘEŠLÝ DEN.

(Yesterday.)

V půlnoci král Karel kvasil,
náhle však se vzchopil v ráz,
čelo dlaní přetřel, zalkal:
„Ztracen! Navždy!" jeho hlas.

„Ne tak, pane!" řeklo panstvo,
„královskou rci vůli jen,
kopí lesem, vlajek letem
Meusy proud buď zastaven!"

„Nikdy již!" král bledý jektal,
z kláštera ce zvučel zvon.
„Marné léčky! Neslyšíte,
jak nám s bohem dává on?"

„Vše mé vojsko, vši mí oři,
všechněch mojich lodí hrot
nenajdou jej, nedohoní,
když se dal již na odchod."

„Za mramor všech svojich lomů,
za žeň, pytlů nespočet,
za korunu s všemi skvosty
nekoupím již dar ten zpět!“

DOBRÉ JITRO!

(Good-Morrow!)

Paprsk v smíchu líbá okna:
„Probuďte se, očka, již,
luh samý pták a květů pln,
motýlů nebes výš!“

Deštné kapky tlukou v okna:
„Dítě, hleď jen dále spát,
je mokrý květ a skryt je pták,
déšť bije ve štít vrat!“

Sněžné vločky letí v okna,
lehounký a tichý sněm,
dí šeptem: „Pst! je nebuďme,
až výše napadnem'!“

Krupobití řinčí v okna,
křičíc: „Dítě, nesmíš ven!
neb Tma a Den teď v boji jsou,
čekej, až vyhrá Den!“

Jabloňová ťuká v okna
  jemným prstem svojím snět:
„Kdo svět máš rád, teď probuď se,
  ze snů se zbouzí svět!“

Laura Elizabeth Richards.

(185-.)

Narodila se v Bostoně, Mass. r. 185- a provdala se r. 1871 za Henry Richardse. Vydala několik knih veršem i prosou pro děti a přispívá hojně básněmi do časopisů.

KDE HELENA DLÍ.*)

(Where Helen sits.)

Kde Helena dlí, tma tak hluboká,
v noc nešlehne ni jeden paprsk skvělý,
ni matky směv, ni drahých očí lesk
nesvítí v stínu v prostor osamělý.

A přece zářné její duše běl
svit vrhá na zdi s anděla jak řízy,
ta nevinnosti zbožné milá tvář
kol hlavy tká jí aureolu ryzí,
kde Helena dlí.

---

*) Slepá, hluchá a němá spisovatelka Helen Keller, jíž týká se tato báseň, známa je též českým čtenářům z knihy „Povídka mého života" (Matice lidu 1904).
Pozn. překl.

Kde Helena dlí, ticho hluboké,
zde neslyšet zpěv ptáků ni smích dětí,
svět velký břmí kol hlučnou cestou svou,
v ten prostor však zvuk žádný nezaletí.

A myšlenky přec její jemné tak,
nad housle, harfy sladčeji zní vezdy,
a Láska s Krásou spolu zpívají,
jak v Edenu kdys v jitro pěly hvězdy,
kde Helena dlí.

Eugene Field.

(1850—1895.)

Yorickem americké poesie nazývá Ed. Cl. Stedman Eugena Fielda a korunovaným básníkem dětství. Eug. Field narodil se r. 1850 v St. Louisu, Mo, byl žurnalistou a zemřel v Buena Parku, Chicago, Ill., r. 1895. Skvostným humorem a vtipem vyznačují se jeho verše, proslul též jako básník dětských ukolébavek, v nichž je mnoho tklivosti a něhy. Knihy jeho mají názvy: „Culture's Garland" 1887, „A Little Book of Western Verse" 1889, „A Little Book of Profitable Tales" 1889, „With Trumpet and Drum" (básně o dětech) 1892, „Second Book of Verse" 1893, „Echoes from the Sabine Farm" 1893, „The Holy Cross, and Other Tales" 1893, „Love Songs of Childhood" 1894, „The Love Affairs of a Bibliomaniac", The House", „Songs and Other Verse", „Second Book of Tales". Sebrané spisy jeho vyšly r. 1896.

BABIČČINA MODLITBA.

(Grandma's Prayer.)

Kéž přáno vstát mi z hrobních snů
ve slávě zářivé,
na hlavě snad i korunu,
leč jehlu v ruce své.

Já hrát a zpívat neumím,
tož harfu nechci mít,
od dětství k smrti bylo mým
jen úkolem tu šít.

Tož zvyklá k posledním až dnům
steh klást jen bohatý,
já chtěla bych jen andílkům
přišívat záplaty.

MALÝ MODRÁČEK.

(Little Boy Blue.)

Hle, malého psíčka pokryl již prach,
však pevně přec stojí tu,
a vojáček, jeden je rzivý nach,
má zčernalou mušketu.
Však čas byl, kdy psík měl novot vděk
a vojáček krásný byl,
a to byl ten čas, kdy Modráček
je zlíbav, sem postavil.

„Nesmíte pryč, až přijdu! — on děl —
a buďte tu zticha jen!“
pak vrávoral ve své postýlky běl,
o krásných hračkách měl sen;

a s písní šel anděl ve snu mu blíž,
  náš procitl Modráček —
oh! leta to mnohá, leta jsou již,
  však věrni mu psík i rek.

Ba, Modráčku věrni, stojí tu stráž
  na starém dál místě svém
a čekají, malou ručkou svou až
  se dotkne jich s úsměvem,
a diví se, v prachu jak čekají věk
  na židličce od těch chvil,
kam poděl se malý Modráček,
  co zlíbav, je zůstavil?

JEDNOU.

(Some Time.)

Noc slední, duško, když jsi spala,
  já slyšet mnil tvůj vzdech,
i krad' jsem se, kde postel malá,
  a tebe chvilku střeh',
pak zlíbal jsem tě na tvém čele,
  neb rád tě mám — ty víš,
ne, mladá's příliš, chápat cele,
  však jednou pochopíš.

Ba jednou v síň až zatemněnou
houf půjde ve slzách,
a spatříš tváři unavenou
ve věčných tichých snách;
rty němé, svrasklé rýhy v čele
a úsměv klidný, spíš' —
ne, mladá's příliš, chápat cele,
však jednou pochopíš.

Pak zpátky hleď v ta přešlá leta,
mne stát tu v noci hleď
a zři, jak slza moje slétá
na to, co píšu teď,
a polibek cit na svém čele
ten daný dávno již,
jsi mladá příliš, chápat cele,
však jednou pochopíš.

UKOLÉBAVKA.

(Wynken, Blynken, and Nod*).)

Třpytot, Kmitot a s nimi Kyv
na dřeváku pluli vám

*) Nod jest kývání; to go to the land of Nod (jíti do země Nod) znamená však tolik jako naše „jíti do Hajan“. *Pozn. překl.*

kdys v noci křišťálnou řekou, div,
na moře rosy tam.
„Kam jdete, co chcete, vy všetečky?“
se měsíc ptal starý těch tří.
— My jdeme sem lovit slanečky,
co žijí tu na moři.
Síť ze zlata, stříbra máme my! —
děl Třpytot,
Kmitot
a Kyv.

Tu měsíc si pěl a smál se moc,
když dřevák se houpal pln,
a vítr, jenž vál jim celou noc,
zved' rosu ve hru vln.
Ty hvězdičky byly slanečky,
co žili tam na moři.
„Jen házejte síť si na léčky,
strach malý máme my!“
tak volaly hvězdy na rybáře tři:
Třpytot,
Kmitot
a Kyv.

Noc celou házeli síť svou dál
v pěn zátřpytu po hvězdách,

pak s nebe zas dřevák připloval,
s rybáři domů táh'.
Tak krásné to bylo, těžko jen
že věřit, lid hovoří:
prý zdál se jim to jen pouhý sen
tom krásném o moři,
však povím vám jména rybářů tří:
Třpytot,
Kmitot
a Kyv.

Třpytot a Kmitot jsou očka dvě,
a Kyv ten je hlavinkou,
a dřevák, jenž v nebi byl na plavbě,
kolébkou malinkou.
Nuž, zavřete zrak, co pěju vám
o divech těch, ať už zří
ty krásné věci, až houpat tam
se budete na moři,
kde v dřeváku houpou se rybáři tři:
Třpytot,
Kmitot
a Kyv.

☆

DUCH DIBDINŮV.*)

(Dibdin's Ghost.)

Dnes v noci, žínko, jak jsem z knih
čet', jichž jsi nepřítel,
mně u lůžka se přízrak zdvih'
a takto věrně děl:
„Jdu na návštěvu k tobě sem,
opustiv rajský luh,
duch Frognalla Dibdina jsem!"
dí Dibdina mi duch.

Já vítal jej, a hovor hned
se s lehkým srdcem čil
o různých oněch věcech před',
jež rád má knihomil.
„Když z ráje jdeš, rci, příteli,
ký los těch, nechať zvím,
kdož knihy vzácné schráněli?"
k Dibdina duchu dím.

„Ti mají nyní věčný klid,
neb tam nad oblakem,
tam dražby knih už není zřít,
ni věřitelů sněm;

---

*) Thomas Frognall Dibdin, slavný bibliograf anglický (1776—1847). *Pozn. překl.*

jich božská radost bezmezná,
tam rajských vln kde ruch,
to ples je, jejž dav nepozná!“
dí Dibdina mi duch.

Tou řečí byl jsem potěšen,
jaká nás čeká čest,
jsa jedním z těch, jichž touha, sen
jen krásná kniha jest.
„Však rci mi, to mě zaráží,
jsem vskutku zvědavým,
smí ženy tam za zápraží?“
k Dibdina duchu dím.

„Jen málo žen je věru tam,
neb ráje plesnou říš
by kazily nám, však víš sám,
kdo zde dost trápí již;
je málo těch, jimž vhod byl muž,
jak my jsme, vzácný druh,
jež znají zvyk náš, mlčí už!“
dí Dibdina mi duch.

„Však ty, jež samý nesouzvuk,
když v posteli chcem číst,
a kupujem-li, tropí hluk,
jen knihy, když chtí jíst,

jež nedbají nám oprášit
  ty skvosty, jež nám vším,
smí znesvětit míst svatých klid?"
  k Dibdina duchu dím.

„Ach ne! Ty jinou cestou jdou,
  kde spád je bystřin zlých,
a červi, knižní ráčci tmou
  je koušou za ten hřích;
jim knihomilů nedán vděk,
  jenž náš jen spasí kruh,
jdou v strašnou hloub, kde pláč a jek!"
  dí Dibdina mi duch.

„To žínce, jež má nenávist
  ke knihám, řeknu — snad
mne knihy v noci nechá číst
  a za dne kupovat:
neb chtěli bychom pospolu
  jít plesem nebeským,
ať v rajském též je údolu!"
  k Dibdina duchu dím.

☆ ☆ ☆

Robert Burns Wilson.

(1850.)

Robert Burns Wilson, malíř a básník přírody, narodil se ve Washingtoně r. 1850. Jeho verše získaly mu vynikajícího místa mezi poety amerického západu a také jako malíř dodělal se úspěchu. Jest autorem básnických knih:,, Life and Love" 1887 a ,,The Shadows of the Trees" 1898.

TO V ZIMĚ JE, KDYŽ SNÍME VŽDY ČAS VESNY.

(It is in Winter that we dream of Spring.)

To v zimě je, kdy sníme vždy čas Vesny,
neb ať si chladno a kraj všeho prost,
zem ztuhlou zří už v touze obraznost
se ve květ halit plesný.

Nechť ptáci všichni zmlkli — tich
ať spoutaných řek sladký hlas,
a na bezlistých větvích sníh
jak mramor leží, chlad a mráz,
přec obraznost tká z věcí těch
si sen, jenž krátký a přec blah,
o listí, květu na stromech
a slunné záři na vlnách.

Nechť nedává ta smutná krajina
nic, na čem naděj tkvít můž', stoupat ve sny,
a polí poušť, kam zrak se upíná —
je v zimě to, kdy sníme vždy čas Vesny.

PROCHÁZKA S DÍTĚTEM.

(A Walk with a Child.)

Pojď, moje dítě!
Můj zimničný duch žízniv — žízniv chvátá! —
Pojď, k mírupIné, božské řece veď
mě, kde vln hudba, křišťál vod hřmí hbitě,
prost pro tě stínů všech,
tam, stříbrné kde proudy myjí břeh,
jenž šťasten v slunce svitě.
Nech, ať tvé srdce vůdcem mým je teď,
nech sevřít mi své ručky sladkou pleť,
již nestřísnila ještě žádost zlata,
a nech mě hledět klidným okem svým,
tak moudře nevinným,
kde krašších nebes, jež už neuzřím,
mně ztracených, plá žeh.

Kam samo chceš, mě odveď do dáli,
za tebou se vším spokojený půjdu:
jak sandály

tvé střevíčky — je připevnil sám Bůh,
ty nezbloudí — kam kroků tvých jde ruch
být cesta boží musí, kraj se skvět!
  Mě veď — veď, kam chceš vpřed!
Co na tom, že prost plesů Léta luh,
že trávy schřadly, holý vrchu hřbet,
a Máj se nevrátil — my najdem' květ,
jenž nezvadl, jejž zříti ples je v trudu;
a duše mé, k tvé lnoucí, spatří hled
ty vidiny, jež anděl odstře v mhách
pro dětský zrak, hruď, jíž se netknul hnět,
kraj drahý, jenž nám zmizel ve slzách
a nevrátí se leda v spánku snách.

  Svět příliš učí, až
přes příliš — a já vším jsem unaven —
ten moudrý, kosmý hled! — to bláznovství!
  strojený hovor náš! —
Pojď, drahé dítě, stesk mnou z všeho chví.
  Je z toho teskno tu,
jak na prázdno mlýn mele, z klepotání,
jímž hlásí pouze vlastní prázdnotu,
vše kaktusu květ na holé je stráni.
  Ty lépe učit znáš,
ač paže tvé tak slabé, malé jen,
přec moudrost vše, co dostihne tvá páž,

tvé ručky buclaté v své drží pěsti,
co řetězy tu nelze udržet,
vyklouzneť z nejsilnější ruky štěstí
a rychlonohé, předčí větru let.

Pojď, starostí plášť tento odhodím,
brň světa s hrudi strhnu, klamu syt,
své království Bůh neskryl očím tvým;
pojď, půjdem spolu, půjdem odtud v klid,
jenž kdesi — jistě — zahalený čeká
v snách svatých, šťasten, tich,
ve sluji hnízdě tamto na kopcích,
kol vlajné listí. Tam k nám mluvit bude
šum bezeslovný, divý zase, slyš,
jazykem bez lží. Zas nám bude řeka
pět o kráse, jež trvá věčný čas.
Víc nepolijí hořké slzy nás
pro ztracený cíl. Co být mohlo všecko,
nás trápit nebude. V tu Boha říš
ty napřed půjdeš. Ve veřejí skrýš
tvá zaklepá dlaň, a my vejdem, děcko!

ZRÁDNÉ SLUNCE.

(The Treacherous Sun.)

Půl března je, a porozvit puk zmírá!
Příroda, chvíc se, leze mumlající

jak tichý blázen. V každé z obou lící
jí zmrzlá slza tkví, a tepny svírá,
jež v krátký plesu mžik se chvěly, čirá
teď ruka ledu; na rtech mdle se chvící
hrá úsměv němý, jako by chtěl říci,
jak bláhová jí plnila hruď víra.

Leč v zrádné slunce víry nezmění,
rok každý k prvním polibkům tvář zvedne,
rok každý srdce hned vzdá plameni,
trud zapomene za slast chvíle jedné.
Ó, země, v tom jsme děti tvoje bědné,
hned milujem, a hned jsme zdrceni.

Arlo Bates.

(1850.)

Narodil se v East Machias, Me., r. 1850. Dosáhl hodnosti akad.; r. 1880 vydával v Bostoně list „Sunday Courier"; později stal se profesorem anglické literatury na Mass. technolog. ústavě. Z básnických jeho knih buďtež uvedeny: „Berries of the Brier" (1886) a „Sonnets in Shadow" (1887).

TAJEMNÝ ČLUN.

(A Shadow Boat.)

Pod loďkou mojí jiný člun,
týž jak já pohyb má, týž sun;
tich mysticky, něm, matných stěn,
se krade v hloubkách kouzelných,
mně rouhá se, ač na mně jen,
zda k přídě krouží pěn mu sníh,
či s plachtou svitou leží tich.

Já marně pátrám, zvědav zřím,
ký fantom jede s člunem tím,
a přec se chvím, že spatří hled

jakéhos ducha z dávna plout,
kýs krásný zjev z mých mladých let,
jenž nesmrtný zrak ke mně pnout
a stáhnout dolů chce mě v proud.

STRÁŽCI.

(The Watchers.)

Pro mrtvé spíš musíme lepší být
než pro živé; zrak živých zmýlit jas
můž' vnějšku, zdání; lží však celý svaz
zor pouhých duchů nemůž' ošálit.

Zří pravou cenu naši, snahu, cit,
kdo s nesmrtelných oblak střeží nás,
hled smrtí zjasněný. By smutný žas
je nezabolel, cíl nám buď a svit!

Nás za žití zří dražší ve snách plát,
leč, mrtvi, zří nás, jak jsme vskutku jen,
tož musíme být, ne se čisti zdát.

Bol dal by trpčí jim, než smrti plen,
jich nadějí, s níž čekají nás, pád,
je třikrát sklál by víry marný sen.

AMERIKA.

(America. From „The Torch-Bearers“.)

Ó, Ameriko, vlasti naše! — země
ty skrytá na západě po sta let,
až po tyranství sterém lidské plémě
svobody cenu poznalo — náš svět
se obrodil, když prvně břehy tvoje
stih' Poutníků*) člun, slední svědek ten
mužného rodu, jenž se nevzdal boje
se zlem, až úkol nejlíp proveden.
Tvé věrné děti, světlonoši, všem
zář vůdčí drží. Slední zde je stan.
My klesnout zde, ký Kolumbus by zem,
po černých mořích pluje nezlekán,
zas našel, člověk by žil v krajích těch
a volnost přec tam kvetla? Celý zřel
svět na náš boj! Kdo před křivdou by střeh',
před rabstvím? Zda by život cenu měl,
zde prohrát věc? Zde zlata chtíč a hlad,
po moci touha, šalba zvítěziti,
vše ztraceno! Bez lidí, jeden chlad,
se valíc němou sférou, prostou žití,
míň zašlapána, bez nadějí věna

*) Poutníci neb Otcové Poutníci nazváni puritáni, kteří z Anglie nejprvé do Hollandska a odtud do Ameriky se vystěhovali a založili tu r. 1610 osady Plymouth a Salem, jež staly se kolébkou Spojených států severoamerických. — Pozn. překl.

by byla země, v prostoru hřmíc svém,
než jata zlem, v hvězd kruhu zahanbena,
s tím zotročeným, nectným plemenem!
Zde bitvy rozloha je poslední,
zde získáno vše, neb vše padá v plen,
zde trouby svobody v seč slední zní,
zde prapor její vlaje zkrvácen.
Ó, Ameriko, slední naděje
ty lidí, pravdy, pro vše příští dny
tě nevýslovnou hanbou pokreje
neb slávou člověk, pravdou svobodný!
To osud tvůj, ty můžeš zvolit snadno:
vést národy vše a všem v cestu plát,
však chybíš-li, ty v hanbu klesneš na dno,
a posměch bude všech jen provázet tvůj pád!

George Parsons Lathrop.

(1851—1898.)

Narodil se v Oahu na Havajských ostrovech r. 1851 a zemřel v New Yorku r. 1898. Vzdělání nabyl v New Yorku a v Drážďanech (v Sasku). Od r. 1875 do 1877 byl spoluredaktorem „Atlantic Monthly“, r. 1883 přesídlil do New Yorku a zastával po nějaký čas místo sekretáře v „American Copyright League“. Vydal „Rose and Rooftree“, verše 1875, „A Study of Hawthorn“ 1876, „Gettysburg, a Battle Ode“ 1888, „Dreams and Days“, verše 1892 a několik novell.

VZPOMÍNKA.

(Remembrance.)

Nad sebou štěpu sněť,
jsme, drahá, v listí snech,
o lásce snili, změť
jež krás a bolů všech.

Nad smutný světa díl
oblak ta pnula sněť:
tenkrát jsem v nebi byl —
a ty jsi v nebi teď.

KEENANŮV ÚTOK.

(Keenan's Charge) — 2. května 1863. —

I.

Zhas' slunce blesk,
třpyt rosy se v listí lesk',
krvavý soumrak pad'
na lesy, byl druhý máj,
když Stonewallův sbor se řítil v kraj,
roj dravců, cítě hlad.

„Již, hoši, stihli nás!“
vzkřik' na našem boku hlas.
Třesk oceli, dým v krátku,
voj rebellů táh' vpřed,
jak láska lačný, jak zášť divý vzhled,
a řad náš se ztrhal v zmatku.

Se ztrh' a lét',
jen mrtví zůstali zpět.
Křik, lání a skřek,
vše, lidé, vozy i koně
zpět dolem, jenž chví se, hřmí v shoně,
a nad námi has' červánek.

Jediná naděj již,
ty batterie vést na vrchu výš.
„Vpřed batterie!“ (hlasů ve tisíc)

„Vpřed děla! Držte lano, pálit žhavě
na ústupu! V klus!“ V děsné vřavě
zní trubka „V klus!“ — a pranic víc.

Dept koní zněl
a třesk a lomoz děl
v ten beznadějný cval,
však náhle lidí celé
té bouři zjevil s koněm se kdos v čele,
vzkřik', přísný povel dal.

„V řad děla!“ on
vzkřik' (byl to Pleasonton).
Tu dělostřelci, jen
dal rozkaz, již se v práci činí,
jak by se děla sama hnula nyní —
však děsný odklad ten!

Hřích čekat, dlít!
Ó, Bože, deset minut mít!
Kol generál zřel něm.
Jak balvan Keenan osamělý
tam s tři sta jezdci seděl smělý,
míň třásl se než zem.

„Majore, vaše druž?“
— Vojáci, generále! — „Nuž,
pak v útok! Síly napněte!

Zdrž nepřítele pro vše vaše četa,
než sřadím děla — jinak po všem veta,
vše spasit, umřete!“

II.

Ve matné záři nebes západních
bled Keenan smělý k Pleasontonu zdvih’,
mžik zřel mu v zrak — bled jasný, chladný měl —

pak pousmál se jen a „A n o!“ děl.

„Vpřed, jízdo, v útok!“ Nikdo děsem jat.
Jich plné, hlasné Hurrá! s řady v řad
se zvedlo plesně, rád je vzkřikl dav —
se zvedlo jako smrti na pozdrav.
Pak létli k předu, řinčeli, tryskli,
pás rudý, důstojníci povely výskli;
druh vedle druha statně jel, bodře
v svém sešlém plášti žluti a modře,
a vzduchu výší, v pudu věrném tak
jich praporec lít jako války pták.

A cinkot pochev a koní ráz,
lesk mečů — v třtinách slunce jas —
a strachem zbledlé statné tváře snědé,
že velký úkol jich se nepovede,
dav tří set Pennsylvanských hřměl
na dvacettisíc nepřátel.

Řad za řadou jezdci vjeli tam,
kde lesa kraj byl kol jen plam.
Řad vjel a bil se a střílel a — pad',
o ranách žádný nešel zprávu dát.
A Keenan čněl, kde tma a ryk,
smrt čekající mučedník,
co šavle lesk, jíž kolem mával,
mu svatozář kol hlavy stkával.
Řad za řadou — vždy rota v mžiku
je mrtva v sedlech — kyrysníků
na splašených se koních nes'
a cválal, pádil, hřímal v děs,
kde Keenan s druhy bojoval.

Až nebylo, kdo jel by dál.

Však nad těmi, kdož zbiti, němi, sní,
ký ohlas houk? To smrti salva zní
z děl seřaděných. Ne marná byla cena,
ó, rekové: armáda zachráněna!

Teď nad nimi — za rokem roku znik —
na hrob jich pouze sosen plod se schvívá,
a příšerný zpěv kozodoj tu zpívá,
však nepohnou se, nevyrazí vzkřik,
jsou mrtvi již. Však zvěst jich vždy má žít,
ji zhasit nemá ani míru svit!

Vždy dál a dále zvučí útok ten,
jímž u Chancellorsvillu voj byl zachráněn.

SPLNĚNÉ DĚCKA PŘÁNÍ.
(The Child's Wish granted.)

Zda, odešlý můj milý synku, víš,
jak v Června dnech, jež pro vždy ty tam již,
tvůj zrak rád v nebes jasnou výš se nes',
a když jsem zdvih' tě, volal's, jeden ples:
„Jen výš, jen výš mě zvedni, do nebes!"

Já smál se, řka, že nelze — spustil zas
tě níž, a tu zrak šedý, jeden žas
ty's pod svým světlým vlasem ke mně vznes'.
Ach, silnější než já tě Otec dnes
zved' tiše modrých, drahých do nebes!

SAYORNIS PHOEBE.
(The Phoebe-bird.)

Já křivdil jsem mu věru v srdci svém.
Dvě písně má, a obě slyšel jsem,

však nechápal, jak ples můž' lít i muku
tak jedno hrdlo, každý jak z těch zvuků
můž' sílit druhý, ten tak plný z dob
a smutku ten, jak déšť by skrápěl hrob

Leč je to tak. Dvě lidé mají písně:
ta pro veselí a ta pro jich tísně;
náš proměňuje hlas dle časů změny
v rok žití důvod hlubý, přirozený.

Nezoufej proto. Nebuď sobě cizí,
když časem nota veselejší zmizí.
Jsme, jak Bůh stvořil nás. Ples jako trud
a rozkoš, smrt a žehnání i stud
a láska, zášť, zlo, dobro — všecko v čas
svůj rozdílný, svůj rozdílný má hlas,
a přec v témž srdci, v prsou vše se chví,
tam nejhorší má vznik i nejlepší.
Vím, zemských zvuků sta když dovyznívá,
že Posluchači v jednu hudbu splývá.

Rose Lathrop.

(185*.)

Dcera slavného romanopisce Nathaniela Hawthorna, choť básníka G. P. Lathropa. Narodila se v Lenoxu, Mass. r. 185* a nabyla vzdělání v Evropě. Vydala „Along the Shore", verše r. 1888, „Annals of the Georgetown Convent" (se svým chotěm) r. 1894 a vzpomínky „Memories of Hawthorne" r. 1897. V New Yorku založila chorobinec žen trpících rakovinou.

ZANIKAJÍCÍ PLÉMĚ.

(The Out-going Race.)

Dcer nepřejí si více míti matky,
tu budoucnosti žádné není pro ně.
Své skláněji jen hlavy a svou pýchu,
kdy mnohých kmenů celá pouť se končí.

Nad dětmi svými hořekují matky,
je milují a přec je nevítají,
snít měly jenom o nich, ne je zrodit,
pro Indiány co již cesty není.

Do budoucnosti dívají se matky,
po skonu toho Náčelníka jejich
kdo posledním tu bude z všeho rodu,
jenž zbabělcům smrt poskytoval pouze.

Ty chladné líce hranaté, rty pevné,
ty přímé žhavé hledy, čára hrdla,
jak jelen když je zvedá na útesu,
smést noční vítr má, to vše má zajít!

Edwin Markham.

(1852.)

Žádný z básníkův amerických v poslední době nevzbudil takovou pozornost a takový rozruch jako Edwin Markham, jejž jediná již báseň učinila slavným. The Man with the Hoe — Člověk s motykou — jmenuje se báseň ta, napsaná k známému obrazu Milletovu. Prodáno bylo již více než sto tisíc výtisků básně té, ba na básnickou odpověď k ní vypsána byla cena, a odnesl si ji básník rovněž znamenitý John Vance Cheney. Pochvalné úsudky předního essayisty amerického Stedmana, básníka Joaquina Millera, hlavně však Maxe Nordaua, jenž staví Markhama i nad Whitmana, a Lva N. Tolstého, který nešetřil slovy obdivu, rozšířily již slávu Markhamovu po celé oblasti jazyka anglického a daleko za hranice její. Edwin Markham vydal posud dvě knihy básnické. Člověk s motykou a jiné básně a Lincoln a jiné básně jsou názvy jejich, volené dle básní úvodních. Z obou mluví k nám duch silný, mužný, bolestně zjitřený křivdami společenských řádů, nadšeně oslavující práci a horlící pro rovnost a důstojnost lidskou, básník veliké lásky k lidstvu a hlubokého soucitu se všemi trpícími. Jeho zpěvy mají veliký dech Pravdy, o níž zpívá, že zůstane, když písně i pěvci zanikají, v jeho prostých, ale velkými obrazy nesených, lapidárních verších zachvívá se opravdu něco jako mohutný kročej Budoucnosti. Z obou knih Markhamových, vy-

daných r. 1901 a 1902, předkládám tuto řadu básní v českém překladu. — Edwin Markham narodil se 23. dubna 1852 v Oregon City, Ore. Jeho rodiče byli mezi prvními zálesáky z Michiganu. Když zemřel jeho otec, usadila se celá rodina ve střední Kalifornii. Edwin Markham konal studia klassická na křesťanské kolleji (Christian College) Santa Rosa, Cal., studoval práva, ale jako právník prakticky nepůsobil. Po mnoho let byl inspektorem a přednostou různých škol v Kalifornii a dobyl si značných zásluh o rozvoj kalifornského školství. R. 1899 svěřena mu vrchní správa školy „Tompkins Observation School“ v Oaklandu, načež usadil se v Brooklyně, N. Y., nedlouho po tom, kdy vyšla znamenitá jeho báseň Č l o v ě k s m o t y k o u.

ČLOVĚK S MOTYKOU.

(The Man with the Hoe.)

Psáno po spatření světoznámého obrazu Milletova.

I stvořil Bůh člověka k obrazu svému,
k obrazu božímu stvořil ho.
Genesis.

Sta věků tíhou skloněn, opírá
se o motyku, k půdě poulí zrak,
ve tváři svojí věků prázdnotu
a na svých bedrách světa břemeno.
Kdo vinen, mrtvý k vzletu, k zoufalství,
že věcí jen, jež nelká, nedoufá,
tak tupý, ztuhlý, vola bratr jen?
Kdo zkřivil, stáh' tu čelist zvířeckou?
Čí dlaň zdrchala toto obočí?
Čí dech to zhasil světlo v mozku tom?
Je to ten tvor, jejž stvořil Bůh a Pán,
by nad zemí vlád' jako nad mořem,

by stihal hvězdy, pronik' nebes moc
a v duši cítil tuchu Věčnosti?
Je to ten sen, jejž slunci stvořitel
snil, On, jenž modrý nebes opřel krov?
Jdi celým peklem v hloub až v slední strž,
tvor strašnější tam není než zde ten,
víc jenž by soudil světa slepý chtíč,
víc znamení měl, jaký v duši je,
víc Všehomíru hrozil nežli on!

Ta propast mezi ním a cheruby!
On kola práce otrok, pro něho
čím Plato je, a co mu Pleiad let?
Čím rozsáhlé mu zpěvu vrcholy,
blesk úsvitu a růže zardění?
Z té žalné tváře hledí věky běd,
v tom bolném sklonu Času smutnohra,
z té žalné tváře lidskost zrazená
a vyděděná, zdraná, znectěná
svůj křičí protest k soudcům světa všem,
svůj protest, který též je proroctvím!

Ó, páni, lordi, vládci zemí všech,
to dílo je, jež Bohu vracíte?
Ten netvor vyssátý a bezduchý?
Kdy pozvednete zase bytost tu,
jí nesmrtelnost cítit dáte zas,

kdy vrátíte jí k výši hled a zář,
v ní hudbu opět vzkřísíte a sen,
ty hanebnosti dávné spravíte,
křivd zlobu, trud nezhojitelných běd?

Ó, páni, lordi, vládci zemí všech,
jak súčtuje s tím tvorem Budoucnost?
Jak zodpoví mu drsnou otázkou,
až bouře vzpoury světem zatřese?
Co bude z království a králů, všech,
kdož tím jej učinili, čím teď je,
až němá Hrůza tato odvolá
se kdysi k Bohu v tichu staletí?

BRATRSTVÍ.

(Brotherhood.)

Vrch, koruna se dobra stkví
z hvězd žití nejvýš Bratrství,
chceť zemi vrátit Plesu čas
a dávno prchlou Krásu zas,
chce v každou tvář vlít nový svit,
moc královskou zas přenést v lid,
než přijde však, je člověk rob,
a jeho pout jen ve prach jde a v hrob.

Ó, spravte cestu, cestu jen,
chtíč slepý, král, měl dlouho den;
ty mrtvé sněti lamte z drah,
je naše naděj v otavách,
je naše naděj v recích, z běd
již, posli hvězd, přestaví svět,
jen v Cíl ten věk hřmí po věku —
Bratrství cestu stavte — Člověku! —

TVÁŘ ŽIVOTA.

(The Face of Life.)

Děl Život k Mládí: „Klíčem tajemným
dvé přání splním ti, leč pouze dvé!
Ký dar si žádáš k těše, zdobě své?"
I řeklo: „Svit dej slepým zrakům mým,
mé oči otevř, nechať tebe zřím!"
A stalo se. V tvář vzhlédlo Mládí — v ráz
však vzkřiklo štkavě: „Teď mě oslep zas!"

LINCOLN, MUŽ LIDU.

(Lincoln, the Man of the People.)

Když Norna-Matka zřela, vírná bouř
jak vzrůstajíc a tmíc se, žene se,

tu oblak sklonila a sletěla
těm smrtným muže potřebného dát.
Jíl vzala čistý z cesty obecné,
však teplý, byltť v něm země tvůrčí žár,
jej prošlehnula silou prorockou
a s vážnou látkou promísila smích.
To byla látka pevná pro sta let,
muž, který srovnal horstva, přinutil
i hvězdy s úctou v naše cesty zřít.

Měl barvu půdy, země červené,
měl dech a vůni věcí prvotních,
měl vzpřímenost a trpělivost skal,
měl větru veselí, jenž klasy chví,
měl smělost ptáka, jenž vlá přes moře,
měl spravedlnost deště k listům všem,
měl soucit sněhu, skrývače všech rýh,
měl dobrotivost studny u cesty,
měl snášelivost, rovnost paprsku,
jenž stejně štědrý k býlí svrasklému
tak jako k dubu, jenž má s vichrem boj,
k pahrbku rovu jako k Matterhornu,
jenž nosič nebes.

A tak přišel on.
Od chaty prérie na Kapitol
jej vedl jeden krásný Ideál.

Vždy více planul vykonat svůj čin
s tak jemným tahem, pohybem jak král.
Plot stavěl stejně, jako stavěl stát,
svou sílu vléval skvělou v každý ráz,
a každý úder svědčil vědomí,
že koná čin svůj, jímž se měří muž.

Tak přišel vůdce s mocným srdcem svým:
A zemětřas když domem otřásl,
ze starých svorů trámy trhaje,
on držel břevna výš a upevnil
zas trámy domu. Držel místo své —
cíl vysoký měl jak rostoucí strom —
nepohnut hanou, chválou nezviklán.
A když pak v bouři pad', kles' královský
jak cedr mocný s větví zelenou,
jenž velkou ranou v horách kácí se,
a prázdné místo zeje k nebesům.

PODZIMNÍ VÍTR.

(The Wind of the Fall.)

Ve větru slyším sosny sten
a náhle vím:

V mé duši vstává božský sen,
bol svatý s ním.

Tvé duše výkřik dobře znám,
tvůj, větře, dech,
trud lidí nes' jsem také sám,
žal cítil všech!

MUSA PRÁCE.

(The Muse of Labor.)

A viděl jsem nové nebe a novou zemi.
Sv. Jan.

Jdu, heroové, ve svět křivd a běd,
já národům přináším naděj zas;
v mé písni první vřelý chví se vzlet,
a prvním svitem jitra plá můj vlas.

Na věků řad mé oko s věže zří;
jsem Bratrského Státu Musou; sok
mé nezadrží žádný vítězství,
můj zpěv je Volnost, Osud je můj krok.

Jdou pracovníci, v srdci trud a strast,
div krásy tvoří všech tu po zemích,
leč jaký zisk? nemají ani část
ni díl z té slávy, vzešlé z rukou jich.

Já s Alkyoné sestoupila níž,
já Radosti a Práce musou jsem,
přicházím zlomit řetěz hanby již,
jejž sobství perlík pro vši kuje zem.

Já sestoupila s Úkrytu jsem, dát
řeč němým rtům, krok mrtvý pohnat jdu,
já v tváři vichr bitev cítím vát,
já v srdci svém zpěv slyším národů.

Po boku Krista srážela má pěst
kramáře s chlebem Jeho na zemi;
já tajemství a losů tknu se hvězd,
by živých mrtvol třásly říšemi.

Mou korunou Kristovy skráně květ,
já vážím slunce, všemu jméno dám,
posílit bohy s Věčna skláním let
a jejich duše vyrvat potupám.

Přicházím přemoc' křivd odvěkých zjev
a národů ples vzbudit, kde jen rmut,
já Služkou Nezištnou jsem, já jsem Zpěv,
jsem Nadějí, jež lidskou živí hruď.

Já v temnotách jsem světa Viděním,
a kamkol kráčím, krásy vzplane vděk,

a pozvednu-li troubu ke rtům svým,
zas rodům sešlým vstává mladý věk.

Jsem Náboženstvím; chrám, jejž stavím, tkví
na láskou spjatém, svatém na mase;
mnou naplní se stará proroctví,
a ve mně symbol Skutkem stává se.

Já tím jsem, který dělá Lidu chléb,
mně malá denní břemena je nést,
leč v Mysteriu Písně šírou step
já nebes šlapu, stihám cesty hvězd.

VŠELIDSKÁ KRČMA.
(All-Men's Inn.)

Nad Smrt krčmářky lepší nemá svět,
jí nedáno se starat o účet.

Ta neodmítá hosty: Madame, sir,
zde pro vše chodce postel na večír.

Vás, králi, zřít — vás clowne, budu čest
mít v slední krčmě té, až vyjdem z měst.

ANDĚL PÁNĚ.
(The Angelus.)
K obrazu Milletovu.

Zvon klekání se s rudých oblak schvěl,
v něm žehná zemi anděl Gabriel.
Ten plynný, trojí, nepamětný ráz
za mroucím sluncem jde, od pásma v pás —
a chvěje se a krouží v srdci mžik,
kde tmy jen příchod, chvil kde světlých znik.
Od země k zemi, světa na konec
se vzdušně vlní, zvuků růženec,
své stříbro hází v Palestýny klín,
mžik žije zas na svazích Apennin,
mdlý refrén letí ve Francie luh,
do zvonů Španěl sladký vnáší ruch,
Manhattanu se dotkne jen, hřmí dál,
by v San Franciscu v mrukot jemný tál.

Však snivě jde ta chvíle večerní,
kde kupy sena v červáncích se rdí,
ty kupy šedé, jež znal Homer již,
těch vonných kup, jež Abel stavěl, výš.
Na vzdušný hlas muž ustál se ženou
od práce, jež modlitbou vtělenou;
tak v pokoře jak stromy skloněni,
jak ječný klas při vánku šumění,
tak plni víry jak vždy svěží zem,

jež chléb nám dává radostí i snem,
tak trpěliví jako tesy skal,
jež tiché, co vrch na místo je vzal,
se Zemí v shodě, s vším, co klidno tu,
co život má jen v stínu, šepotu,
se Zemí v shodě, s všemi, jimž je žít
jen v práci pro jiné a odpustit.

Jim večerního ticha táhne dech
přes duši jak stín trávy po stvolech;
teď svátost práce dokončili tu,
svou práci polní, živou modlitbu!
A bohatší jich oběť, veškera
než velekněží, králů nádhera,
neb dobrý čin vždy oběť — modlitbou
je, odpověď jež v sobě nese svou.
Ba, ti, jichž krok jde s dobrým poselstvím,
jsou druzi Boha, Michael plá jim;
dne dokončená každá úloha
jen lepší cestu dláždí pro Boha;
kdo v lásce, práci živi přes křivd dluh,
dlaň Boha drží, pevný tvoří kruh,
ti základ kladou, balvan na balvan,
by boží trůn byl věčný zbudován.

A Boha těší víc ten lidský zvyk,
než učenost knih, jež psal poustevník,

ta družná vlídnost lidská sladší Mu,
než nejzvučnější harfy Serafů,
víc kadidlo než v domě modliteb
je dobrá brázda, zatlučený hřeb,
víc nežli Allelujah kůrů všech
neb klanění, kde oltářů plá žeh,
chléb dobře zhnětený a čistá síň
a láska, žádnou jež necení práci míň.

„COKOLI . . .“
(„Inasmuch“.)

Zlá slétla bouř na Moskvy výš a val,
zlé sutky vítr noční šikmo hnal,
jak mručících tlam sta když skočí z tmy,
by zaryly ti v tváře zuby, kly;
led rampouchů již se střech visel všech.

I kámen hradeb chvěl se v bolestech,
kde na stráži stál Ivan, severní
věž Kremlu střeha, která k výši ční.
Však, hle, půl nahý žebrák, třesa se,
kol vrávoral, kles', mrz' v tom nečase,
jak bídy kupa shroutil se tu v mžik,
a z kupy vydral ztrhaný se vzkřik.

Tu napřímil se strážce na ten hlas,
bol něžný projel srdcem jeho v ráz,
na otce vzpomněl mrtvého, jenž kmet,
sám leží shrben v půdě, jež jak led.
A již vykřikl s místa, kde měl stráž:
„Baťuško, zde, víc potřebí ho máš.“
Svůj vlněný plášť svlék', lít', co měl sil,
a žebráka veň teple zabalil.

Té noci hustě počal padat sníh,
a dobrý strážce zmrzl v závějích;
však probudiv se v Lepším Kraji kdes,
jenž za oblaky leží podnebes,
zřel, Pán, jenž přišel uvítat jej zvlášť,
na sobě nese jeho těžký plášť,
ten huňatý, ten těžký nese šat,
jejž u zdí Moskvy dal, než ve hrob pad'.

A Ivan, starou vzrušen pamětí,
jat divem, hlasně počal křičeti:
„A kde, ó, Pane, plášť můj našel's jen,
jenž slávy Tvé je tolik nehoden?“
Tu řekl Pán, v svém hledu světla moc:
„Ten plášť, můj synu, dal's mi slední noc.“

☆

ROZSÉVAČ.

(The Sower.)

K obrazu Milletovu.

Již záhy cvrček, jenž skryt pod balvan,
noc počne tišit; vůni vznese van
od polí vzhůru v mroucí modře dál —
ten starý dech brázd, jejž už Eden znal.
Již záhy v šeré výši uslyšíš
šum ptáka, jenž se vrací v hnízda tiš.

Kdo přichází to srázem hnědých hrud,
jenž v šeř a v naděj smutnou zahrnut,
kdo, heroa krok, jde to v rythmu vln,
že každý pohyb těla zpěvu pln?
Bol půdy v něm a země síla zas
tu každou brázdu skrýti v květů jas.

To odhozený kámen, a přec on
sám metropolis drží jen i trón,
jen z jeho práce jejich nádher třpyt,
jich skvělý přepych a jich měkký klid!
Ta zdraná dlaň běl rukou chrání jen,
jež nepracují nikdy v noc ni den,
on nezná nic než hrudy polních ploch,
by korridory panský krok znít moh'.

Ten pracovník za jiné trpící
běl něžnou dal mé paní na líci,

on, lenochů co zevlujících pluk
své blázny tropí si a hřmot a hluk,
jim dává lůžko, pro nahotu šat,
a almužnou svou tiší jejich hlad.

Ne jeho je ten sypké půdy pruh,
neb pohybem tak vznešeným jak bůh,
tím pohybem, v němž otázka i kyn,
chléb národů všech hází do končin,
a ve vášnivém pohybu tom zář
a oheň vzdoru letí v králů tvář.

To země-bůh dnů našich pozdních jest,
jenž v slavném plesu k výši jde svých cest,
bůh silný, v chvíli, jež má věnčit jej,
jenž srazí ve prach šedou Privilej;
to neodvratný dusot kročeje,
jenž Tradicí i Hlupstvím zachvěje,
to Vůle Světa, jenž se v cíl svůj zved',
to nepřekonatelné Duše vzlet,
to Lidovláda, jež jde tak, že chví
se říše pýchy své po kámen poslední!

MÁ PÍSEŇ ZNIKNE.

(These Songs will perish.)

Má píseň znikne jako vzdušný zjev,
neb pěvci, písně navždy znikají,

leč hvězdná Pravda (písní, pěvců výš)
dál řítí se. Ze zdálí vidí zář
již na vrcholku. Volá na lidi,
by plesný stavěli stát Bratrství,
tak volá světa všeho troskami,
Karnakem, Babylonu ssutinou,
a volá mžik i mroucím zpěvem tím.

Krok perutný jak mládí nesmrtné,
jde staletí zas nová pozdravit
a letíc, urve lidský rákos kýs,
naň strašnou píseň svojí zatroubí
a hřmí a tryskne dál. To dosti je,
když polnicí na jejích rtech být smím
a po lidstvu roznášet její dech.

Maurice Francis Egan.

(1852.)

Narodil se ve Philadelphii, Penn., r. 1852, studoval na La Salle College a stal se pak professorem anglické literatury na Notre Dame University, Ind. Nyní jest professorem na katolické universitě ve Washingtoně. Od r. 1880—1888 vydával v New Yorku „Freeman's Journal". Veršem napsal knihy „Preludes" 1881 a „Songs and Sonnets" 1885 a 1892.

THEOCRITUS.

Je Daphnis němá, skrytých nymf zní lkání,
a kvil se mísí ve zpěv jejich vod,
již pastýřů hlas nezní o závod,
když ovce střehou na cyperské pláni.
Stich' mistrů hlas, po zpěvech stopy ani;
Pan vlídný mrtev; bohů hněv a hod,
kdy bohů byl i lidí silný rod,
na píšťalu hrán, nedá věnec skráni.
Ó, nejsladší ty pěvče starých časů,
v knih prachu zdá se tlít skvost idyll tvých;

znik' bohů zjev, leč pěvci nesmrtnými;
nechť neskloní sluch lidé k písní hlasu,
zpit slavíků dav jimi sicilských,
je zná, a v noci nebe chví se jimi.

MAURICE DE GUÉRIN.

V něm staré bylo víno; potřen hled
od Přírody, zřel fauny, dryad krásu,
jež skryta jiným; proudy dívčích vlasů,
bez voskový a ptáci, již se v let
se štíhlých třtin na šelest dají hned,
sny čárné nesli mu; ať kam šel, v žasu
jak smutný Jaques stih' hudbu divných hlasů
jak syringy z těch dávných Řecka let.
Jsa srdcem pohan, křesťanskou měl duši,
za Kristem šel, za Panem vzdech slal mnohý,
až v hrudi jeho s nebem zem se snoubí:
jak Theokrit by v Sicilie hluši
na krucifix byl přišel, ztratil bohy
své v klidu, Kristem daného mu, hloubi.

STARÉ HOUSLE.

(The Old Violin.)

Ač bez strun, písně, dlí tu v prachu dnes,
myšlence velké rovny v zašlém díle,
duch hudby nemůž' zniknout, prach a rez,
jich hlas jen věkem roste v svojí síle.
Ty struny, smyčec — věc jen pomíjivá —
tkne mistr se! — duch sladký zbuzen zpívá.

Robert Underwood Johnson.

(1853.)

Narodil se ve Washingtoně, D. C., r. 1853, nabyl vzdělání na kolleji Earlhamské, Ind. a stal se spoluvydavatelem časopisu „Century Magazine". Vydal dílo o válce občanské „Battles and Leaders of the Civil War" 1887—88 a knihy básní: „The Winter Hour, and Other Poems" 1891 a „Songs of Liberty, and Other Poems" 1897. Jako sekretář americké ligy na ochranu práva autorského vyznamenán byl vládou francouzskou a italskou.

V TESLOVĚ LABORATOŘI.

(In Tesla's laboratory.)

Ký duchů řad se tísní v tmách tu tich!
Zlý, smutný fantom Minulosti v roji
tom není, ni duch běd, ni ve závoji
bílého mraku přízrak, který stih'
trest, že svůj nesmí zjevit nikdy hřích.
Ni moře duchové, ni ti, již pojí
Smrt s Žitím — blázni s vyschlými slz zdroji,
již v nicotách jsou živi strašlivých.

Duch žehnaný tu ždá, se zrodit zítra,
Myšlenky, pout se zbavit údělu,
Čas lepší tu a Dobro všech se skrývá.
A úsměv jich jak plesný úsměv jitra.
Jak krásně, blíž, jak moudře řad jich kývá!
Slyš, zvuk! To šum je s křídel andělů.

Ellen Mackay Hutchinson Cortissoz.

(185—.)

Narodila se v Caledonii, N. Y., r. 185*; záhy dostala se do redakce New-yorkského listu „Tribune“ a provdala se za člena redakce téhož listu, uměleckého kritika Cortissoze. R. 1881 vydala knihu básní „Songs and Lyrics“, sbírku značné literární ceny. S Ed. Cl. Stedmanem vydávala knihovnu amerických autorů („A Library of American Literature“) v 11 svazcích 1888—89.

NA KINGSTONSKÉM MOSTĚ.

(On Kingston Brigde.)

V noc dušiček chodí mrtví po Kingstonském mostě. — Stará legenda.

Na Kingstonský most přes mlh shon
hvězd sešeřený svítil plam,
zlověstný větru vanul ston,
proud řeky dole krad' se k tmám.
Noc dušiček, a tu a tam
s živými mrtví vpřed se brali,
s živými mrtví rozmlouvali
na Kingstonském mostě.

Dva střetli se po řadě let;
jich bezdnou zášť strach nerozmet'.
Teď jeden chyt svůj rapír v ráz,
jak plamen vzplál hněv jeho zas,
v svou třesknuv zbraň, zřel k protivníku
a kázal stát mu, bít se v mžiku.
V tom cítil hrobní vítr vát,
jak jeho sok, jen chlad a chlad.
Děs pojal jej, on zkameněl.
Však mrtvý zved' naň duchů zrak
a vzdychnuv: „Já tě neznám!", šel
dál jak ta mha, jej nechal tak
na Kingstonském mostě.

Noc dušiček, a tu a tam
s živými mrtví vpřed se brali,
s živými mrtví rozmlouvali
na Kingstonském mostě.

Dva střetli se po řadě let:
Bol bezdný, slz že neměl hled,
se rozešli.
On její dlaň chyt', zrak k ní vznes',
jí v oku hledal Lásky ples.
„Ó, drahá, — vzkřik' — ty's přišla říc' mně,
že máš mě ráda posavad?"
Tak bledá, chladná, do hvězd zřící
tu stála — ruku led a chlad.

„Ó, pamatuješ, v hodinách
těch vášně našich políbení?
Ó, dej, jak dřív, si zlíbat líci!“
Tu ledný vítr přes něj táh’.
„Já neznám tě!“ a v závoj mhly
s tím vzdechem zašla v okamžení
na Kingstonském mostě.

Noc dušiček, a tu a tam
s živými mrtví v před se brali,
s živými mrtví rozmlouvali
na Kingstonském mostě.

VÝKŘIK S BŘEHU.
(A Cry from the Shore.)

Sem pojďte, šedí lodníci,
na tento pustý břeh!
Vstal jitřní vítr — bohové
mi káží ustát v snech,
mně pojďte říci, kam mám plout,
co nebezpečím, zlem,
dřív nežli život z rukou dám
a budu nad mořem!

„Říc' nemůžem' ti, kam máš plout,
 ni nebezpeč kde jest,
hloub zkoumá každý pro sebe,
 má každý jinou z hvězd;
hloub zkoumá každý pro sebe
 v tom strašném moři, v něm
co poznali jsme, našim jen,
 říc' tobě nemůžem'!“

Zpět pojďte, plavců duchové,
 odešlí v dávných dnech!
Mě leká tmavý, prudký proud,
 mě leká dálný břeh.
Vln tajemství mně řekněte,
 ký osud v žití mém —
van mocný zdvih se, nečeká,
 ó, rychle tedy sem!

„Buď zdráv, pluj s bohem, poutníče,
 z vln čísti musíš sám,
co v slunci i bouři jsme poznali,
 spí s námi v hrobech tam;
co v slunci i bouři jsme poznali,
 z nás nikdo nezradí,
hle, větry vanou moři vstříc,
 nuž, sám se vzmuž a jdi!“

☆ ☆ ☆

James Whitcomb Riley.

(1853.)

James Whitcomb Riley narodil se v Greenfieldu, Ind., r. 1853. Zkoušel se zprvu v různém zaměstnání, byl i malířem firem i hercem, ale konečně nalezl se v žurnalistice a v literatuře. První knížkou veršů jeho byla dialektem psaná sbírka: „The Old Svimmin'-Hole, and 'Leven More Poems" 1883. Po ní následovaly: „Afterwhiles" 1888 „Old-Fashioned Roses" 1888, „Pipes o' Pan at Zekesbury" 1889, „Rhymes of Childhood" 1890, „Flying Islands of the Night" 1891, „Neighborly Poems" 1891, „An Old Sveet-heart of Mine" 1891, „Green Fields and Running Brooks" 1892, „Poems here at Home" 1893, „Armazindy 1894," „A Child-World" 1896, „Rubaiyat of Doc Sifers" 1899. Mnohé z básní jeho mají čistě americký kolorit, cit a humor. Pěkné jsou také jeho verše pro děti.

ZVĚST O DÁVNÝCH ČASECH.

(A Tale of the Airly Days.)

Ó, povídej zvěst o dávných dnech,
jak bývalo před roky,

Shakespeara, „Piller of Fi-er“ nech,
je pro mne moc hluboký.
Děj jasný, jasnou řeč bych chtěl
z let starých dobrých těch,
kdy jak zpěv ptáků hovor zněl
v těch starých, dávných dnech.

Zvěst o lesích a těch, l do vpřed
šli cesty prorazit,
cos, co by moh' chudák rozumět,
v svůj jímat sluch i cit:
O starém domě trámovém,
o podlaze z hrubých klád,
o starém krbu s jeřábem,
i o petlici vrat.

Tak, jak to vše bylo, povídej,
netřeba krášlit věc,
ne básníci jak líčí děj,
to pro nás není přec;
rci, jedenáct že bylo jich —
dvě lůžka rodiny
a postýlky — tři v každé z nich —
pult starý, hodiny.

U zadních vrat pak na roh duj,
až ozvěny vzbudíš hlas,

až děti se shrnou v domov svůj,
jak dělávaly, zas;
až otec, slyše, přijde tmou,
Tomps, Eliáš budou tu,
k nám přijdou bubny, píšťalou
a starou „Red White and Blue".*)

Duj ve ticho, až bude to
jak lelka stenání,
až vstane matka, Ruth i Jo,
již spí tam na stráni.
Duj, tváří řad až uzříš vzplát,
jak od krbu oheň šleh',
a stíny po zdi tancovat,
jak v starých, dávných dnech.

JETEL.

(The Clover.)

Ti o liljích pějí, ti o růžích zas,
o hvozdících, chudobkách, Léta jež čas
stře v zelené krajiny, ve svěží luh,
jenž k nebesům mžiká skrz slunných dnů vzduch:

---

* amer. hymna. — *Pozn. překl.*

však čím pak jsou lilje, co květů všech sta
pro člověka, srdce jenž ve hrudi má,
jiš po okraj plnil jen jetel, když kvet',
svou rosou a medem již od dětství let.

Teď s jetelem pole jak uzřím jen blíž,
kol stáje jdu, stoupám na půdy výš,
má mladost se vrací, zas jasnou tak líc,
jak jetele vůně mi zavane vstříc;
a toulám se ve snu daleko bos,
mé nohy květ víže, jenž září pln ros,
té úsvitu rosy, když lásky vstal den,
neb kterou jsem nad hroby vyplakal jen.

Tak miluju jetel, že jakoby díl
mých starostí zbožných a plesů mých byl,
a kdekoli kvete, mě nechte, bych kles'
a děkoval Bohu, jak děkuji dnes;
já prosím jej, jíti až bude mi ztad,
bych sílu měl v jetel jít s bohem mu dát,
bych do květů jeho svou tváří si leh',
co duši mou jeho odnese dech.

☆

SOUMRAK V ZÁŘÍ.

(September Dark.)

I.

Vzduch pochlad střás',
a lelka hlas
zní samoten přes vrchu sráz;
tma roste již,
kol pne se tiš,
a cvrčků píseň počla již.

II.

Skrz lesů střed
z rýh stínů zveď'
se měsíc, výš jde tich a bled,
co, kam jen zřít,
světlušek svit
na lemu Noci krouží mřít.

III.

Ó, rovnou šeď,
Snů kraji, smeť
přes tváři Dne své mlhy změť!
U noh i hlav,
kde mrtvých dav,
ó, roso, pláč svůj nezastav!

☆

SOK.

(The Rival.)

Tak miloval jsem, že když Smrt kol nás
šla, skryl jsem líc,
a milenka shrnula na mne vlas,
chtíc skrýt mě ještě víc.

Stín hrůzný přešel mimo; a tu vzhlíd'
jsem, touhou jat,
svou lásku těšit, zlíbat ručky štít
a zas ji milovat.

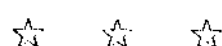
Však ona něma, jako z kamene
a ztrnulá,
na krásné líci úsměv, ke mně ne,
leč k Smrti planula.

LONGFELLOW.

S ním vítr hovor důvěrný veď' v shonu,
strom šeptal mu, a noc jej do objetí
tak jemně vzala jako matka děti,
všech písní smutných učila jej tónu.
Skráň před ním hory sklonily, a v stonu
vln svojich moře, v šumu svojí změti

mu spělo ples i žal svůj pověděti,
čár legend — s tajů tmavou strhlo clonu.
Dnem nocí kvete veršů jeho květ,
kol včelek roj, a v máji věčném splývá
skřivánků švehol, jiřic křik a let
v ty něhyplné zpěvy, jež on zpívá.
A zpívat bude — ve přírody znět
slyš každém hlase zpěv ten — pro vždy v svět!

Irwin Russell.

(1853—1879.)

Irwin Russell narodil se r. 1853 v Port Gibsonu Miss., a zemřel v New Orleansu, La, r. 1879. Mezi básníky amer. jihu byl první, jenž uvedl charakter negerský do poesie americké. Starý život americký před občanskou válkou, humor i dialekt negrů výtečně vystižen v jeho básních. Verše jeho vydány byly v knize teprve po jeho smrti s názvem „Poems“ r. 1888.

PRVNÍ BANJO.*)

(De Fust Banjo.)

Pryč, housle! toho skřípání už publikum je syté!
Už dost pro něco lepšího! — Což banjo neslyšíte?
Chce o vačice**) ocasu přednášet — slyšte, dámy!
proč není as tam žádný vlas, to právě sdělí s vámi.
„To bude pěkná potopa!“ děl Noe, schýliv hlavu,

---

*) banjo (vysl. bandžo), kytarový hudební nástroj negrů; má 5—9 strun, dlouhý krk, bubnovité tělo ozvučné, skládající se z kulaté obruče, přetažené koží. — *Pozn. překl. dle Ott. slovn. nauč.*

**) vačice liščí (Didelphys opossum). — *Pozn. překladatele.*

neb Noe bral si „Heralda“ a čet o vody stavu,
a tak se dal hned do práce, les rubal, stále znova,
a že prý stavět bude loď, jež parník „Natchez“
schová.

A Noe pořád tesal jen a řezal a tlouk’ hřeby,
a všichni hříšní sousedé se smějí jen a šklebí,
však Noe na to nedbal nic, vždyť věděl, co se
stane,
a dní a nocí čtyřicet déšť neustále kane.

Teď Noe vybral ze zvířat si každý druh, moc
kusů,
že přetrumfnul vám každičký kočovných ze
cirkusů,
on Morganská měl hříbata, dobytek z Jersey
k tomu
a do archy je vehnal jen, již rachotil hlas hromu.

Pak nový přišel lijavec — tak strašně prudký
k zkáze,
řek vody stouply náramně a hnaly se skrz hráze,
lid utopen, jen Noe zbyl krom zvířat, archy lidí,
z nichž jeden „hořkou“ vařil tam a druzí archu
řídí.

A archa pořád plula jen a plula jen a plula:
lev rozvzteklil se, rozbít mříž chtěl, již dlaň Noe
skula,

a syčel had, a panther řval, že jářku, slyšet není
v tom hluku kormidelníka už rozkaz ani klení.

Tu Ham, ten negr jediný, jenž v nákladní té lodi,
ten rámus nemoh' vydržet, sám po holírně chodí,
a tak, by sám se vyrazil, kus v páře ohnul kmene,
a již měl banjo hotové — to prvně objevené.

On kůži smočil, napjal ji, kobylku zrobil, klíčky,
a přidělal i dlouhý krk — do tupé táh' se špičky,
kus plechu vzal a stočil jej a náprstek měl maní,
a velká přišla otázka: kde struny vzít jen k braní?

Vačice pěkný ocas má jak píseň, již vám pěji,
vhod k strunám dlouhý, tlustý je a silný vlas tu
její:
jej oholil, až krátký byl jak oběd, když se pere,
a struny potom rozdělil od *E* až v basy šeré.

Je napjal, zladil, zahrál jig*): „Co je mi do
počasí!"
a banjo znělo, padesát jak band když spojí hlasy.
Ti tleskat přišli, tančit ti: sám Noe velel tury,
a nejšťastnější z negrů Ham hrál, v tváři ani
chmury.

---

*) jig (vysl. džig) — rychlý, původně irský národní tanec i hudba k tanci tomu. — *Pozn. překl.*

A od těch dob — to divná věc — ač pěkný už
to časek,
tam na vačice ocase nevyrost' ani vlásek,
a zvláštní též je negrů zvyk od dob těch stále —
zraky
kde negra zří, tam banjo též a vačice je taky.

☆ ☆ ☆

Edith Matilda Thomas.

(1854.)

Edith Matilda Thomas narodila se r. 1854 v Chathamu, O. Vyzvána básnířkou Helenou Jacksonovou, počala psáti pro veřejnost a stala se tak jednou z nejlepších moderních poetek amerických, jejíž silné a delikátní verše došly veliké obliby. Napsala veršem knihy: „A New Year's Mask“ 1885, „Lyrics and Sonnets“ 1887, „The Inverted Torch“ 1890, „Fair Shadow Land“ 1893, „In Sunshine Land“ 1894, „In the Young World“ 1895, „A Winter Swallow, and other Verse“ 1896. Také jako spisovatelka prosou dobyla si zvučného jména povídkami a obrázky z přírody.

KLIDNÝ POUTNÍK.

Isaiáš XXXVIII. 15.

Když bol stisk' nahou duši mou
svou rukou prudkou, nezvratnou,
já stanul tich a nevzkřik' jsem,
ni nelkal, skloněn s popelem;
a co mé boly němy jsou,
klid nejvyšší je v srdci mém,
je v dáli sten i slzy běd —
já tiše půjdu řadou let.

Když rychlý krok mě, sandál vnes,
kde s Radostí se potkal Ples,
v jich dav se mísím, tísně prost,
mne neznají, jsem tichý host,
ni slovo nemám, ani hles,
ni hořkou zvěst jim pro žalost,
mláď nelekám, ples neštvu v let,
neb já jdu tiše řadou let.

Když přijdu v Bolů sněm a ruch
a jejich hlas v můj zazní sluch,
mne neznají, jenž kol nich šel,
že se mnou bydlí velký Žel;
jsou suší, skleslý jejich duch,
a cypřiš vinou kolem čel —
ten králům bolů přeju vzhled,
já tiše půjdu řadou let.

Ba tiše! Srdcí neznámých
já srdce! Ticho řeč jak vzdych
má, proniká než výkřik spíš,
jak ví, kdo strastí zmoudřel již.
Však mimo hlas ten, jenž tak tich,
jenž přede mnou jde v nebes říš
a v hudbu sfér se tvojich vplet' —
jdu, Pane, tiše řadou let!

☆

MATKA, JEŽ TAKÉ UMŘELA.

(The mother who died too.)

Tak malá byla — ve svém hrobě malá,
zem chladná, tvrdá, kam kol viděti —
tak malá byla, že jsem sobě přála
ten něžný tvar dál tisknout v objetí.
Tak malá byla, křik jen slabý zcela,
když v dětí nebes kruh se dostala —
tak malá byla! Kéž jsem mluvit směla
za ni, jež slov ni jména neznala.

OREADA.

(The Oread.)

Ve výši bydlí při prameni kdes,
a já po širé, kalné řeky boku;
náš nesloužil by vzduch jí ve hluboku,
a kdo by z nás vzduch její čistý snes'?
Zář vlídná k ní; tam prvně zřít dne ples,
tam dlouho prodlí červánek v svém kroku,
sníh nad ní září, živě pramen v toku,
a celý rok zelený pod ní les.
Byt její v dáli; a přec řekou zní,
co pěla tam jí u kolébky milé;
já vzhlédnu — hle, proud černý přináší

květ hor, jenž proklouz' jí skrz prsty bílé;
leč než se vrátí řeky k prameni,
můj nedošel by žádný dar k té víle!

STESK PO DOMOVĚ.
(Homesick.)

To moci stát se, zázrak by to byl!
Ten na toulce, co úsvit počal plát,
co severního máje zlíbal chlad,
van ospalý kdyby mně přivábil
dech jabloňový za večerních chvil,
neb kdyby zvuk moh' sladký v dál tak vát,
by čermáka zpěv, kdy se stmívá sad,
zněl přes pěny mi moře tisíc mil!
Teď řekla bych, nechť zrak blesk nevymění
s tou hvězdou tam (jeť mezi námi zem):
„Vychýlen druh můj stojí před oknem,
vzkaz Canopu dal, v lodi své by skvění
mi pozdrav lásky nes' a milé snění,
jak rodná stráň plá v rouchu zeleném.“

Samuel Minturn Peck.

(1854.)

Básník cituplných i rozmarných písní, jenž s oblibou pěstuje vedle sonetů umělé formy rond, madrigalů, Villonovských ballad i villanell. Narodil se v Tuscaloose, Ala, vzdělával se na universitě Alabamaské a studoval lékařství v New Yorku. Sídle ve svém rodném městě, je půl básníkem, půl farmářem. Vydal: „Cap and Bells“ 1886, „Rings and Loveknots“ 1892, „Rhymes and Roses“ 1895, „Fair Women of To-Day“ 1898.

MÁ MALÁ DCERKA.

(My Little Girl.)

Má dceř jak v hnízdo ptačí
složena v postýlku,
roj kučer plavých stáčí
se něžném na čílku.
Tak klidně, tiše leží,
dech sladký tak a tich,
jak když to lilje svěží
zpol zaváta je v sníh.

Tvor malý, prostý síly,
 v kraj snů šla do dáli,
u bran ji světlé Víly
 za ruku pojaly.
Teď sní: rozbitá loutka
 se v život navrací,
jež tesklivě tak z koutka
 zří židle houpací.

Já líbám vlásky tvoje,
 má královko, potají,
já vím, andělů roje
 tě ve snách laskají.
Mně nechte ji, ať vrásku,
 až smutek odlít' by,
mi slíbá spáč, jenž lásku
 mou má i modlitby!

MÉ SRDÉČKO.

(My Sveetheart.)

Na bálech plných neskvívá
 se, valčíků kde ruch,
v síň z mramoru se nevsnívá,
 ni ve vasalů kruh;

tam tančí jen, kde šumivá
hřmí bystřeň divých pěn,
pak v chýži tká snů přediva
a o mně snívá jen.

Ji nikdy zářit do ulic
z faetonu nezří lid,
ni v sportu nezná z mody nic,
miláčka pozdravit;
však s vozu sena na jiřic
se často dívá let
a dobře zná můj krok a vstříc
mi k vratům letí hned.

Ať státníci jen hlučnou tak
svou jdou si vyhrát hru,
a k slávě spěchá vojska mrak
za letem praporů;
ďas jmění vem, nač dbáti pak
pod modrým ňebem tím,
když mohu hledět v Maggin zrak
a že mi věrna, vím!

ZA NOCÍ TAM.

(Beyond the Night.)

Za nocí tam již uvadlých
nestihne růží poupat smích,
vždy kvést tam liljí korunám,
vše bude skvít se nad hvězd plam,
když na Arktický padá sníh.
Ó, nevzdychej, když den mře tich
a život plyne v peřejích,
neb jeden svit, čár sladký sám
za nocí tam.

Ó, ty, již nikdo nepostih',
nás, chvíle sladká, ze běd zlých
nes v mír a ples a práva chrám,
kde naděj svadlá zkvete nám,
mdlým srdcím klid přej, zbav je tíh
za nocí tam!

V JIŽNÍM BORU.

(In the Southern Pines.)

Oh, unavily snad tě již
ruch horečný a záře měst,
a hnusí se ti zlost a tíž,
jež plynou věčně do jich cest?

Sluch přej mi, slyš mou, prosím, zvěst!
Na horách jižní bor ti, hoj,
tvé trudy ztiší na ručest,
kde v tiši zpívá kozodoj.

Zde polnice zvuk neslyšíš,
ni v arpeggiu hlas divy kvést,
zde baletka, půl nahá, výš
všem lorgnetům se nedá vznést,
však čistších plesů poznáš křest:
tu chvějná kapraď, šumný zdroj,
před tebou zvěř se mihne v klest,
kde v tiši zpívá kozodoj.

A vidinu zde pozdravíš,
tu nejkrašší, jež v žití jest,
kdy tichým, vonným vzduchem blíž
noc přijde s celou září hvězd,
a magnolií ratolest
kdy štíhlá ztiší vánku roj;
vše tvým, jít chceš-li, slavit vjezd,
kde v tiši zpívá kozodoj.

POSLÁNÍ.

Ó, Princi, tu mi učiň čest,
nechť dvořenínů neznám stroj,

pojď se mnou, není sok ni lest,
kde v tiši zpívá kozodoj.

SPÁNEK.

(Sleep.)

Ó, Spánku, dobrý otče čárných snů,
vem v náruč mě, jež tiší, v poklid schvívá,
co noční vítr kolébavku zpívá
a měsíc líbá pochladem svých rtů,
má víčka mdlá již parnou září dnů;
pak tvojich vidin říš ať přijde snivá,
zas mrtvá naděj splní se, vzplá živá,
mně krásou splatí bolů hlubinu!
Mě s Lolinou nech zbloudit v lásky světy,
v jasmínů loubí, hvězdami kde květy,
kde vánky něžným vzdychají tak rtem,
jak děly by, co dávno říci chcem';
a těch až snů, ó, Spánku, přijde vid,
pak nenech, prosím, již mě probudit!

George Edward Woodberry.

(1855.)

Sebevědomí a hrdost pravého Američana vyznačují jeho poesii. Narodil se v Beverly, Mass., r. 1855. Navštěvoval Phillips Academy, Exeter, N. H., a dosáhl akadem. hodnosti na universitě Harvardské r. 1877. Byl professorem angl. historie a literatury na universitě v Nebrasce, r. 1891 stal se professorem angl. literatury v Columbii. Vydal „History of Wood Engraving“ 1883, „Edgar Allan Poe“ 1885, „The North Shore Watch, and Other Poems“, „Studies in Letters and Life“ 1890, „Heart of Man“ 1899, „Wild Eden“, verše 1899, „Makers of Literature“ 1900. Mimo svá vlastní díla uspořádal vydání básní Aubreye de Vere, Shelleye a Poe. Ve sbírce „National Studies in American Letters“, jíž pořádal a vydával, napsal „Flowers of Essex“ 1900.

NA PORTRÉT KOLUMBA.

(On a Portrait of Columbus.)

Je jeho tvář to, pátravý ten hled,
jenž nový svět byl vyrval z valu moře,
jenž nejvíc Bohu líbit chtě se, koře,
šel za svým snem jen, až se před ním v sled
ráj zemský, nový domov lidstva zved':
vidina z let, kdy plála jemu zoře,

kdy odrazil od oliv člun a hoře
již touhou, plul, by oblohy taj shléď?
On odvážil se na proud vodstva dravý
a vzdělané kde země znik' ves tvor.
Co víry v lidstvo svět náš nový zdraví
při myšlence, jak jeho spatřil zor
před sebou západ a hvězd couvat davy
v ten nekonečný, tichý ve prostor!

U GIBRALTARU.

(At Gibraltar.)

I.

Anglie, stojím na půdě zde tvojí,
ne zcela cizák; jak tvé trouby zní,
má krev se proudem dávných bojů chví,
krev, po níž k tvému došlo by se zdroji.
Dál ke křesťanským mezím ve příboji
se Islam tlačí, dobře zná a ví
tvou výši, která nad ním hlídkou tkví;
jak Lucknow — sním — se rozzvučel kdys voji
a obrátiv se, v turbanu tvář zřím.
Anglie, sladko tak být tvojím synem!

Jsem dobyvatel krví, rodem svým.
Noc slední Trafalgar mě zděsil veliký,
dnes vzbudil Gibraltar; slyš, temna stínem
tvé dělo chvěje pouští Afriky!

II.

Jsi skalou panství, v moři vztyčil v střed
Bůh mezi Západ, Východ útes ten;
suň hranice své římské, kam chceš jen,
co s rozkazy tvých věrných vojsk hřmí let;
řád, právo, volnost — velké dary — v svět
šiř, anglická krev z cév kde stéká ven,
by vlasti vinou netek' potřísněn
vojína život, Nebes budě hnět.
Dva meče: nah ten, hotov bít, kde vřava —
tvůj války meč; druhý se v bitvách skvěl,
však rád teď v pochvě, jež jej skrývá tmavá!
Jsem Američan: válek skon bych chtěl!
Hleď v západ, vlast má dobrou noc tam dává,
mír světu z přístavu, kde není děl!

DÍTĚ.

(The Child.)

To dětské ruky pouhý
stisk v ulici byl jen,

však blaho vlil mi v celý den;
jak běžel prudce, zachycen
v mou náruč hoch byl ve mžik ten,
než padnout mohl na kámen;
a tu jak držel okamih
jsem hocha tělo v loktech svých,
tak teplé, drobné, s něhou vší,
mé bylo, tisk jsem úže
to nejsladší, co srdce získat může,
co zlata, slávy vzácnější,
korunu plesů přemnohých,
vše mé, na hrudi leželo mi úže.

Já jemu ničím nebyl jsem;
on nepromluvil, nezved' zrak,
já nezřel jeho hled;
dřív prch', než překvapený tak
můj duch se probral, ze sna zved',
prch' matným, zhaslým přízrakem.

Vy díte: Příliš touhy!
Byl dětské ruky pouhý
stisk v ulici to jen,
však blaho vlil mi v celý den.

☆ ☆ ☆

Henry Cuyler Bunner.

(1855—1896.)

Narodil se v Oswegu, N. Y. r. 1855 a zemřel v Nutley, N. J. r. 1896. Byl nějaký čas zaměstnán v jednom obchodním závodě v New Yorku, později stal se žurnalistou a redaktorem humoristického časopisu „Puck". Psal romány, hry a verše, plné jisker ducha, originality a vtipu. Sebrané básně o jednom svazku vydal Brander Matthews r. 1896.

Ó, KRASAVICÍ BYLA . . .

(She was a Beauty.)

Ó, krasavicí byla v dnech,
kdy President vlád' Madison,
a koketní v svých způsobech,
na srdce, vítěz, měla hon.

Děd, koleno své níže v sklon,
se vyznal, frási na svých rtech,
ó, krasavicí byla v dnech,
kdy President vlád' Madison.

Až růžím tvým jak jejím skon,
má Růže, přijde, doufat nech
mě v tvůj tak sladký klidu tón,
jak té, o níž jsem říkat slech:
Ó, krasavicí byla v dnech,
kdy President vlád' Madison.

CESTA K ARKADII.

(The Way to Arcady.)

Oh, kudy jít do Arkadie,
do Arkadie, Arkadie,
oh, kudy jít do Arkadie,
kde všecko listí plesá?

Oh, kudy jít do Arkadie?
Ve stromě jara šumot nyje,
strom — vítr jeho snětmi vane —
pln třpytných květů bělavých.
Ó, nevím, blankyt víc kde plane,
ni kde by vánek sladčej dých'.
Mně dýchá vstříc, mně cestu vije
přes celý svět do Arkadie.

Oh, kudy jít do Arkadie?
Ty, Pane Pěvče, řzivý šat,

jenž ptákům právě v zpěv jsi pad',
jak může tebe těšit zpěv,
když cestou sešla podešev?
Tvůj vak, jenž po boku ti kývá,
jen suchou hubou hladem zívá,
chci zlatem ti jej naplnit,
jen řekneš-li mi, kudy jít!

Oh, sám jdu také k Arkadii,
pojď se mnou, v kroků harmonii,
ty najdeš cestu k Arkadii.

A kde pak leží Arkadie?
A daleka-li cesta k ní je?

Ah, sám to nevím — on si vzdych' —
přes jetel dnes a zítra sníh,
přes mrazy a přes květy zas,
po léta mžik, po zimy čas.
Tou cestou šel jsem, co jsem živ,
leč zraky moje nevidí ji.
Mým vůdcem zpěv, a jeho kyv
mně nedá zbloudit na podiv,
ať jasno je neb tmy vše kryjí
na cestě mojí k Arkadii.

Však já, jenž neznám zapěti?
Já zpíval kdys — teď neumím,

dnes ani echa v paměti,
bych splétati moh' hravý rým.

Pět neznat — děl — *zjev podivný je*
lid všechen zpívá Arkadie!

A jak můž' najít Arkadii,
kdo bez mládí a melodií?

Jak? nevíš — děl on — *na své šíji*
vlas bělavý, tvář moudrou tak,
že musí Láska zlíbat zrak
těch, kdož chtí spatřit Arkadii?
Za zlato vstup zde nekoupíš,
však Láska v cárech vejde v říš;
ne moudrost, která znavila tě,
však Láska vejde v bláznů šatě;
ne sláva, jež je vtipu plen,
vést Lásku může Láska jen
tam v Arkadii, Arkadii.

Ach, běda mi, své žití celé
já moudrost, jmění získával,
čest, chválu velkých, jméno skvělé,
však lásky nemám, ach, ó žal!
Byl čas, kdy život ještě kvet' —
zpol zapomněná dob to dál —

já znal jsem dívky modrý hled,
však Lásky — mním, jsem nepoznal.
Pro zlato svatby naší zmar,
a ona mrtva, já jsem stár.
Vše získal jsem pak, dále žije,
jen Lásky ne a Arkadie.

Ach, pak —děl —*cíl náš rozdílný je,*
já k Lásce jdu do Arkadie!

Však ty jdeš také sám, a vije
též vlasem tvým se stříbra nit.
Jak Láska můž' tě provodit
  do Arkadie, Arkadie?

Ah ne, sám nejdu, věrný druh,
vzpomínka, se mnou v světě tom,
ta Láskou plní Jara vzduch,
ta Láskou šatí v zimě strom.
Oh, za obzoru bídnou mez
můj zpěv jde k ní, jež onde stojí,
za zvuku mého v tváři ples,
by v máje říš mě vedla k zdroji,
bych bloudil s ní, dlaň v dlani svojí.
Ty zpěvy, jež mou hrudí chví,
vše patří jí, vše patří jí,
mou dívku — děl — *smrt leta kryje,*
však čeká mě u Arkadie.

Oh, cesta tam do Arkadie,
do Arkadie, Arkadie,
oh, cesta tam do Arkadie,
kde všecko listí plesá!

MRTVÉ ŽENĚ.
(To a Dead Woman.)

Ni jeden v životě, na konci teprv žití
já v lásce polibek vtisk' ve tvé tváře led;
jej svěží na svých rtech hleď, drahá, leta míti
a Ticha u brány kdys navrať mi jej zpět.

ČTVEROVERŠÍ.
(Says the Man in the Moon . . .)

„Zem krásná je!" dí člověk v měsíci,
jen diví se, jak může těšit lidi,
tak chodit s hlavou ve vzduch visící —
neb takto nás on vidí.

ŽENA.

(Feminine.)

Za časné, myslím, Vesny už to shlídla,
že srdce mé jí s touhou chví se vstříc,
já řek' jí to, než Léto zvedlo křídla,
jen usmála se, neřekla však nic.

Své zlato hrabal Podzim lačnou dlaní,
a byla ticha; až když první vlok
se sněhu s mraků snesl znenadání,
mou semkla šíj a vzkřikla: „Ztracen rok!"

SILNÁ JAKO SMRT.

(Strong as Death.)

Až ke mně, Smrti, přijdeš z těch
tmy krajů, kde teď ona dlí,
ó, nechoď, nesouc hrobní dech
neb na čele květ uvadlý.

Mně s dutým hlasem nechoď v síň,
a lepkou dlaň a krok tak tich,
hle, opuštěn teď nejsem míň
než v beznadějných ladech tvých.

Leč jemnou, sladkou na tělo
tu vůni, jíž vždy dchnula, vem,
(jí, čeho tkla se, vonělo),
přijď s jejím něžným dotykem.

Tím matným zlatem, jímž jí vlas
plál, ověnči se, lehký krok
měj, bych moh' snít, že u mne zas,
a obrátil se na svůj bok.

A v žilách mých mé lásky pal
jak jejím dechem bude plát,
a jejím hlasem zvi mě v dál,
a půjdu s tebou, Smrti, rád!

J. B.

(Červen 7. 1880.)

Shas' herec. Bude v paměti teď on
jen živ, magický, geniální tón.
Ni mramor, plátno, ani knížek tisk
zvěst nedá příštím, ký tu velduch blýsk'.
A v paměti, jíž chabnout souzeno,
se sláva světa scvrkne na jméno.
A od dneška-li za půl století
na starý ret tvůj úsměv zaletí

a vnuk se zeptá, řekneš, váhaje:
„Mně napad' Brougham!“
A to Sláva je.

BAJKA PRO VLADAŘE.

(A Fable for Rulers.)
Francouzský motiv.

Král perský jeden vyjel jistý den
si s dvořeníny svými na lov ven.
Tu přepadla jej žízeň v pusté pláni,
kde o chladícím zdroji ani zdání.
Však posléz spatřil blízko krásný sad
a mnoho hroznů, oranží v něm plát.
„Bůh dej, ať zdusím žízně úpal nový!“
král zašeptal si, „k vůli vlastníkovi!
Neb vezmu-li plod jeden rukou svou,
vezíři moji sad ten oškubou.“

ODVOLÁNÍ K HAROLDOVI.*)

(The Appeal to Harold.)

Haro! Haro!
Mne suď s tou ženou zde tvůj soud,

---

*) Jako občané římští měli právo odvolat se k Caesarovi, bylo dle některých autorit i právo posledního odvolání k Haroldovi Normandskému. Vykonáváno křikem „Haro! Haro! Haro!“ V změněné formě tento zákonný zvyk dosud trvá. Tuším, že na některém z ostrovů Kanálských. *Pozn. bás.*

Haro!
Dřív volný, rob jsem jejích pout.
Bez lásky, tuch, jí vysušen,
jsem nah jak nebe v parna den.
Mně nenechala slzy ani,
mně nedá sklonit víčka k spaní.
Vši krev jsem žití vydal již,
Haro!
Ji vypila a odhodila číš.

Zda nemá dny mé vrátit zpět?
Haro!
V nich jsem jen chválu její před'.
Tu nebyl květ, jenž v houští raší,
bych pro ni nebyl našel krašší.
Co sladkých bylo myšlenek,
vše k vášni své jsem v službu vlék'.
Mně práce, věda byly škvár,
Haro!
leč moh-li být z nich pro ni dar.

Zda nemá vrátit nocí řad?
Haro!
Pro krátkou slast sen noci přát?
Hle, v noci jdou, jak ležím tich,
kol stíny hodin umrlých,
chvil lásky, shaslých bez zpovědi,

té lásky, jež se měnit hledí.
Mé duše víru zklála hrou,
Haro!
Zda nemá vrátit mladost mou?

O větším soudci nemluv mi,
Haro!
On nerad zří mě s vinami.
Od Boha k tobě odvolání
mé jde, Bůh nemá smilování.
Ty hřešil jsi, ty suď mou vinu,
pro ženu život zničiv, hynu.
Krom vzpomínky zbavila všeho hruď,
Haro!
Harolde, králi, ty mě, ty mě suď!

MRTVÝ BOHÉM.

(Dead in Bohemia.)
Irwin Russell.*)

Svět málo přál ti z rozkoší svých reje,
v tvém pěvce vínku chud byl chvály květ —
zpěv veselý z veselých starých let
přec pěl's a duši jasnou měl vždy, těje:

---

*) Viz str. 203.

jak poutník, co jím vítr zimní chvěje,
když, vyštván, flétnu klade na svůj ret
a hrá, až pod ním zkvítá cesty led
a bílé, širé, trpké ze závěje
v snu slyší, skřivan jak se s písní vznes'
výš z moře trav, jimž dává zráti vesna,
co bláhových slz proud mu v líci ztuh'.
Ó, doufejme, že v temnotách tam kdes
zpěv Herrickův, Sucklinga flétna plesná
zní s těchou svojí dosud ve tvůj sluch!

NA PRVNÍ STRÁNKU ALBA.

(For the First Page of the Album.)

Otvírám knihu, bych psal pro ni,
za jejíž dveřmi Mír vždy jest,
pod jejímž krovem poklid kloní
se k poutníku po strázni cest.

Ta bytost její všude vlaje,
je tichou láskou v místech všech,
jak sladká vůně líbezná je,
tak útěšná jak šera dech.

Zpěv nevypoví, přítelkyni
té dlužen, co bych splatil rád,

zde kéž by pěvci řekli jiní
půl toho jen, co chtěl bych psát.

Jich píseň můž' být sladší věno,
ve čistším verše rythmu zníc,
leč nikdo z nich víc nevyřčeno
nenechá, touže všecko říc'.

Daniel Lewis Dawson.

(1855—1893.)

Narodil se v Lewistownu, Penn., r. 1855 a zemřel ve Philadelphii, Penn., r. 1893. Navštěvoval La Salle College, dokončil však vzdělání své soukromě. Jeden čas byl pak athlétem z professe a vystupoval jako boxer. V době své smrti byl slevačem železa. Kniha básní jeho „The Seeker of the Marshes, and Other Poems" vyšla r. 1893 po jeho smrti.

VLHOVEC.

(The Bobolink.)

Sníh na Mainské byl lesy pad',
tmáň nahých hvozdů byla běl;
severák vyl do holých lad
a „V jaké dáli domov!" děl.

Vlhovec v chladném hnízdě svém
vzhléd', slyšel, bál se a tak řek':
„Na jižním větru v jižní zem
chci plout, až přejde zimy vztek."

„A budu pět zpěv plný krás,
že řeknou lidé: Krásně, jak
ó, krásně pěje, dlouhý čas
jenž kryl se, kde dlí severák!“

Svit slunce pad' a zlíbal sníh,
a ten tek' houštím, strží struh,
a vlhovec se v záři zdvih'
a letěl dál přes pláň i luh.

On slyšel, ve kmen borovic,
jež stenají, pad' seker břit,
však nestálo mu v cestě nic,
když tmou i jasem k jihu lít'.

Jak přišel, krásnou píseň pěl
nad městy v pláních, na horách,
na hřích ni na zlo nevzpomněl,
jak šerem klidně, tiše táh'.

Zrak smutný, matka slyší jej,
díc: „Kéž tvá píseň v dáli zní
synáčku mému, jemu pěj,
když k Hvězdě zírá severní!“

Zrak nouze vzhléd' a slzy lil
za stenání i vin i běd,

však pro to křídel nesložil,
v jih letě ztad, kde mráz a led.

A děl: „Pět budu, přijda v kraj,
kde růže kvetou celý rok,
kde líbá je, kol věčný máj,
včel roj a vlaží rosy tok!“

Šly noci, a on děl: „Ta dál!“
a matný zrak, zřel v úsvit dne.
„Oh, kde? oh, kde?“ zpěv slabší, lkal
a žalnil v nebe poklidné.

Však dni šly, a on děl: „Co mil!
co mil! a jsem tak unaven,
na severu plá Hvězda, cíl
však touhy mé kde hledat jen?“

Tu Hudson blýsknul navečer,
i myslil: „Jistě už to blíž!“
v svých třtinách tekl Dalaware,
i zpíval: „V sklonu je dne tíž!“

Tak stále k jihu, zas a zas,
přes nebesa lít' přes širá,
a slaběj přes den pěvce hlas
tak zoufalého umírá.

Dál k jihu plul, bez písně, něm,
a v pole rýže kles' pln mdlob.
„Od domova — děl — letěl jsem
tak daleko si najít hrob!“

A vstalo jitro, slunce svit,
a v slunnou pláň chlad vánku dých',
a nebe plálo v dnění třpyt
na pěvce smrt, jenž marně tíh'.

A svit na Mainské lesy pad',
tmáň lesů divá byla běl,
severák vyl do holých lad
a „V jaké dáli domov!“ děl.

William Prescott Foster.

(1856.)

Narodil se ve Weldu, Maine, r. 1856 a přispívá verši do časopisů.

HLAS MOŘE.

(The Sea's Voice.)

I.

Kol předhoří skal, v dál i v nedaleku,
oceán ze sna vzbuzen, dutě zněl,
až z tajemných všech břehů slují vřel
hlas, chrapot vln v barbarském, strašném jeku.
Já údolí jsem dálném ve průseku
naslouchal, chvěl se, jak by duch to pěl,
kýs šedý bůh z dob, svět kdy mlád se skvěl,
lkal k družce šílen v bázni své neb vzteku.
Tak ve tmách, dřív než první blýskla zoře,
řev moře hluby, náhlý přetrhal
proud Věčna ticho dlouhé, jež se kácí,
a duněl s výšin Boha, který tvoře,
svět stavěl tam a oraje svah skal,
z ker ledných pluhy, k moři přistoup' v práci.

II.

Klid v moři nikdy; od obou stran světa
je národy, hlas sudby, slyší znít;
kol širý břeh, v boj děsný musí hřmít
a hučet v bouřích, jichž sta na hruď slétá
mu jak v svá hnízda s křikem orlů četa.
Je hlas to světů příštích, co se v klid
má věčný stará země rozdrobit,
či volá druž příšera jakás kletá?
Ó, vy, kdož s břehu slyšíte ten ston,
jen poslouchejte! Mocný pěl ten hlas,
kde horstva výš, kde písek pouště věje,
a lidstva hlas až zmlkne, věčně on
dál bude hučet, kol svých břehů sráz,
o národech a bozích zašlých pěje!

Elisabeth (Cavazza) Pullen.

(185*.)

Elisabeth (Jones) Pullen narodila se v Portlandu, Me r. 185* a provdala se nejprve za Itala Nina Cavazzu. Druhým jejím manželem je Stanley T. Pullen, žurnalista a finančník v Portlandu. Byla spolupracovnicí Bostonského časopisu „Literary World". Pozornost zbudily její satiry veršem „Algernon in London" a Algernon the Footstool-Bearer" v Portlandském „Transcriptu". Prosou vydala italské obrázky r. 1892.

MOŘSKÁ TRÁVA.

(The Sea-Weed.)

Smál mořský pták se plavbě mořské trávy:
„Ty ubohá, tím mořem neklidným
kam jdeš a pluješ, bloudíš bez únavy?"
I řekla: — Což já vím!

U tesu pat jsem spokojená lpěla,
vln teplých, mírných kyv mě kolébal,
tu podle břehu bouře vichru spěla,
a ten mě strhnul v dál.

Jsem hořkým pouze bylím oněch plání,
kde po stádech se pasoucích ni stop,
kde nemůž' člověk najít domov ani,
ni državy, jen hrob.

Já bludná tráva, zlomená a němá,
což mohu já v tom moři bezmezném,
z vesmíru nikdo zapotřebí nemá
ni věděti, že jsem! —

A tráva, jak ji vichrů síla metla,
vždy dále plula. Až pak v jeden mžik
proud zpětný hnal ji, s korábem se střetla —
„Ho! Země!" Kolumb vzkřik'.

James Berry Bensel.

(1856—1886.)

Narodil se r. 1856 v New Yorku a zemřel tamže r. 1886. Větší část života prožil v Lynnu, Mass. Chatrné zdraví bránilo plnému rozvoji jeho talentu. Vydal novellu „King Kophetua's Wife" 1883 a sbírku básní „In the King's Garden, and Other Poems" r. 1885.

PORTRÉT.

(A Portrait.)

Do důlku brady, sladká běl kde svítí,
neht vonných prstů tiskne růžný jas,
kol milého rtu, jenž jak by se třás',
boj náhlý slz a úsměvu se nítí.
Zprv ty, pak on zas zdá se vítěziti,
a přes hled vlhký zlatých klesá řas
již clona skrýt, co zjevit moh' by, včas
přivírá víčka s modrých žilek sítí.
Hle, žluté perly, jež kol hrdla stkány,
teď ňader chvěním klesly, teď se zdvihly,

co myšlenky, dav poslů-holubic,
jí létly v kraj, kde zbraní třesk a rány,
za dosahem kde lásky, voják štíhlý
pad', v půli meč, zrak v sloupu, chladnou líc.

Lizette Woodworth Reese.

(185*.)

Narodila se ve Waverly, Md., r. 185* a záhy přesídlila do Baltimoru k trvalému pobytu. Vydala „A Branch of May“ 1887, „A Handful of Lavender“ 1891, „A Quiet Road“ 1896.

TOMÁŠ KEMPENSKÝ.

(Thomas à Kempis.)

Můj bratře, s kápí na lbi dobrý mnichu,
za světem, jemuž dávno prch' jsi, v tichu
jenž chodíš svěžím sadem zavřeným,
jdu vstříc ti srdcem svým!

Po vkusných stezkách s levandule lemem,
co západ, východ zvířen jiřic sněmem,
vždy odpoledne se svým missálem
ty chodíš tam a sem.

Do slov jak vpadá a jak píseň splývá,
v sluch Června hlas ti z dálky pozaznívá —
do trávy ruch se, tichý šumot schvěl,
to přílet, odlet včel.

Den dlouhý zmírá. Za plotem tůň svítí,
jak růže hoří ve zmítaném sítí,
pnou duchově se lilje za šera,
třpyt oken kláštera.

Ty dál tu meškáš ještě; s pastvin strání
kol zavřených vrat pastýř stádo shání,
teď slavík v ticho vpad' a sladší, slyš,
tu sladkou činí tiš.

Pak šedí mniši v kápích, po třech, v páru
jdou v chrám pod stromy v červánkovém žáru;
ty zavřeš knihu, alejí jdeš sám
za nimi k modlitbám . . .

Já, již věk ryčný, prací chorý zplodil,
jak často toužím mít tvůj prostší podíl,
myšlenka na tě je jak květu dech,
jenž v hlučný prostor vběh'.

Ne, ty jsi živ, ne mrtev. Vždy tě zřím
u moře chodit sadem zavřeným
a nalézám, nechť kolem bouře vír,
vždy útěchu a mír!

☆

KEATS.

Hoch anglický čta — knihu plnou tíhy,
desk kožených na kolenou svých měl —
modř Egejského moře širou zřel
u nohou svých jak potok veské líhy.
Šíř k východu; vzduch jitra — vánku švihy;
smích nesmrtelný kolem duněl v břeh;
Pan v třtinách hrál tak jako v dávných dnech,
a bozi slétali a hřměli s listů knihy.
Zdvih' smutný zrak; Londýnské třídy chvat
vřel ve slunci a chtěl jej upoutat;
dav chlapců pouštěl vlčky, s lící vděkem —
leč zas ta širá modř u jeho pat:
hoch anglický sed' knihu pročítat —
však, když se zvedl, cítil, že je Řekem.

William Hamilton Hayne.

(1856.)

Syn básníka P. H. Haynea (Viz Moder. poesie amer. díl I.) Narodil se v Charlestonu, S. C. r. 1856 a počal uveřejňovati básně své r. 1881. Vydal „Sylvan Lyrics, and Other Poems" 1893 a napsal hojně článků kritických.

BÁSEŇ MOŘE.

(A Sea-lyric.)

Ne, není hudby, co člověk jich zná,
  jak moře, minstrela, hlas,
by se strun jak jeho se veselých
  i smutných taj bezdný třás',
neb moře je harfou, a větrů všech van
  hrá na její rythmické hrudi
a tepem svých mocných perutí
  zpěv neklidu věčného budí.

Ne, není lásky, co člověk jich pěl,
  jak moře hlubého cit,

proud jeho zpěv čárný v odpověď
tká na Luny sladký svit,
neb moře je harfou, a větrů všech van
hrá na její rythmické hrudi
a tepem svých mocných perutí
zpěv neklidu věčného budí.

Ne, není strasti, co člověk jich zná,
jak moře beze slov žal,
to titanské ňadro bolem se chví,
jejž vyjádřit nelze, vždy dál,
neb moře je harfou, a větrů všech van
hrá na její rythmické hrudi
a tepem svých mocných perutí
zpěv neklidu věčného budí.

☆ ☆ ☆

Charles Lotin Hildreth.

(1856—1896.)

Charles Lotin Hildreth nar. v New Yorku r. 1856, stal se žurnalistou při časopisech ,,World" a ,,Belford's Magazine". Vydal novellu ,,Judith" 1876, ,,The New Symphony, and Other stories" 1878, ,,The Masque of Death, and Other Poems" 1889. Zemřel r. 1896.

SKRYTÉMU BÁSNÍKU, JENŽ BYDLÍ U MÉHO KRBU.

(To an Obscure Poet who lives on my Hearth.)

Proč umlká tvůj zpěvný kvil,
jak přijdu blíž?
Což byl ti někdo ublížil,
že strach máš již?

Když zřím, jak plaše ubíháš,
kde skrýš je tvá,
já řek' bych: Dobře lidi znáš,
tak jako já!

Ach, věru, v tmy čas dávno pad',
kdy ves tvůj rod —
rod pěvců — vítán u všech vrat,
vždy přišel vhod.

Zpěv heslem byl, jímž hnán byl v let
všech srdcí tep,
byl běžnou mincí, za níž hned
dán krov i chléb.

Však dnes už není jako dřív,
je chlad, ó, žel!
teď kůrku zpěv tvůj s dechem niv
by nevypěl.

Věk hlučný je, sta pěvců ruch,
slyš sbor jich znít,
do silných jen, kdo chce mít sluch,
strun musí bít.

Ty, polní hudče, jemuž zvuk
jen slabý dán,
jsi z pěvců těch, jichž lós pln muk:
mřít nepoznán. .

Co srdcí by tu mohlo as
a sladce pět,

moc' láska sobě dáti hlas,
  jejž slyší svět!

Však mnou zlo, cvrčku, nehrozí,
  vždyť ty i já
jsme bratry — plaší, ubozí,
  žel, oba dva.

Však nejde-li tvá touha výš,
  než žít, se hřát,
tu trochu stravy, tepla již
  já dám ti rád.

Ty hory budeš opěvat,
  luh, proud i les,
až vír snů mojich stiší v lad
  tvůj vzlet a ples!

DUCHOVÉ.

(Ghosts.)

Je dvanáct; spánek opustil mě líný,
jdu lampu v ruce, schody skřípají,
pod klenbou třesou pitvorné se stíny,
jak fantomy jdou za mnou potají.

Řad portrétů mdlých s chladným okem shlíží
inquisitorů v lampy zákmitu,
soch běl, rytíři s brně rzivé tíží
se proti oken malbě tyčí tu.

Prach padá se clon, sešlých dlouhou dobu,
na dlaždicích kol hustý leží prach,
můj krok zní hlasně, smutně jako z hrobu
se skřípot dveří valí po chodbách.

Ach, v této spoustě, zda jen báj to není,
již mozek můj si vyvolává zas,
že veselé kdys, dvorné pokolení
zde milovalo, smích tu zněl a kvas?

Smích dávno vyzněl, zmlkly písní hlasy,
sál prázdný je, chlad čiší z těchto míst,
kol zlatých lištěn pavouk sítě tká si,
v šer klenby hvízdá ostrý větru svist.

A drazí zašli — v kterých dálných zemích,
u jakých cest, za jakých bouří zlob,
mně neznámo, ni v kterých koutech němých
vzdech letí z trav přes bezjmenný jich hrob.

A přec, jak když mé duše silná touha
je čár, jenž bez slov a přec mocný jen:

dav bledých zjevů jak když tmou se plouhá,
jak siní hosté, které kouzlí sen.

Kol mne se kupí, zde v té síni spící,
jak oblaka když bledým šerem jdou,
až prostor pln je mihotavých lící,
ruk plynoucích, jež chtějí sevřít mou.

Jak doma jsou, mě přátelsky tak zdraví,
v svém dávném těle, v tváři stejný svit,
jak mládí, krásy šat když kryl je smavý,
jdou mrtví ti, jež nelze zapomnít.

Na tváři, čele rty jich cítím zticha,
jak chladný vanot dávných jesení,
slyším, jak vlas jich duchovitý vzdychá,
jich dlouhých šatů vlek a šustění.

Ze zátok času, slepých strží, tůní
svit fantomů se přešlých zvedá tich,
jež nesou zpět nám polibků svých vůni
a nebezpeč a záři očí svých.

Však rty jich led, dech bez horoucí touhy,
jak sněhurky jsou, hruď jich mrazná jest,
jich zářný zrak to světla odlesk pouhý,
v proud, spjatý ledem, slétlý paprsk hvězd.

A dobře tak: čár kdyby, kouzel slova
ty drahé, zašlé mohly přivést zpět,
by žili v mládí jasném těle znova
a pláli láskou dávných svojich let:

jim k vůli bych je neřek': — jiní celí,
jak v hnus když změní sen nás nějaký,
ve víru bouří, staří, osamělí,
my bychom se jim zdáli přízraky!

IMPLORA PACE.

Pod cypřiší jsem, Ferrary
kde mrtví dáni v země klín,
stál, mnohý pomník prastarý
zřel omšený se stápět v stín.

A tu by již byl přelít' zrak,
a noha by již byla šla
přes desku v trávě vetchou tak,
jež bylím, révou zarostla.

Ve slabém světle číst jsem chtěl,
co sešlý mramor ten měl říc',

ať modlitbu, ať chválu, žel —
„Implora pace!“ — pranic víc.

Stav, jméno, rok — ač byl-li tu,
vše dávno z desky vymleto,
jen prosba měkká zbyla — čtu:
„Pokoj si ždám!“ — a pouze to.

LÁSKA.

(Love.)

Od věků Láska, od dob skrytých v šeď
jdou zvěsti lásky v žití prostém již,
v pastýřů písních, zlomcích — v nepaměť
co padla mnohá válečnická říš.
A Láska věčná, nechť jen prach je z nás:
vždy toužné hledy budou, srdcí žeh,
mláď plná slunce, dívky plné krás,
rty vzdorné, ruky stisk a rozluk vzdech,
co dávno zajdem, a to žití prosté
nám splyne v jakés báje staré děj:
ba z prachu našeho sta květů vzroste,
jež ozdobí šat světlý v jarní rej
a v lásky zvěst se, němé, rozchvějí
na dívčích ňadrech, plných nadějí.

ČAS.

(Time.)

Vln černých bouřné moře, jehož břeh
pln vraků těch, kdož dříve pluli v snech,
že ostrov štěstí najdou, zlatou zem,
pod sklonem nebe, v slunné tiši svěží;
kynouce s bohem rukou, úsměvem,
pryč odpluli, a zde jich zbytky leží:
kment plachty, rahno, vesla polovic,
uvadlý věnec, stopen v moře sůl,
verš vryt neb jméno, smazané již půl —
a pranic víc.

Harrison Smith Morris.

(1856.)

Narodil se r. 1856 ve Philadelphii, Penn., kde konal též studia a trvale se usídlil. R. 1893 stal se ředitelem Pennsylvanské Akademie umění, r. 1899 počal vydávati „Lippincott's Magazine". Vydal: „Tales from Ten Poets" 1893, „Tales from Shakespeare" 1893, „Madonna, and Other Poems" 1894.

WALT WHITMAN.

Žil v lásce s Pravdou, poznal její vděk,
druh její, ne snad žebrák, jenž se křiví,
dar melodických slov mu dala divý,
by tón jich hudby ve sfér hudbu stek'.
Jej vila blíž, mu vtiskla polibek
a ukázala moře, hvězdné nivy
a zjevivši mu taje vše a divy,
jej učinila mistrem v celý věk.
Však jedno skryla. Hleděl darmo, žel,
stín na čele, mhou, jak když jakous tuší

tam krásu, a že jak dech bludný, hádal;
kynula, sjít však nechtěla se s duší:
Pěl touhu jen, však jasně neviděl,
až zem ho jala, se smrtí řeč spřádal.

James Ernest Nesmith.

(1856—1898.)

Narodil se v Mass. r. 1856, sídlil v Lowellu, Mass., a zemřel r. 1898. Vydal dvě knížky básní „Monadnoc, and Other Sketches in Verse“ 1888 a „Philoctetes, and Other Poems and Sonnets“ 1894. Básně jeho svědčí o značné erudici v historii politické i kulturní.

SOCHA LORENZA DE' MEDICI.

(The Statue of Lorenzo de' Medici.)

Hleď, jak jsem tich. Nesčetné kroky, tím
jež prostorem zní, klenbou síně šerou,
i hlasy vše se marně v sluch mi derou,
jenž ve výklenku sedě pamětním,
zde v mramorové, chladné dumě sním
při hrobech pyšných, hojnou nad nádherou
těch sarkofagů, stěn kol zdobu sterou,
v tom skvělém smrti stánku posledním.
Já kníže byl — ten pomník vystavěn,
bych ve věčné stál slávě v tvaru hmoty,

leč marně, kámen ovlád' Buonarroti,
že vědom přijal na se jeho sen;
on balvanu odkázal slávu svoji,
ne já, jen on tu nesmrtelný stojí.

IDEÁLY.

(Ideals.)

Ni moudrá sfinx, ni bystré důkazy,
jež na nit slabou věší velký soud,
ne, nepřesvědčí, naděj že je troud,
když splynula ve vidin obrazy.
Bez křídel pupa na svět přichází,
leč záhy bude květným luhem plout;
v tmách tápá pochybnost tam skrytá, z pout
však vyjde zrajíc, z lůžka nesnází.
Myšlenka velká nezvána vždy leží
v prorocké mysli, jež ji hřeje, živí,
než nesmrtného tvaru vezme divy,
ať v démantech, ať v porfyru neb spěži:
tak Tběby kryl v své duši v závoj clon,
než na zemi je stvořil Pharaon.

Margaret Deland.

(1857.)

Margaret Deland (Margaretta Wade-Campbell-Deland) narodila se r. 1857 v Allegheny, Penn., provdala se r. 1880 a sídlí v Bostoně. Vydala knihu básní ,,The Old Garden, and Other Verses" r. 1886 a novellu ,,John Ward, Preacher", jež obírá se otázkami náboženskými a zjednala si velké pozornosti.

MOUDROST LÁSKY.

(Love's Wisdom.)

Jak dlouho mám tě ráda, jak vždy víc,
 se bojím říc!
Neb kdybys viděl jenom jedenkrát
 mou lásku plát,
neb kdyby ret můj zjevil jednou jen,
 čí hruď má plen,
ty zřel bys jasně, hledě v útrobu,
 mou porobu;
tak tuše, co vtip lásky touží skrýt,
 měj dost a klid.

Ač ke tvým nohám padám k oběti,
    chci mlčeti,
a vši mou lásku nezjeví můj ret,
    bys neschlad' v led;
a věda, že jsem tvojí včera, dnes,
    mým být se střez.
Jsem něma, chtíc před tím tě chránit zlem:
    být tyranem —
a jenom lásky moudrost tichem tím
    já provádím.

POSLÁNO S. RŮŽÍ MLADÉ DÁMĚ.

(Sent with a Rose to a Young Lady.)

V bloub planoucí jsem v růže květ
vtisk' jeden polibek
a prosil pak jej, by šel hned
a to mé paní řek':

„Můj kalich přetek' láskou dnes,
ač poslal vám jen díl,
však list můj byl by puk' a kles',
půl kdyby poslal byl.

Ben King.

(1857—1894.)

Veselý zpěvák rozmarných písní a výborných parodií. Narodil se v St. Josephu, Mich., r. 1857 a zemřel v Bowling Greenu, Ky. r. 1894. Verše jeho vydal Nixon Waterman r. 1899.

Ó, KDYBYCH UMŘEL DNES.

(If I should die.)

Ó, kdybych umřel dnes,
a vy byste nad chladným tělem snad
mi přišli plakat a mne litovat —
ó, kdybych umřel dnes,
a vy byste běd řekli ve spáru:
„Zde vypůjčených deset dollarů"
já v kravatě bych bílé na ručest
se zved', řka: „Co pak jest?"

Ó, kdybych umřel dnes,
a vy byste nad chladným tělem mým

můj rubáš tiskli, klekli zoufalstvím,
a řku, kdybych umřel dnes,
a vy byste sem přišli, tu a tam
mi dali kyn, že deset platit mám,
    já snad bych též se zveď,
    však mrtev paď zas hned.

William Morton Payne.

(1858.)

Básník a vynikající kritik a paedagog. Narodil se v Newburyportu, Mass. r. 1858, byl r. 1874—1876 assistentem ve veřejné knihovně v Chicagu a od r. 1876 professorem na vysoké škole tamže. Vydal „Our New Education" 1884 a „Little Leaders" 1895 a překládal hojně z literatury norské, jejímž jest předním znalcem.

„EJ BLOT TIL LYST."

(„Ne jen pro zábavu" — nápis na král. divadle v Kodani.)

Ne pro zábavu, leč by očistil
se z nízkosti duch, bázní zrezivělý,
a od vší vášně, jíž se stává stmělý
ten jasný obraz světa; by spěl čil
náš krok v ten dálných ideálů cíl,
by s hrdin srdcem splynul dech nám celý,
zdroj žití bychom slyšeli blíž, zřeli
a cítili tep jeho vln a sil.
To vznešený je, Umění, tvůj úkol!

Pro to zvěst psána o Oidipu ona,
o Learu, bláznu, chtíči Harpagona,
a vědouce to, s jakým studem vůkol
tvou znamenáme nízkost, potlesk, vřavu,
jež značí, že's teď kuplířkou jen davu.

James Benjamin Kenyon.

(1858.)

Narodil se ve Frankfortě N. Y. r. 1858 a jest pastorem při kostele ve Watertownu, N. Y. Vydal knihy básní „The Fallen, and Other Poems“ 1876, „Out of the Shadows“ 1880, „Songs in all Seasons“ 1885, „In Realms of Gold“ 1887, „At the Gate of Dreams“ 1892, An Oaten Pipe 1895.

AŽ JETEL BUDE KVÉST.

(When clower blooms.)

Až jetel bude kvést v nivě
a sladký vát větru dech,
až pod stinným loubím živě
vod zpívat bude běh —
přijď ke mně, krok svůj u mne stav,
já uslyším jej v trsech trav,
a srdce mé se vzbudí v ráz
ze snů, kde temno je a mráz,
a jako dřív zas bude bít,
než pod hrudy jsem uleh' v klid,
až jetel bude kvést.

Věř, v hrud se probudím změti,
že's ty to, Lásko, poznám hned,
trav uslyším stvol se chvěti
i rosných kapek pád a let,
jež sprchnou tobě u nohou,
ucítím vonnou růži tvou,
již vetkánu v svůj zářný vlas
zas budeš mít jak v dávný čas;
ne, neboj se, že nepoznám
tvůj lehký krok, jenž půjde tam,
kde jetel bude kvést.

Ó, Lásko, dlouhých let časy
nám cesty roztrhly v dví,
ty s veselým srdcem šla jsi
těch mnoho a mnoho dní;
a já šel s hrůzným hostem, víš,
jenž nejraděj má klid a tiš,
však přijď — chci čekat s nadějí,
že přijdeš dřív neb později,
dřív nebo později, dobře vím,
že přijdeš ke mně, nad kterým
již jetel bude kvést.

✡

PŘIJĎ, RÁJI, ZVOLNA.

(Come slowly, Paradise.)

Ó rozsviť se mi, ráji, zvolna tak,
  znenáhla přijď v noc mou,
ať otevřený, nezvyklý můj zrak
  nezraníš slepotou!

Těm, kdož se z Času útrapy a běd
  v tvou pozvedají výš,
v níž slávy proud hned padá, plyne hned,
  tvůj svit plá přespříliš.

Jen zvolna bliž se, tiše spouštěj den
  na smrti hlubinu,
bych v tvého jitra zář se zbudil jen
  jak ze šťastného snu!

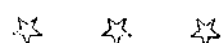

POUTNÍK.

(The Traveller.)

Když v noci plujem tiše přes okruh
neznámých moří, myšlenek shon již
kdy ztich' a přešla starostí všech tíž,
jež přepadá den jako dobrodruh:

v ký mlžný kraj tu ztrácí se náš duch?
V zem jakou matnou, v jakou širou říš
ten poutník divný kráčí v dál i blíž,
než vstane zas den šerý, chladný vzduch?
Ach, rci, když spíme, kam to bloudí jen
a zkad jde ráno tichý host, jenž skryt,
všem neznámý a nikým nevidĕn,
má v každé hrudi lidské vlastní byt?
Zda pak, až vskutku skončí se náš den,
ten poutník věčný také najde klid?

Charles Henry Lüders.

(1858—1891.)

Narodil se ve Philadelphii, Penn., r. 1858 a zemřel tamže r. 1891. Vydal společně s S. D. Smithem sbírku básní: „Hallo, my Fancy!“ 1887. Po smrti vydána další jeho kniha básnická „The Dead Nymph, and Other Poems“ r. 1892.

JARMAREČNÍ DIVADLO.

(The Mountebanks.)

Nad hlavami nám větví stín
zveď upředený baldachýn.

Sem tam z té boudy bukové
chodili ptáci, sluhové.

V čermáčku, který flétnu pískal,
se hudebník pro scénu získal.

A cvrčkové a koníci
diváci byli civící.

Tu Obraznost ve volný vzduch
své skoky počla metat v kruh.

Vtip, z města šprýmař vychytralý,
a Humor ze vsi šašky hráli.

Bič pořadatel, Rozum, zdvih',
když pohněval jej někdo z nich.

Řad ořů hotov stál tu v Přáních,
dle chuti každý jezdil na nich.

Tu Smích a Ples a Rozkoš moh'
zřít každý vnikat do úloh,

Až větřík, jenž přes jetel vane,
šept': Dosti! Konec podívané!

A mraku stín, se šíře vzpjav,
se hrnul od nás jako dav.

SÍDLA LEDŇÁČKOVA.

(The Haunts of Halcyon.)

Stát v člunu, jehož jemně plyne bok,
bez hlesu veslem hnán, jež v pozadí

v ráz do zrcadla bije kapradí,
kams vodních liljí krásných do zátok;
a slyšet ruch tvé cívky do svých slok,
drozd posměvák vzal, neb zřít, na hládi
jak mláďata svá kachna vyvádí,
na výstrahu jak zrychlují k ní krok:
to je jak vládnout v říši všechen čas,
kde mdloby vpád jen hrozí klidu plný,
jak žíti ony staré doby zas,
kdy nymf a dryad pln byl les i vlny,
sen mít, že zbloudil's, sen tak kouzedlný,
do Arkadie, v zlatý její jas!

STARÁ MYŠLENKA.
(An Old Thought.)

Rám krbu kolem, na kolenou děda
hoch sedě, hledí v uhly, žár zkad dýše,
a jásá: rudý zámek se tam zvedá,
co druhý zří jen, jak se hroutí, tiše.

Richard Burton.

(1859.)

Richard Burton nar. se r. 1859 v Hartfordu, Connect. Dosáhl akademické hodnosti na ,,Johns Hopkins University". Byl literárním vydavatelem časopisu ,,Courant" v Hartfordu od r. 1890—1897 a r. 1898 stal se professorem anglické literatury na universitě v Minneapolis, Minnesota. Nyní žije v Bostonu. Vydal básnické knihy ,,Message and Melody", Dumb in June" 1895, ,,Memorial Day" 1897, ,,Lyrics of Brotherhood" 1900, a knihu literárních essayí ,,Literary Likings".

PRVNÍ PÍSEŇ.

(The First Song.)

Kýs básník napsal jarní zpěv,
mžik utajený dech,
však k léta dnům jej podržev,
děl, úsměv na svých rtech:

,,Ty malá písni čistých chvil,
ty zjeve mystický,

jak bych tě, taký duše díl,
  moh' ztratit na vždycky!"

A napsal nový zpěv, a div
  byl uměn větší v něm,
leč první píseň, co byl živ,
  měl skrytu v srdci svém.

V PŘÍTMÍ.
(In the Shadows.)

Když stín nám snesl v jizbu mír,
o druzích se hovor spřeď':
jak mrtev ten a druhý ven
kams v dálný zahnán svět.

A mocí srdce magickou
zas tu, kdo zapad' již,
a živ, kdo drah, my mohli v tmách
stisk cítit, jak šli blíž.

A veselejší počla řeč,
když lamp rozžata zář,
leč prázdná jak síň! Všem zdá se míň
o jakous milou tvář.

CESTY.
(Travel.)

V pohodlí doma sedím tich
  bez hnutí v domě svém,
a přec po mořích neznámých,
  od země bloudím v zem.

A třeba v dáli cíl mých cest,
  jsem zdráv a v domov náš
já s nejzazších se vracím hvězd,
  jen tkneš se, zavoláš.

PŘEDEK.
(The Forefather.)

Zde v hospodě v své vlasti
na klidném loži dlím,
leč zbraní vzmach a blesky
se chví jen mozkem mým.

V tom tichém, milém místě,
kde vládne pouze klid,
proč v sluch mi padá třesk boje —
je boj mi do žil vlit?

Tam venku noc, již světí
dech borů, záře hvězd,
zde uvnitř vlá již spánek,
lék ranám z denních cest.

Jak divno — a přec k seči
jsem jakés připoután,
a vřavu tisíců mroucích
mi větru nese van.

Za dávných, přešlých časů
můj předek silný snad
kdys v šarvátce stál horké,
vpřed bil se, ve tmách pad'.

A já, jenž holubičí
znám klid jen, míru dech,
jat jeho bojovným duchem
jsem tady v pozdních dnech.

Co na tom pravdy, nevím,
vší srážky vzdálen jsem,
a zbraní vzmach a blesky
hřmí prudce v srdci mém.

ZPĚV MOŘE
(Song of the Sea.)

Zpěv moře, to zpěv byl dávný, stár
v dnech, mladá kdy zářila zem,
vln hlasně a dávno zněl již svár,
než člověk našel řeči dar;
vln srdce se chvělo v hněvu zlém
neb svůdně tak pělo jen,
když v prvotních výsep bily tvar,
neb na širu padly v sen.
A taký byl zpěv, změn volný chvěv,
a taký byl moře zpěv.

Zpěv moře v ráz chytil lidský tón
v dnech, člověk kdy první vstal;
již truchlivěj' zvučel jeho ston
a ohnivěj' vln lét' shon:
neb silný hlas jeho hlásat jal
se bolesti lidských běd
a jímat v hudby mohutné ron
zvěst žití a vášně hnět.
A taký byl zpěv, se rozletěv,
a taký byl moře zpěv.

Zpěv moře byl lačný skřeku zvuk,
jak lidský spěl lety rod,

hlas zdrsněl od souzených, tonoucích muk,
kov z vraků pad' v soulad not,
až smutnější nezněl chorovod
ni píseň, k bolu jež zve,
než v půlnoci kvil když počal vod
těch prastarých pro mrtvé.
A taký byl zpěv a bolestný řev
a taký byl moře zpěv.

Zpěv moře je písně čarovné proud,
náš život zračí se v něm:
je vážný a velký, jak poslední soud,
je boje rozerván zlem;
a ztišen přec hvězdným pod nebem,
je lásky paprsků pln,
když nebe se k hloubi sklání rtem,
jich snubní den čarupln.
A taký je moře taj a zjev
a taký je moře zpěv.

CHOPINOVO PRELUDIUM.
(A Chopin Prelude.)

Kdys Chopinovo Preludium znět
jsem slyšel. Marno — lidský nemůž' ret

tu vysloviti hudbu. Ptákem vzlét'
můj duch výš v azur — nejsladší z všech žal,
všech hlubší vášeň, lásky ryzí pal,
vzlet svaté touhy, který spočíval
již dávno pohřben, táhly, jedna běl,
a průvod jich se mojím srdcem chvěl.
Pro nesmrtný mžik, jediný jen, žel,
jsem těla prost byl, silný krásou duch
se nes', jak hudby magické zněl ruch.

MARIE MAGDALENA.

(Mary Magdalen.)

K Ježíše hrobu, den jak svit',
šla zlíbat zem, kam on byl skryt,
slz proud, déšť jara teplý, lít'.

A hle! Tu bez skvrn smrti všech
muž stál, hlas tichý, sladký dech,
a Mistře! se rtů slét' jí vzdech.

Z těch dálných vonných staletí
nad proroků zpěv dýše ti
tok slz těch, něžné oběti.

Ella Wheeler Wilcox.

(185*.)

Narodila se v Johnstown Centre, Wis., r. 185*, vzdělávala se na universitě ve Wisconsinu, provdala se r. 1884 za Roberta M. Wilcoxe a žije v New Yorku. Vydala knihy básní: ,,Drops of Water" 1872, ,,Shells" 1873, ,,Maurine, and Other Poems" 1882, ,,Poems of Passion" 1883, ,,Poems of Pleasure" 1888, ,,Custer, and Other Poems" 1895. Z knih jejích zejména sbírka ,,Poems of Passion" (Písně vášně) došla velkého rozšíření, prodána ne v méně než 65.000 výtiscích.

VÝČITKY

(Recrimination.)

I.

Děl Život k Smrti: Kdybych tebou byl,
já nechtěl bych mít taký hrůzný vzhled,
bych neděsil rod lidský, plný běd,
a je-li pravdou zvěsti tvé jen díl
o štěstí tam, ó, já bych neukryl,
ten slaveného blaha znáti svět,

tak skoupě všechen poznání svých sled
jak ty, ó, Smrti, kdybych tebou byl:
Však jako anděl skvělý já bych stál
u každé cesty duše trpící,
dech plný těchy, ve svých očích naděj;
a co bych šeptal, kde cíl krásný, plál
by přesvědčení jas mi na líci,
tak, tebou být, bych, Smrti, dělal raděj.

II.

Smrt děla k Žití: Kdybych tebou byla,
já duše denně nesváděla bych
svým krásným, klamným směvem do cest zlých,
kde na konci jen zmatek, běd je síla.
Já nezkoušela bych je, spíše kryla,
já nestála bych, zříc, jak letí v hřích,
a nedržela duše v žalářích,
jež touží volnost, kdybych tebou byla.
Leč jako něžná matka chtěla vzít
bych slabý svět ten svého do objetí
a stírat slzy, úkoj v boj mu líti;
své všecky sliby jemu vyplnit,
by mrouce, ještě žehnaly mi děti,
jež klnou teď — být tebou jen, ó, Žití.

III.

Nic neřek' Život, a Smrt dále dí:
Já nechtěla bych z nicot, Bůh kde vlá,
ni duše získat, kdybych nemohla
ji korunovat blahem. U lidí
když tvář má děs, rci, mnohý z těch, kdo bdí,
proč stíhá mě a po mně šílen plá,
jak ví, v mém tichu že pro srdce mdlá
lék na tvé šalby hlučné? — Smrt dál dí. —
Ó, dobře ti, že zjev můj krásy prost,
ó, dobře tak, že skrývám v němý hrob
ten velký taj jiného světa v šlář:
sic stál bys tu, bezmocná zoufalost,
co duše nové matek ze útrob
by spěly ke mně a tvou bily tvář.

OSAMĚNÍ.

(Solitude.)

Směj se — svět bude smát se,
plač — budeš druhů prost;
zem starou bol úží, ples ráda se dluží,
však vlastních má trudů dost.

Pěj — hory odpovědí,
leč vzdychni — vzduch nepohnut,
neb echo hned vzletí, jak slyší ples zněti,
avšak schoulí se, když zní trud.

Raduj se — lidé přijdou,
mrač se, a půjdou dál;
chtí plnou až k výši mít plesů svých číši,
leč nestojí o tvůj žal.
Buď vesel — dost hned přátel,
buď smuten, a jsou ti tam.
Kdo odstrčil zpátky ti vína tok sladký?
Však žití žluč musíš pít sám.

Kvas — plná síň tvá bude,
měj půst — kol půjde lid,
hleď dávat, zdar síti — a opřeš své žití,
kdo pomoc' však můž' ti mřít?
Dost místa v sálech je plesu,
dav možno tam uvésti,
leč po jednom pouze jít musíme dlouze
v těch těsných tak chodbách bolesti.

☆

DUETTO.
(The Duet.)

Já propouštěl dým cigarett;
má žena Maud a McKey, skvělý hlas,
duetto plesné počli spolu pět,
a dni, jež líp by bylo zapomnět,
mi šlehly myslí zas,
kdy život plesem maškarním
a milovat, býti milován, zdá se vším.

Jak pěli spolu, zmizel scény vzhled:
můj byt a clony skvělé komnaty,
i Maud má plavá ztratila se hned,
a místo ní zřím tu se modravět
vlas černý, bohatý,
a líc, ach, líci tvoji to, Lisette,
líc, již by lépe bylo zapomnět.

My vrátili se — jedno, kde a kdy,
ty pamatuješ jistě, viď, Lisette?
Já zřel tě skvostnou, milou jako vždy
s týmž pohledem, jejž měla's v ony dny,
jež měl bych zapomnět,
rty nach, jak víno, jež jsme pili, víš?
a když jsi smála se, jak operlenou číš.

Střevíčky drobné, velkých růžic květ,
vykoukly z lemu řízy, kde jich skrýš,
co ve vůni tu svojich cigarett
(dřív budu prach, než možno zapomnět!)
zpěv zpívali jsme týž,
a v přestávkách slok — sladká proměna!
jsem líbal ti šíj a nahá ramena.

Žár jeden byla's, jenž znal jemně plát,
tak byla's vřelá, sladká tak, Lisette,
žas' byl by každý nad kouzlem tvých vnad,
a u tebe pout nebylo se bát,
neb byla's polosvět,
však měla's ráda, jak jen taká můž',
tou láskou, v níž ráj neb peklo má muž.

*

To staré duo přestali teď pět,
má žena Maud a McKey, skvělý hlas.
„Šat popálil si's od svých cigarett,
a co ti, drahý, ty máš vlhký hled?"
dí žena, chýlíc pás.
Já usmívám se, páž ji obtočí:
„To nic, jen kouř mi vstoupil do očí."

☆

TY, JENŽ MOU PÍSEŇ NĚKTEROU JSI ČET'.

(Oh, you who read some song that I have sung.)

Ty, jenž mou píseň některou jsi čet',
co o duši víš, z které vyšla v svět?

Což myslíš, básník že kdy nahlas řek'
v dav slouchající taj svých myšlenek?

Jdi, škebli vem, jež s břehu plá ti vstříc,
máš její tvar a barvu — a nic víc.

Nic nepoví ti z velkých tajemství,
jež pod hladinou moře dole spí.

Zpěv škeblí; vyvrh' myšlenek jej proud,
zde, libo-li, vem, nemysli však, bloud,

že pod hladinu vln tvůj viděl zrak,
kde korálů sluj, kde náš leží vrak.

Helen Gray Cone.

(1859.)

Narodila se v New Yorku r. 1859, vzdělávala se na ,,Normal College" tamže a stala se učitelkou anglické literatury na téže škole. Vydala spolu s Miss Jeanette L. Gilder ,,Pen Portraits of Literary Women" a dvě knihy básní ,,Oberon and Puck: Verses Grave and Gay" 1885 a The Ride to the Lady, and Other Poems 1891; obě vzbudily značnou pozornost a pojistily jí vynikající místo v literatuře americké.

ŽALOBA.

(Arraignment.)

Ne vás, kdo štěrk jste k nám házeli, tloukli
jím — hlas
zní smutných velikých duší, když ztad se
v tmy řítí —
ne vás my žalujem, bol ač jsme nesli z vás
v sobě,
vám nechcem vyčítat, tiše kdož šli jste kol
nás,

my sluchu, jenž slyšet, a zraku, jenž nechtěl nás
zříti,
chcem nedbě odpustit, šklebu i bez příčin
zlobě.

Leč vás, kdo v zdání jste znali nás, slyšeli,
zřeli,
kdož v hod jste nás vedli a růží nám ovili
květ,
kdož pod nohy hymnů jste střeli nám nachovou
tříseň,
leč neměli tuch, že živé to slovo jsme děli,
zvuk chválíce pouze — vás nad škůdce musíme
klet:
Svou zvěst jsme vám vzdychli — vy děli jste:
„Sladká to píseň!"

ELSINOR.

(Elsinore.)

Podivně je v Elsinoru,
co v něm umřel Hamlet král.

Každý zábav, milých dvoru,
saní, bruslí zanechal.
Ztichly plesy, jež tu zněly

v síních, kde plál světel svit;
o vánocích na zdi jmelí
zapomněli pověsit.
Claudius lít dává med,
modrookým thanům milý,
leč ti nad ním hlavy chýlí,
a jen časem slyšet ret
kolem stolu zamručet:
„Podivně je v Elsinoru,
co tam umřel Hamlet král.“

Dvořanů dav, atlasová
nová roucha, nový střih,
s vtipem nalíčeným znova,
na kratičkých údech svých
lítá schodišť přes nádheru,
až princ Hamlet v úsměv stáh’
bledý ret, jak bloudí v šeru
po křídlech a po chodbách.
Jemu víc ten zámek není —
starý zámek v Elsinoru —
než hrad, jenž se staví v snění,
maskou král jen jeho zoru;
dvořanů se zdají roje
motýlů mu pestrých let,
čaloun stěn, kde vtkány boje,
živnout vidí jeho hled.

Hle, stěn Dáni obrovití
chví se, ač ni vánek slabý,
žijí líp než thani: skrytí
vysměvači, sytí rabi!

Ve plamenů třepotání
táhnou v noci v jeho snách:
vtipné kousky, mladá přání,
tváře živé v zpomínkách,
z divadel pár fragmentů,
básně, jež se v srdce vtiskly,
spory, plesy studentů,
rapíry, jež kdysi blýskly.
Časem s hocha nadšením
poslouchá zas zemřelého
Yoricka vtip, šleh a rým
na koleně otce svého;
k jeho mocné lne zas ruce,
něžná láska v líc plá otci —
náhle zazvučí síň prudce
zbraní rozkacených mocí.
Z podušky tu svoji hlavu
rázem s hrůzou zvedá výš;
ves plam shasl v uhlů žhavu,
a na srdci jeho tíž.

Podivně je v Elsinoru.
Jistě div se záhy shlédne.

Kroky v záři luny ledné
klepou v dlažby lednou koru;
v půlnoci tmách hlasů děs,
divý zpěv kdy větru zní,
a ten kdys tak dobrý pes
zalézá výt, hubení.
Na hradbě stráž, v údech třas,
osamělá se svou bázní,
vzletí, čítá zvonu ráz,
vzletí, hlas jak dutý zazní.
Sosny víří, šumí v sboru,
sníh ač chtěl jich ztišit ruch.
Zlo tu jakés plní vzduch.
Podivně je v Elsinoru.

Frank Dempster Sherman.

(1860.)

Narodil se v Peekskillu, N. Y., roku 1860. Dosáhl akademické hodnosti v Columbii a stal se professorem architektury. Vydal knihy básní: „Madrigals and Catches" 1887, „Lyrics for a Lute" 1890 a „Little-Folk Lyrics" 1892 a 1897.

ŘECKÉ VÁSE.

(On a Greek Vase.)

Ty božských tvarů váso, ret
tvůj jakoby mi děl a řek':
„Ó, pohleď, jaký krásný vzhled
a vděk a lad mi dal kýs Řek.

Je dávno již, co zhnětl jíl,
pro souměr smysl, vlohy dar,
za jediný den vykroužil
mě v nesmrtelný tento tvar.

On snil, co prsty hnětly dál
si štíhlé mojí na šíji,
až milenky své krásu vtkal
mi v každou křivku, linii.

Dal její tvar mi spanilý,
jak jí své srdce v plameni,
že láska s krásou z mohyly
tu vstává, živa v umění!“

A co mi takto vyprávíš
o lásce, vděku, kráse zdob,
mně jak když nejsi křehkou již
jen upomínkou dávných dob:

Leč skloněn tvarem nad božským
k tvým ornamentům, ku kresbám,
že lapenou zde šťastně, sním,
a jatou dívčí duši mám.

KNIHOVNA.
(The Library.)

Dej síň mi, kde kout každý jen
by knihami byl posvěcen.

Dvě okna stačí vpouštět vzduch
a světla jasný svádět pruh,
to jedno na jih, druhé zas
na západ, na červánků jas.
Zeď východní po stropu lem
básníků bude bludištěm,
kde králů písní najdeš sny
od Homera až v Dobs'na dny;
na straně severní, kde chlad,
krb otevřený musí stát
ze starých kachlů, na nichž pár
je legend a jež předou čár
kol lenošky, již hlídá pes,
kam v klidu čas bych hřát se kles'.
Na římse nepohřeší hled
drobnůstky divné, snůšku tret,
ne mnoho, jen co třpyt by šleh
v síň, když vzplá oheň v plamenech.
Při zdi tu bude zbudován
všech filosofů, prosy stan,
od Platona vždy dál až k těm,
již hvězdy té mdlým odleskem,
a zjev ten řad, jenž v podiv jíme,
jak mnoho píšem— málo víme,
neb co byl první problém dán,
nižádný nikým nezbádán.
Do přihrad na západní zdi

nechť svazky věd se shromáždí;
dál dějiny a doleji
Bůh, víra, láska s nadějí;
a jižní zeď, kam plane zář,
mějž starý, nový povídkář;
Harún al Rašíd, miláček,
jenž blažil tak můj mladý věk,
na čestném místě před všemi
při zdi se slunce zářemi;
a s ním těch stůj zde na tisíc,
kdož posloužili lidstvu víc
svou lží, jež zhřívá do srdcí,
než vší svou pravdou mudrci.

Tak knihovna buď; za nápis
to latinské nad dveří vlys
dej motto ještě k celku krás:
Hic habitat Felicitas!

V PŮLNOCI.
(At Midnight.)

Hle, zvonice jak tam k výši
ční v měsíci, jenž tak bled,
či dřímá to v noční tiši
jen tajemný jakýs květ?

Naslouchám a slyším v letu
nad městem zvon chvět se v dál,
a teď s toho Času květu
van dvanácte lístků svál.

MOTÝL VE „WALL STREETU."*)

(A Butterfly in Wall Street.)

Poutníku křídlatý ze svěžích niv,
kde pod úsměvným nebem přes den med
jsi z kalichů ssál, divý kde vzrost květ,
co dřímavý van lásku lkal jak dřív:
ký líný zefýr šeptaje, ti kývʼ,
tvé srdce zklamal, vylákal tě v let
v to město hlučné a tak marně spět
ti dal v té třídy tržby taj a div?!

Tvá nečekaná návštěva mi nese
o svěžích pastvách, puku, květech sen,
zřím stružky, stáda, do ohrady jatá;
však vida, jak se křídlo tvoje třese,
těch vzpomínám, kdož v shonu celý den,
jsi symbol jejich nejistého zlata.

*) ulice peněžníků v New Yorku. — *Pozn. překl.*

Z PÍSNÍ PRO DĚTI.

SEDMIKRÁSY.

(Daisies.)

Když večer jdu na lůžko spat,
hvězd na sta zřím ve výši plát,
to sedmikrás je bílých kruh,
jež ozdobují Noci luh.

A často pak, když dřímám snem,
tu Luna kráčí oblakem,
to paní krásná, čárný vzhled,
jež trhat jde ten hvězdný květ.

Neb když se zbudím ráno zas,
na nebi není sedmikrás,
je sebrala a smetla je
na lučiny k nám do kraje.

HRA NA SCHOVÁVANOU.

(Hide-And-Seek.)

Pod sněhem skryty květy již,
je marně zima shání,
ta nezná jejich dobrou skrýš
a nemá stopy ani.

Potůčky tiché v úkrytu
v svém domě leží z ledu,
ať zima pátrá tam či tu,
nic nezjeví se hledu.

I ptáci prchli potají,
kde zima nenajde je,
na vonném Jihu zpívají,
kde snět se v slunci skvěje.

Však hledat Máj až půjde jen
ty skryté spoluhráče,
tu po jednom — vše půjde ven,
i květ i zdroj i ptáče.

Tu vesel bude celý svět,
sbor ptáci počnou všude,
zdroj zpívat, vyskakovat květ
před naším zrakem bude.

Hamlin Garland.

(1860.)

Narodil se ve West Salemu, Vis., r. 1860, vzdělával se na Cedar Valley Seminary, Ossaye, Ia., r. 1883 odebral se do Dakoty hledat zlato, ale již po roce vrátil se do Bostonu, kde věnoval se vyučování a literatuře. Později přesídlil do Chicaga. Vedle řady novell vydal: „Prairie Songs“ 1893, „Crumbling Idols“ (essaye) 1894, „Ulysses Grant: an Interpretation“ 1898 a „The Trail of the Gold-Seekers“ 1899.

V TRÁVĚ.

(In the Grass.)

Ó, dlít, kde trav změt splývá!
Ó, snít o pláni sen!
kde západní vítr zpívá
zpěv, jenž vždy neskončen;
kde vlní a zmítá se tráva
a pláně kruh slepí zrak,
kde stříbro své mrak vtkává
zářících do oblak.

Let veselých racků stíhat
jak vloček pád od oblak,
se řítit v hlubiny strží,
kde žluťák chvěje se tak;
roj mušek za větrem, houští
kde valčík tančiti spěl,
zvuk ostrý cvrček co spouští,
za zpěvu skřivánků, včel.

Ó, západu dálné mé pláně!
Ó, zvěře křepkých tak těl
a větrů kraje — mhy kolem!
Jak ležím tu v srdci lesa,
jak svírán, pásán jsem bolem,
váš svit mi padá v šeř tmavou,
v snách letím do vašich lad,
se vysokou brouzdat travou,
ve vaší se záři hřát!

BOJÍŠ SE VĚTRŮ?
(Do you fear the Wind?)

Bojíš se síly větrů?
Šleh deště je ti zlem?
Jdi v ústret jim, jdi, bojuj s ním,

buď divochem!
Jdi hladov a chladný jak vlk,
jak havran vzdoruj všem,
tvých rukou dlaně zhrubnou,
hnědď bude v líci tvém,
tak staneš se drsným, znaveným, černým,
však budeš člověkem!

Clinton Scollard.

(1860.)

Narodil se v Clintoně, N. Y., r. 1860, nabyl akad. hodnosti na Hamilton College, studoval v Anglii a stal se professorem angl. literatury 1888—1896. V poesii jeho vynikají zvláště jeho motivy orientální. Vydal: „With Reed and Lyre“ 1886, „Old and New World Lyrics“ 1888, „Giovo and Giulia“ 1891, „Songs of Sunrise Lands“, „Pictures in Song“ 1894, „The Hills of Song“ 1895, „Skenandoa“ 1896, „A Boy's Book of Rhyme“ 1896 a dvě knihy prosy.

POMONA.

V noc bohyně šla, řízu stříbra jas,
krok lehký, přes kraj, v měsíci jenž stál,
a Samarkandu vánky vlahé v dál
jak zlato zářný schvíval volný vlas;
ret sladce se jí usmíval jak v čas,
kdy Vertumnus svou na travnatém zval
ji břehu řeky Toskánské, kde pjal
se slunný nebe zvon, jenž neznal mráz.

A bránu dne když úsvit zbarvil rudý,
a zahnal mír, jenž v noci klidných tmách,
tu ženci, kteří, jitro zdravit, vstali:
hned poznali, že Pomona šla tudy,
neb růžnější byl nádech na jabkách,
a bohatějším leskem hrozny plály.

ÚSVIT V POUŠTI.

(Dawn in the Desert.)

Když opálovou první tuchou jitra
zas východ ožil, dobrý Merwan povstal,
při otevřeném staně klek', se modle.

Byl v poutnické té karavaně jeden,
jenž pochyb pln, měl těžké srdce; spánek
dal malý úkoj očím jeho. Ten se
noc procházel tu celou sem tam pískem
jen mezi stany, šakaly výt slyšel
a velbloudy po vodě lkát. I přišel
též k Merwanu, jenž modlil se, a vzkřikl
(duch týraný tak strhal pouta svoje,
jak v Damavendu potok činí z jara):
„Jak poznáváš ty, že je jakýs Allah?"
Čil v písku zvedl Merwan svoje líce,

mách' k východu svou paží jako z bronzu
a děl, co právě vyšlehl šíp zlatý:
„Je třeba svíčky, abys viděl úsvit?“
A dál se modlil.
Když na lemu pouště
pak slunce vzplálo ve velebné kráse,
tu nebylo v té karavaně, kdo by
byl neklek' před Allahem.

DERVIŠOVA MODLITBA.

(The Dervish's Prayer.)

Vlád' tyran Jusuf, jeden hřích a kal,
kde šlechetný kdys Harún kraloval.
Den jako den Bagdadem živým létla
zvěst temná — jak ten tvrdý muž, ta metla,
jen obraznost svou bodá, aby zřel
den každičký křeč novou mroucích těl.
Strach po městě šel. Tu však — jaká změna!
táh' vánkem šepot jakéhosi jména,
zas usmívat se počal zrak i ret,
jak slunce vniklo v noc by, mraky běd:
Ten požehnaný derviš, jehož krok
šel pouští těžkou k Mekce rok co rok
po celých dvacet roků v touze svaté,

byl v ulicích zas viděn jedenkráte.
„Nás modlitbou svou spasí — vzkřikl lid —
nic nemůže mu Allah odepřít!“

Leč sotva dozněl hlas ten jásající,
již naděj smetli vládce milostníci;
jej vedlo k němu pro žert hejno stvůr,
kde seděl, vůkol klonící se dvůr.
Děl: „Otroku!“ — mu vladař, pohled zlý —
za mne hned k Allahu se pomodli,
neb širým Bagdadem se pověst vlní,
že všecko, oč jej žádáš, tobě splní!“

Třikráte strážce Mekky sklonil leb,
co dvorem lét' hned úsměv a hned škleb,
pak zazněl hlas a byl tak pronikav
jak píšťala do boje ryčných vřav:
„*Ó, prosím, Allahu, Jusufa žití zbav!*“

Trup klesl vpřed, se svíjel na kameni;
na trůně Harúna již tyran není.

KDYŽ PŘICHÁZEL JSEM S LIBANONU.

(As I came down from Lebanon.)

Když přicházel jsem s Libanonu
níž zvolna cestou zátočin,

skrz horských passů hnědˇ a stín,
den bezmračný byl blízek skonu.
Jak opál, jenž je vsazen v střed
smaragdu, město; minaret
plál každý září v chvíli onu,
fík, oranž, citron jeden jas,
kde líbezně pěl ptačí hlas,
když přicházel jsem s Libanonu.

Když přicházel jsem s Libanonu,
tu jako lávy mroucí plam
skrz oliv sady v hloubi tam
jsem zřel téct řeku v šumném stonu;
ze Samarkandu mnohý dlí
šejk černý v písku pode zdí,
koření získav drahé, v sklonu
teď dlouho líně čeká, až
jej do bran města pustí stráž,
když přicházel jsem s Libanonu.

Když přicházel jsem s Libanonu,
lid z dálných krajů divný táh'
v bazárech, třídách, mešitách,
mag moslimům se vyhnul v shonu,
ze Stambulu Effendi shléd
jsem vážné v chládku srkat led,
a v růže skrytých od balkonů

mi zářně plály oči těch,
jež v serajlů dlí tichých zdech,
když přicházel jsem s Libanonu.

Když přicházel jsem s Libanonu,
dne plamenný květ umíral,
a noc, jak by choť velký král
veď, v svitů plála millionu,
z čistého zlata, nachu šat,
nad květy zářic v slávě vnad,
až měsíc, mráčků neměl clonu,
nad ztmělou pouští blýsk a svit'
jak damascénky ostrý břit,
když přicházel jsem s Libanonu.

CHAMSIN.

(Khamsin.)

Dul vítr pouště do krajin! —
Chamsin,
dul vítr pouště do krajin!
Ze srdce palného jihu se zveď,
od písku horkého, zprahlých hor lét'
a zlíbal zemi, tak žhavý ret —
dul vítr pouště do krajin!

On všecky mandloní puky sžeh
a oranží plody vysušil,
k své modlitbě derviš neměl dech,
tak vysmahlý, zemdlen byl;
muezzin křičet nemoh' dnes,
vyl k nebi, lítal vzteklý pes;
žár slunce plál jak z mědi disk,
ve stín, jejž vrhal obelisk,
se vzdechem nosič vody kles',
neb suchý splask mu měchu klín —
dul vítr pouště do krajin.

U prasklé zdi tak mnohý v sled
se shroutil velbloud — žalný hlas!
Hrot štíhlý, každý minaret
v té záři kovové tonul jen;
lid modlil se i v noc i v den,
však modlitby s rtů jen suchých třás'.
Tok řeky vřel na dně, jeden kal,
teď vlnivou nitkou jen se stal.
Zem v žáru praskala korou v půl,
a dále ten strašný vítr dul,
Chamsin,
dul vítr pouště do krajin.

V chlad mešity on k bídným vlít',
jichž k Proroku zde lkala změť,

dech jeho jasmínu spálil sněť,
vpaď horečkou dívce v spánku klid,
a lidé vyhubli vínem teď.
Pták holý ve hnízdě hynul tich,
a dítě u prsů matčiných.
Pak hlas se stále rostoucí zveď,
zprv ret jen jej šeptal, sláb a chor,
až propukl v strašný výkřik běd:
Ó, mor! ó, mor! ó, mor!
Oh, dul Chamsin,
bič pouště, dul to do krajin.

Harriet Monroe.

(186*.)

Narodila se v Chicagu, Ill., r. 186*, kde trvale sídlí. Vzdělání nabyla na Visitation Academy v Georgetownu, D. C. Vydala knihu básní „Valeria, and Other Poems“ 1891 a napsala odu k otevření světové výstavy chicagské, z níž vyňata jest níže uvedená báseň „Washington.“

WASHINGTON.

Když králi snící přes let času chtěli
náš prapor srazit v prach,
rek větší všech, jimž kdy jen zpěvy zněly,
jichž sláva ve knihách,
jej nepřátelů šiky nes', až lít
výš nad mraky, svit, který nemůž mřít.
Ó, našich dnů je rekem on!
Stavitel, chrám jenž nový zveď!
Král, jenž svůj hledat nešel trón!
Bojovník, meč jenž vrazil zpět!

Lidumil, který zřel již z dálky
svět bez bídy a trýzně války,
jenž cestu znal, však nechtěl jít,
až všechen by jej žádal lid,
jenž světlo zřel a vedl vpřed,
by pozdravil den šedý svět;
otec a prorok, vůdce v boji,
jenž v dílech velkých navždy stojí,
jak slávy syn má velký v ten dnů den,
ač netřeba mu chval, být veleben?

Jak velebit jej? Otevřte již brány,
chrám krásný, k němuž základy jím dány!
Hle, do síní již jeho v bílé stěny
pluk reků táhne v stínech, bez ozvěny,
ti, jichž páž sloupy zvedla v nadšení,
k obloze věže, tak že mizí v ní,
ti silní v práci a tím nesmrtní!

CEREUS V NOCI KVETOUCÍ.

(The Night-blooming Cereus.)

Měsíční květe!
Má dosud bílé čelo, již ctili jsme v chrámech
svých,

ba skvělejší perel v moři a panenstější než sníh;
čas ulekán prchá, skrývá hled, jak zří jen její zář,
jí nekazí líce věkem a necloní stínem tvář.

Jsme nehodni, děti země, tam sídlit, kde ona dlí:
my oltáře její strhli, k ní modlitby umlkly,
kdys stříbrné zpěvy šly k ní a mocnější zřela
vznět —
kams k čistější hvězdě dala se na křídlech noci
v let —
měsíční květe!

A přece jen svět má ráda, jenž nedbá jí;
jednou v rok,
hle, Diana třpytná, bledá a zářící níží krok
a snáší se k zemi jako hvězd hudba, ve květu
zkvést,
a cítíme: jednou zase tu bohyně na mžik jest.

Hle, v nádheře své tu sedí a nezná, co touha
zmar,
a kolem ni sláva noci, jež jasnější než dne žár,
dech její vlá vůní světů, kde neznáma strast
a tíž,
že toužíme, před ni v sklonu, jít za ní v tu
její říš —
měsíční květe!

Henry Tyrrell.

(1860.)

Narodil se v Ithace, N. Y., r. 1860 a přispívá básněmi do časopisů.

IDYLLY.

(Idylls.)

Creusa, dlící v onom idyll kraji,
je pro vždy skryta měkkou zlata mhou,
jen přízrak slastí, které mrtvy jsou,
my zříme; dub a sosna rozmlouvají
k nám v echu jen; těm, na flétnách kdož hrají,
ten starý nápěv ztracenou je hrou,
a reci krásní jsou jen pohádkou;
k oltářům dávným marně rty nám lkají.
Ó, v údolích, zvěst o nichž nemá zprávy,
na neopěných březích Západních
těch moří velkých — řecké lásky, slávy
moc' ducha vzbudit, lepší srdce jich:
v dnech našich zářil jasnější by ples,
než v starých idyll zpěvu zní nám dnes.

☆ ☆ ☆

Danske Dandridge.

(186*.)

Narodila se v Kodani v Dánsku r. 186* a provdala se r. 1877 za S. Dandridge. Vydala knihy: „Joy, and Other Poems" 1888, „Rose Brake" r. 1890 a „The Heroes of La Vendée".

MRTVÁ LUNA.

(The Dead Moon.)

Nad námi přízrak:
Putuje duch
hlubokou nocí,
bílý, ni ruch,
nestane, nemešká, neznaje klid,
na Východ, na Západ stále mu jít.

Ona, jíž věky daly zmar plný,
plyne dle boží myšlenky vlny.
Na moři temnoty,
prostorem letící

bledou zří tvář svou,
rány jí zejí na líci.
Na své zří nahotě
bědné zrak lpět,
boží když duchové
nebesy zvednou let.
(Mnoho ran hlubokých na její skráni)
Země se točí a víří vždy vpřed,
a ten Duch, Staroch ten, musí jít za ní.

II.

V aenonech kterých
počla plát tichem?
Jaký běh měla?
Co jejím hříchem?
Vědí-li svatí,
co spáchala as,
je ten hřích v mlhách,
kde zrodil se Čas?
O ní-li hvězdy dí
s tlumeným dechem:
„Bude ten Umrlý
věčně hřmít spěchem?“
Dál jí nesměrností
krást se a plouti,
dále jít věčností,
mlčet však poutí.

III.

Zřím milenců pár
v zář její se nésti,
ždá, by „sladká dívka“
jich žehnala štěstí.
Směje se v místě svém,
sunouc se prostorem?
Směje se na nebi, bezhlasný smích,
  že k ní, jež mrtva,
v tváři nic nežli sta rýh,
  rzivé a splasklé,
  zjizvené, svrasklé,
  chladné a charé,
  suché a staré,
že k ní tu řeči zní jaré,
že k ní tu vznáší se zpěv,
v němž mládeže touha a planoucí krev?

IV.

  Zem naše je mladá,
  jí žití tep chví,
  má plamenné vzruchy,
boj prudký je v ní,
však ona je mrtva, ne vzduchem dech její,
je ticha, je něma, samotná v beznaději.

V.

My běžíme prázdnem
ve křiku a smíchu,
leč fantom, jenž děsí,
jde za námi v tichu.
Duch-paní nás honí,
ač krok nezní v sluch,
dál ženem se v letu,
leč v stopách nám Duch,
ten bílý a hrůzný taj,
mrtev a such.

Louise Imogen Guiney.

(1861.)

Narodila se v Bostoně, Mass., r. 1861 a nabyla vzdělání na „Elmhurst Academy“ v Providenci, R. I. Díla její mají názvy: „Songs at the Start“ 1884, „Goose Quill Papers“ 1885, „The White Sail“ 1887, „Brownies and Bogies“ 1888, „Monsieur Henri: a Footnote to French History“ 1892, „A Roadside Harp“ 1893, „Three Heroines of New England Romance“ 1894, „A little English Gallery“ 1894, „Patrins (essaye) 1897, „The Martyr's Idyl, and Shorter Poems“ 1899.

DIVOKÁ JÍZDA.

(The Wild Ride.)

Slyším v srdci svém, ó, slyším v plném tuch tepu
celý den znít cestou podkovy nezřených ořů,
celou noc z jich stájů nutkavý dusot a ržání.

Zbabělci, lenoši, zpět! a rychle vyskočme v sedlo,
vzhůru rázní, mrační, ožehlí, pluk náš leť v klusu,
každý s douškem posledním na zdraví lilje, své milé!

Cesta bolestí jde a hrůzou, skalami, blatem,
u cest příšery jsou, jež vábí nebo nás děsí.
Co je to nám? My rytíři jsme a dále jen
hřmíme.

Slyším v srdci svém, ó, slyším v plném tuch tepu
celý den znít cestou podkovy nezřených ořů,
celou noc z jich stájů nutkavý dusot a ržání.

V bezjmennou tíhnem zem o závod s bouřlivým
větrem,
ve tmu bez konce trysknem jako ty s kovadlin
jiskry.
Ty nás vedeš, ó, Bože! Dobře je pluku v tvých
stopách.

SVATYNĚ.

(Sanctuary.)

Nad záštím vysoko má tiš.
Ó, bouře, s bohem již!
Ač k mému prahu hromu padá děs,
divý a hlasný včera jako dnes,
míň vniká přec v můj sluch,
než kroků víly ruch,

tak tichý, dálný, sáhů čtyřicet
kdes dole, v Dávnu let,
jenž zahnán v ticho na větru, jenž duje,
boj jak prach béře, lásku zůstavuje.

Jen štěstí ke mně sem
se šplhá, pažitem
a majoránem okolo mě hradí,
jejž rádi včely, beránkové mladí,
z dříšťálů věnci zlatými,
z modráčku ploty staví mi;
dlask jabloně tu na snítkách,
na hrudi poupat nach,
host, zpívá, zpívá. Míň ves hněv nám pekla,
než jarní mha, jež pod tiš se nám vlekla.

SVĚTLO DOMU.

(The Light of the House.)

Ne čas nás neklame; kde umřel's, dál jsi živ,
ty sadem chodíváš, poklidný sensitiv,
ty stojíš na schodech: tep Lásky dal se v let,
harfa se zachvěla, pes hlavu z dřímot zved'.

Po leta, leta dál své držíš dědictví,
v svém mládí jímavém, tvář, jež se plesem skví

ne postrach, netrápen, bdícími uctíván,
a šťasten celý dům, že v něm je drahý pán.

Každému v domě, jejž tvé těchy sílí vděk,
tvé jméno čár, jenž střed je slov a myšlenek;
kdo v úctě zaklepá jen na ty veřeje,
vstříc zář se, jíž jsi ty, mu z dveří rozleje.

Samuel Ellsworth Kiser.

(1862.)

Narodil se v Pennsylvanii r. 1862 a strávil své mládí na farmě. Od 18. do 24. roku svého věku byl telegrafistou, později však oddal se žurnalistice, nejprvé v Clevelandě, nyní v Chicagu. Jest výborným humoristou, který verše své píše pro denní listy. Vydal „Love Sonnets of an Office Boy" a „Ballads of the Busy Days." Užívá hojně mluvy lidové. (Slang).

LASKAVOST.

(Charity.)

Luh svěží dnes jak tenkráte,
když s ní na toulkách svých
jsem chodíval v těch šťastných dnech
před rokem — na mořských,
hle, vlnách modř, jak v sluch když zněl
mi její plesný smích.

Jak tenkrát sladký ptačí zpěv,
když v jarní šli jsme čas

si na květiny do lesů,
    tam za loukou, zní zas;
na klenoucí se obloze
    týž jemný modrojas.

A sladký van jak tenkrát je,
    však sednu, budu dnes
jí psát, jak dřív tak veselý
    kraj v smutek tmavý kles;
mne nebude to státi nic —
    a jí způsobím ples.

CHLAPCŮV KRÁL.

(A Boy's King.)

Můj taťka nejlepší je muž,
jenž na světě kdy žil,
a žádného jsem neviděl,
kdo chytřejší by byl.
On všecinko vám nejlíp zná,
však mamka říká přec,
že nikdy nebyl President,
a to mi divná věc

A taťka často povídá,
jak dře se celý den,
že zrozen dělat za jiné,
co kážou, činit jen;
a to je to, co trápí mě,
vždyť dobrý, velký je,
já myslím, být by na nejmíň
měl Vládcem Unie.

On jména zná přec spousty hvězd,
strom každý pozná hned,
zná líčit různé způsoby
všech ptáků, co jich shléd,
a sčítat umí, násobit
a z hlavy — to mu hrou —
nu, možná, byli chytřejší,
však vím, už mrtví jsou.

Kdys mysle si, že nejsem blíž,
děl mamce chvějným rtem,
jak mrzí ho to jiných být
jen lidí otrokem
a jak by přál si bohat být
pro ni a pro mne — v mžik
ten, nevím, jak se stalo to,
já dal se v běh a křik.

A pak mu sedě na klíně,
já ptal se: „Pravda že,
tys otrokem a dělat máš,
co jiný rozkáže?
Tys moudrý, dobrý, velký tak;
tys jistě hoden sám
být Presidentem a ne rob,
tak vždy si myslívám!“

A tu mu vstouply slzy v zrak,
mě objal ze všech sil
a děl: „Ne, drahý, nejsem rob!
Kdo ti to namluvil?
Já král jsem — nejšťastnější král,
jenž vlád' kdy mocí, víš,
a Bůh jen vzít mi může trůn
a moji malou říš!“

JÁ TAŤKOU BÝT.

(If I was Paw.)

Já taťkou být a taťka mnou —
hoj! to by bylo pěknou hrou!
Jej neplísnil bych řečí zlou,
byťs vlascem byl se vykrad' ven;

radš kdyby hrát si jíti chtěl,
než do školy, bych „Dobře!“ děl
a chtěl, by dobré časy měl
a vše, co přál by sobě jen!

Bdít do nočních bych přál mu chvil
a rád bych letěl před ním čil,
plyn rozžal, by snad nevrazil
do schodů nebo v něco tmou;
já chtěl bych, by byl vesel, rád,
nic dělat neměl, jen si hrát,
a moh' jen výskat, moh' se smát,
já taťkou být a taťka mnou!

Na místě jeho býti já,
vše měl by, co jen hoch si ždá,
by věděl, že má tatíka
z těch nejlepších, již jsou;
však celkem rád jsem na konec,
že nemůž' mnou být, já jím, přec,
vždyť potom, to je jistá věc,
máť nebyla by mamkou mou!

⁂

Langdon Elwyn Mitchell.

(1862.)

Syn básníka S. W. Mitchella (viz Moder. poesii amer. díl I.), narodil se r. 1862 ve Philadelphii. Studoval v Berlíně, v Heidelbergu a na Harvardské škole právnické. Vydal knihy básní „Sylvian, and Other Poems" 1885, „Poems" 1894.

MARIE PANNA U CESTY.

(The Wayside Virgin.)

Jsem Panna; zde na sloupku žulovém
již na sta zim jsem cestu hlídala,
jež osamělá u mých vede pat;
a mnoho dní tu seděla jsem, hrst
v svém klíně sněhu, svojí nad hlavou
jen smutný hlas, suchého listí šum,
co zřídka žebrák skřípěl cestou kol.
Jak stará jsem již! Dávno nevím víc,
kdy dali mě sem a zkad přišla jsem
s tím vínkem zlatým, zašlou modří svou.

Jak zelená se tráva teď a kol
vše Máje květ! Však tady chladno je,
jen stín a chlad. Teď malá dívka jde,
by mezi květy u mých klekla pat.
Jak sladce šepce, jak by bzučel roj
to včelek v červnu! Divím se, co jen
ti lidé mluví, ke mně patříce?
Nevím, proč
mě Marjí zvou a kloní se mi vždy?
Oh, mrzí mě již malovaná skříň!
Pojď, dítě, sem
a teplou tvář svou na mou z dřeva vlož,
ať cítím žár, jenž plál tak dávno kdys,
kdy ještě cedru šťastným srdcem jsouc,
jsem vesny pocítila první zář!

VÝCHOD SLUNCE V PŘÍSTAVU NEW-YORKSKÉM.

(Sunrise in New York Harbor.)

I.

Mhou jara teplou zdvih' se slunce zjev,
a s neviděných břehů počal zpěv
již ptáků znít. Ni vánku kolem ruch,

čár jitra; hluboký poklid, tichý vzduch.
A nechť nám kryla mlha město, břeh,
z brázd hnědých, čerstvě obrácených, dech
niv zoraných k nám přes pláň vody spěl
jak milý pozdrav; až pak rozletěl
se mlhy šlář, tíh' vzhůru, odnesen
do jasných nebes, a my zřeli den
a zem a moře, za námi jež tmavě
se šířilo — loď naše ve přístavě.

II.

Tu my, kdož v dáli po čas byli dlouhý,
jsme v písek nahý zřeli, plni touhy,
a na pláň břehu; a když potom v sled
se hnula loď, náš lačný stíhal hled
řad vrchů zelených, jež zpátky spěly,
až klesly svahem a nám zjevil celý
se zátoky kruh; a nad čárem vln
mhou dýchajících, vzduchem, který pln
byl něhy, v jitra přetajemném mraku
nám tiché město připlynulo k zraku;
však, co jsme zřeli, s nebe slunce již
vděk strojilo mu, každé věže výš
zář chytila, až přístav celý vzplál;
stráň svěžích vrchů, ticho vod a dál
i blíž, běl plachet, páry bílý sníh,

jak hřálo, tál, a v kráse, paprscích
dne plynulo vše — a to město v zoři
se bájným zdálo městem v bájném moři,
loděnic růžný, věží tmavší nach
jak odrážel se nyní na vlnách;
a trůníc tu na stínu za té doby,
jak na zemi ni vlnách netkvělo by,
leč ve vzduchu tkvíc, plulo ve vzduchu
by v nesmrtelné záři bez ruchu
a bolu — zem tak vypadala jen,
sníc v spánku o kráse — a to ten Sen.

III.

Svět pln je radosti a plný míru,
pln rozkoše; mrak ve svém vzniku v šíru
je plesem, ve svém skonu plesem; všech
jak v hnutích dobrý lidské krve žeh!
Ty jara účinky, ten máje květ,
plod podzimu, vše, co se dává v let,
v svém vzniku, trvání i když pak hasne,
jak drahé nám! Jak nekonečně krásné
je Milování stálé, nikdo nerozdrtí
dno lidské víry, slast myšlenka smrti,
jež změnou šťastnou, vzletem rosy výš
je k nebesům, jež znala, nezná již.
To světa rozkoše, však s nimi spříbuzněn

cit jeden blahý, vzácný, a to ten,
když po exilu dlouhém navrácen
nám žehnaný kraj, drahá vlast je zase,
máť našich srdcí, a když v její kráse
řeč slyšíme, po niž jsme prahli, ryzí,
a poznáváme: břeh to není cizí,
pryč oceánu nekonečná změť,
pláň rušná, zelená — jsme doma teď.

Tak mocný cit se zdál mi to a blahý
a taký krok zas na volnosti prahy,
když jsem ty vrchy, lesy, jas ten zřel;
a každý mžik, co parník blíže jel
a blíž, jsem hleděl, půvabně jak zří
a volně město svěží ku moři,
a cítil, tíhna břehu stihnout lemy,
jak srdce mé vstříc letí rodné zemi.

PSÁNO NA KONEC KNIHY.
(Written at the End of a Book.)

To konec je knihy; psal
sám ji můj Bůh,

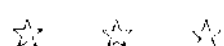
já jsem jen zem, již vzal,
pažitu pruh,
jen dřevo, kov, které hnal
prut jeho v ruch.

Jsem třtinou, v niž on byl dech':
Tiše kdys jen
já rostl, kde řeky břeh,
v jeden až den
on vytrh mě, vdech' mi žeh,
horečný sen.

Kéž mě radš nechal tam
v tišinách mých,
kéž se dál kolébám,
dle vůle tich
neb plesaje, vždy však sám,
bez vln, jež zdvih'.

Jsem třtinou, v niž on byl dech',
dýchá teď zas
(dech jeho i v slovech těch,
vše jeho hlas,
i slov proud, jenž v hruď vám vběh' —
slyš, kdo chce z vás!)

To konec je knihy; kdes
  zříš-li v ní kal,
cos špatného někde, věz,
  já poslouchal;
když hlas jeho v sluch mi kles',
  jak chtěl, já hrál.

Robert Cameron Rogers.

(1862.)

Narodil se r. 1862 v Buffalu, N. Y., nabyl vzdělání na universitě Yaleské a oddal se literatuře. Vydal dvě knihy prosy a dvě sbírky básní „The Wind in the Clearing, and Other Poems" 1895 a „For the King, and Other Poems" 1899.

TANČÍCÍ FAUN.

(The Dancing Faun.)

Ty tanečníku dvou tisíců let,
jenž tančíš ještě dnes,
zda tiché hudby tón ti ve sluch vlét',
ký Baccha ples,
že tančíš dál vždy staletími, běh
jichž v zapomnění kles'?

Ký pohanský ples v zvuku mystickém
okouzlil pro vše dny

ty lehké, silné údy, bící v zem;
  ký neslyšný
pro lidi zpěv ti nechal Otec Pan,
  by dál v tvé táhl sny?

Ach, kde ten dav je bujný, jejž jsi měl
  kol sebe v dávný čas?
Na mrtvých rtech zpěv pitky odumřel,
  však sladce zas
a divě jaké tiché hudby zve
  tě v tanec němý ráz,

Že Čas když tebe posléz vyhrabal
  na světlo zase ven,
tys přišel, tanče, tanče stále dál,
  na zářný den,
tou staletí všech temnotou a tmou
  a nocí neznaven?

Ó, běda tobě! Znovu běda ti!
  Pad' dávné víry chrám!
Již bohy nelze lidem vídati,
  vše, vše to tam —
a Satyry a Fauny neskrývá
  již řasnatý les nám!

Dál v Attických zní stráních včely ruch;
  kde kopců temena,
tam planá réva zrá, však nikdy v sluch
  již vzdálená
z třtin flétna nezazní, Pan mrtev je,
  a syrinx zlomena!

A přec v tvůj bdělý sluch jak tok by lét'
  pohanských rythmů — ej,
ty bez mdlob, spoustu protančiv už let,
  se řítíš v rej:
Jak moh' bys myslit, Pan že mrtev, dál
  když v snách pět slyšíš jej!

RŮŽENEC.

(The Rosary.)

Ty chvíle, jež jsme spolu žili,
mně šňůrkou perel, — svatá věc;
je čtu, zvlášť každou jímám chvíli —
    svůj růženec.

Mžik perlou, perla modlitba je,
jí v stesku tiším srdce sten,
čtu zrna, až kde u okraje
    kříž pověšen.

Ó, vzpomínky, jež blaží — hoří!
Ó, hořký úděl — ztráty tíž!
Ta zrna líbám, uče v hoři
se líbat kříž,
má drahá,
líbat kříž.

Amélie Rives.
(Amélie kněžna Trubecká.)
(1863.)

Narodila se v Richmondu, Va., r. 1863. Otec její Alfr. L. Rives byl inženýrem. Poprvé provdala se za Johna Armstronga Chanlera v New Yorku, po druhé za knížete Petra Trubeckého. Vydala několik knih belletrie a veršem drama „Herod and Mariamne" 1889; četné její verše lyrické nejsou dosud sebrány.

ODEVZDÁNÍ.
(Surrender.)

Vše vem — mé srdce, duši — tvou jsem celá
mou mysl, tělo — vše; mé bytí, sny,
vše pro vždy tvým; byť prostor těhotný
byl podmínkami tvými, splnit chtěla
bych vše, když splnit, bylo by tě míti.
Ó miluj mě — a nechť jen prostředkem
to, zabít mě — mě miluj! tak by mříti
žít bylo věčně. Všeptej mi svým rtem
jen jednou: „Drahá, miluji tě!" — celé

pak žití snem — v něm králem budeš slouti:
Ne, jsi jím teď již; boj a nepřátelé
dvacíti světů vínku nestrhnou ti.
Ó, Čase, dej, můj vladař trůnu svého
ať dojde, kterým srdce mé, jen jeho.

OPUŠTĚNÍ.

(Abandonment.)

V čas, kdy mi zdi jak nepřátelé v tmavu,
sen jiných krutým žertem, který slán
mně smáti se: po klidu šílíc, z bran
ven samotna kol ovcí lezu davu,
kde ospalým zní tónem zvonce bravu,
jichž ohlas měkký v šepotnou noc hnán,
kde hnízda, ptáky líbá, houpe van —
zde uvrhnu se, plačíc hořce, v trávu,
vzdech na rtech, rukou tvrdě ryji v zem,
v zem žehnanou, jež dá nám slední stan,
a myslím: „Ah, ten obraz kdyby zřela
ta žena, pro niž hodnou byla jsem
jen záští, v náruč jala by mě, ran
mých tišíc bolest, vše by zapomněla.

Richard Hovey.

(1864—1900.)

Proslul hlavně svými „Tuláckými písněmi", jichž spolu s básníkem kanadským Bliss Carman-em vydal tři cykly („Songs from Vagabondia" 1893, „More Songs from Vagabondia" 1896, „Last Songs from Vagabondia"), v kterých oslavuje se volný život, a láska, mládí a právo staví se nad úzké řády společenské. Vedle nich vydal „The Laurel: an Ode" 1889, „Launcelot and Guenevere, a Poem in Dramas" 1891—98, pětidílnou báseň dramatickou, jejíž jednotlivé díly mají názvy: „The Guest of Merlin", The Marriage of Guenevere, „The Birth of Galahad," „Taliesin" a „The Holy Graal", Seaward, Elegy upon the Death of Thomas William Parsons" 1893 a sbírku lyriky „Along the Trail" r. 1898. Mimo to překládal Maeterlincka. Narodil se v Normalu, Ill. r. 1864, studoval na Dartmouthské kolleji a na theologickém semináři v New Yorku, později však obrátil se k žurnalistice a literatuře. Byl jedním z nejslibnějších mladších básníkův amerických, jehož časné smrti velice bylo želeno. Zemřel r. 1900 v New Yorku.

TULÁCKÁ PÍSEŇ.

(Envoy I. to „More Songs from Vagabondia".)

Ten, jehož krok přes rodnou ves,
i když šel nejdál, nezbloudil,
jen nocležník pro jednu noc
v té staré země krčmě byl.

On zítra hodí raneček,
na cestu dav se, na svou plec,
od hvězdy k hvězdě starou jít
má cestou, poutník, tulák přec!

KRÁLŮV SYN.

(The King's Son.)

„Dcero, dcero, nechtěj se vdát,
a nechť chce králův tě syn,
když nebude blahem neb kletbou spjat
s tvou duší až do hlubin!“

—Princ vskutku chce mít mě chotí svou,
a půjdu já, matko, zaň,
on zářnou mě učiní královnou,
dá vínek na moji skráň.

„Snad zlatá tě koruna neláká,
či jména vábí tě svit?
Líp bylo by vzíti si sedláka
a duši dál čistou mít!“

— Král přísahal, matko, na novo,
že být má jen jeho syn mým,

tak musím jít v lože princovo,
sic zrady se dopustím.

„Což dbáš na muže starého běs,
oh, což dbáš králových slov!
Líp, kdybysi prchla k zbojníku v les
a k rebellu, na nějž lov!“

— Můj otec chce tomu, přikývnul,
král slíbilť mu, matko má,
že hrabství mu pěkné, vrch i důl,
a korunku k tomu dá. —

„Pak otcovo jméno jenom klet,
on tvůj je nejhorší vrah,
kéž přišla's radš, děcko hanby, v svět
než z otce takého, ach!“

— Já, matko, mít budu zlata dost,
nechť nebudu milovat,
bych mohla si koupit pro radost,
co v světě dobrot a vnad.

„Oh, o zlato staráš se docela,
klíč pokladen královských?
Já radš bych tě nevěstkou viděla,
jež páše z vůle své hřích!“

„Neb já jsem se vdala, hlad by znik',
a nemluvím bezděky,
je nevěstka prodána okamžik,
však žena je na věky!

Svým tělem i duší za všech dob,
a poznáš plat k žalosti:
ty nevěstkou budeš jen a rob,
až z pout tě smrt vyprostí!"

ZBOJNÍK.

(The Outlaw.)

Oh, nechť se směje pán, až všem
to poví, v síních svých,
však Jarlwellu běda zdem,
až já vypuknu v smích,
nejlepší, hoši, poslední
je smích, je smích!

On spoustu sluhů, zlata má
a mnohý dvůr a hrad,
a pravici svou jenom já,
mně v lese přebývat,
však až se střetnem tváří v tvář,
on nebude se smát!

S tou potupou, jíž směje se,
však brzo bude tich:
trup hodím vranám po lese
a Peklu duše hřích,
nejlepší, hoši, poslední
je smích, je smích!

LÁSKA VE VICHRECH.

(Love in the Winds.)

Když noha má na vrcholu hor stojí
neb loď svou řídím v šlehu vln a pěn,
má láska k tobě skočí v hruď mi moji
a s vichry jásá, v jich se řítí plen.
Mé srdce spolu s oři moře tryskne
a v divoké se jízdě valí v noc,
v ples velký, v zubech bouře, chlubně výskne,
že Osud hřmí a v boj zve bohů moc.
Ho, drahá, hlasný tehdy je můj smích,
že naše láska drsným větrům ráda,
ne orchidej, květ křehký v sklenících,
leč tuhý vřes, jenž kryje horská lada,
že plesá, slyšíc vichry bodat, řvát,
hor spoludružka, moře kamarád.

VÍRA A OSUD.

(Faith and Fate.)

Na kůň, má drahá, a do noci v klus!
Ve třemen, v sedlo a již v let a v let
do temnoty a do děsu a hrůz,
do neznáma, kde na cestách ni sled!
Zpět most a město, let jak kolem blýsk',
dál do pustiny chví se jízdy mih,
zní v třídách, zleklých ozvěnou, náš trysk,
a na démonských horách zvučí smích.
Vstříc zjevy zřít se fantastické nést,
běs, beznaděj se řítit, kol jich roj;
Smrt zlověstně se dolů dívá s hvězd.
Je odvážná ta cesta naše, hoj!
Na sever, jih, na západ, ve úsvit,
na Sudby šíj spuštěnou uzdu — hřmít!

NÁVŠTĚVA.

(Visitation.)

Byl sen to jen, či vskutku jsem naň hleděl,
jak tichý zjev, zde v lenošce mé seděl?
Klid posvátného ticha síní táh',
a matný smysl legend plnil v tmách,

co svíčky zhasly, v krbu plam mřel tiše,
mou jizbu hojným vděkem divů říše —
a tu zda on to zased' za můj stůl?

Nemyslím jinak, leč že vzpomenul
mne v dáli, v jakés čistší atmosfeře
a vzpomenuv — ač nezjevil-li v šeře
se vskutku mi, jak snil jsem pak a sním —
tak jasně jeho klidné čelo zřím,
jež široké tak sladká vážnost stíní,
tam za stolem v svém snění ještě nyní —
a vzpomenuv, měl vlídný síly dost
i dát mi cítit svoji přítomnost
jak květ, jenž vůní těžkou plní vzduch,
mně dát, bych zřel jej, ač tu nebyl, duch.

Ó, vzácný duchu! Rád bych byl, snít moci,
že hoden jsem byl takého snu v noci,
bych snít moh', že má chudá píseň výš
až k tobě vzlétla tam, kde nyní dlíš,
co básníků kol půvabných jsou davy,
Shakespeare i Burns, Shelley v lauru slávy,
a těšila tě tak, že přišel zpět
jsi vzdychnout nad tím, který lká tu z běd
na zemi, nad tím, jehož píseň bědnou
bys příliš uctil myšlenkou svou jednou!

☆ ☆ ☆

Julie Mathilde Lippmann.

(1864).

Narodila se v Brooklynu, N. Y., r. 1864. Vydala několik knih pro děti a přispívá hojně básněmi do časopisů.

ČAS.

(Time.)

Ó, veselým je brachem Čas.
On rozchví v touhy srdce mladé,
dá růžím kvést, puk na trn klade,
on nutí břečťan slézat sráz,
svět mění v letní písně hlas,
oh, veselým je brachem Čas.

Ó, tyranem je zrádným Čas.
On nesplní tuch, mladé muky,
on růže kazí, ničí puky,
sad dal své rmuti na pospas,
tůň spí, jak skryl ji plísní řas,
oh, tyranem je zrádným Čas.

Ó, těšícím je druhem Čas.
On mladá srdce z bolu hojí,
svým lékem tiší, prškou svojí,
svět přiodívá holý v mráz,
že vznešeně se třpytí zas,
oh, těšícím je druhem Čas.

Madison Cawein.

(1865.)

Madison Cawein narodil se v Louisvillu, Ky. r. 1865. Vydal „Blooms of the Berry“ 1887. „Red Leaves and Roses“ 1893, „Poems of Nature and Love“ 1893, „Intimations of the Beautiful“ 1894, „The Garden of Dreams“ 1896, „Idyllic Monologues“ 1898, „Myth and Romance“ 1899.

DUŠE.

(The Soul.)

Dědictví nadějí a běd
a snů a paměti
a vad za deset tisíc let —
Bůh přiřkne ti.

Dům z hlíny země, Sudby stan,
v němž Láska dlí a Hřích,
kde klepá Smrt na dvéře bran,
chtíc zmizet v nich.

☆

TRUCHLOZPĚV.

(Dirge.)

Hlídat kdo bude jí
pod sluncem klid
tu, kde vrb nářek zní,
slyšet proud znít,
tu, kde v svém spánku sní,
věčný má byt?

Zář, kdy se korun shluk
chvěje, dech syt,
perutí ptačích zvuk,
včel bzuk a kmit
pod kámen úkoj muk
budou jí lít.

Stráž kdo mít bude tu,
kdy prchl den,
tu, kdy noc v příletu,
nebe nach jen,
tu, kde v let rozkvětu
drahá spí sen?

Stíny a větrů roj,
rosu jda sít,
pějící kozodoj,

měsíce svit
nad hrobem, tichý voj,
budou jí bdít!

⁂

OPIUM.

Při čtení De Quinceyových „Konfessí poživatele opia".

Mně zdálo se, že před chrámem jsem stál,
jenž zdi z mlh noci, stínů ze změti,
pln chmurné hudby mrtvých pamětí
a hlasů v tmách byl, které zvaly dál.
Já vstoup', pod klenbou nesmírnou zřel sál,
kde před Tmou kdos mi kázal klečeti,
jež na trůně tu s mátoh havětí;
plam smaragdový na vínku jí plál.
Tu hle, dva zjevy počly v uši hřmět
mi jména Hrůzy, Zapomnění — kněží
to boha toho — mřít a snít, mi kynou.
Pak v srdci peklo, snil jsem, tisíc let
že mrtev tlím, kovový času proud
co odbíjel, vteřinu za vteřinou.

⁂

SETKÁNÍ V LÉTĚ.

(Meeting in Summer.)

Hle, nach a klid
růžného šera; první hvězdy svit.

A třpytný zvuk
vod šeptajících nade travou luk.

A sladký dech
čerstvého sena rosných na ladech.

A líný van,
jímž jabloní plod zralý otřásán.

A chvějný vzkřik
sokolů v oblacích, jenž táh' a znik'.

A jemně teď
kobylka počla, kde se šeří snět.

A v dáli kdes,
sovička tam, kde osamělý les.

A záhy pak
stříbrné luny východ na oblak.

A k vrátkům tvým
já po cestě šel květem růžovým.

A drahá ty!
hle, v růžích, rose zářné před vraty.

STARÉ DOMY.

(Old Homes.)

Ty staré domy pod kopci! Rád sady
jich mám, zdi staré, dneška dědictví,
jich vrata, stráž kol velkých stromů řady,
pás cest, kde stín jak duchů krok se chví,
šíř vrat a cesty v sídla ptáků, sady.

Je zřím, jak šeď jich z polí starých hledí,
průčelí přísná, obemšený štít,
jak Quakeři jsou, samotáři šedí,
vždy vážní, zbožní — v tváři každý zryt —
když v posvěcená pole každý hledí.

Jich sady, které růže vroubí, lilje —
aristokratky ve vší květeně,
kde asfodelly Máj — ze zlata slil je —

měsíčky razí ruka Jeseně,
a chvíle vše jsou bez ruchu jak lilje.

Jich štěpnice mám rád, kde datel rudý
nad hlavou vzlétá, křídla drahokam,
jich lesy, v mech kde vever střásá všudy
oříšky zpola prázdné; v chladu tam
zní bystřin smích a loupí datel rudý.

Ó, staré domy, stará srdce! Navždy
jich mír mám, ples, jak smích, pláč, v duši své;
mě jímají, co rok nás dělí každý,
svou prostou vírou; blíž jak druh mě zve
jich trpělivost snivá, jež v nich navždy!

☆ ☆ ☆

Anne Aldrich.

(1866—1892.)

Anne Reeve Aldrich narodila se v New Yorku r. 1866 a zemřela tamže r. 1892. Autorka sbírky veršů „The Rose of Flame" 1889 a novelly „The Feet of Love." Druhá knížka jejích básní „Songs about Love, Life and Death" vyšla až po její smrti.

PROMĚNA LÁSKY.

(Love's Change.)

Šla Lásce hrob jsem vykopat,
leč ztuhlá tak, chladná zem,
že ač jsem robila celou noc,
prsť neodemkla jsem.

I dím: Což dlít v mém domě má,
v svém místě obvyklém tlíc,
mám dál ji nést? Zřít, strašlivě
jak mění se jí líc?

✧

PÍSEŇ O ZPĚVU.

(A Song about Singing.)

Ó, ptáku pěvců, slavíku,
ty příbuzný jsi náš,
líp, než kdy trn tě růže zdral,
ty nikdy nezpíváš!

Však že tvá bolest oblažit
můž' svět, tím jistý buď,
že málo dbá, zda raněn jsi,
zda krvácí ti hruď!

PŘÁNÍ.

(The Wish.)

Pojď, stravme chvíli, jevíce si přání,
jak šťastné děti v létě zasněni
v to, minulost že nežili jsme spolu
a nevíme, kdy přijde loučení.

A já si přeju, stříbrný proud luny,
jenž v jemnou tvář ti padá, ve zrak teď,
v ty líbáním mne unavené rety,
zpol otevřené dáti odpověď —

Já přeju si, ten stříbrný proud luny
by starých kouzel tok byl magický,
v nějž nešťastný se člověk rychle stopiv,
byl změněn z masa v kámen na vždycky.

Tak po staletí spali bychom tiše,
čas netknul by se krás tvých vnadících,
a já prost změny měnící bych sudby
tě celé věky držel v loktech svých.

Ach, drahá, dnes již není kouzla elfů,
ty musíš zvadnout jako jiný květ,
a nejdéle já zdržet se, tě svírat
jen chvíli mohu, jež má rychlý let.

Ach, drahá, odpusť hořkému snu konci,
jak? pláč pro hloupé obraznosti vzmach?
Ne, zavři bílá, znavená svá víčka
a sni, že věčně milujem se, v snách.

☆ ☆ ☆

Stephen Crane.

(1871—1900.)

Narozen r. 1871 v Newarku, N. J., zemřel v Baden-Weileru v Německu r. 1900. Studoval na Lafayette College a stal se žurnalistou. R. 1898 přesídlil do Anglie. Vydal: „The Black Riders, and Other Lines" (verše) 1895, „War is Kind" 1899 a několik knih belletrie prosou.

POUTNÍK.

(The Wayfarer.)

Kýs poutník jda
a pozoruje blíže cestu k pravdě,
byl pojat překvapením,
neb cesta byla zarostla vše travou.
„Ha! — děl on —
zřím, že nešel tady nikdo
již dávnou dobu!"
Však později shledal, každý stvol že trávy
jak nůž je ostrý.
„Ba arci — mručel pro sebe si posléz —
jsou bezpochyby ještě jiné cesty!"

∴

FIALKY.

(The Violets.)

Zem byla kdes, kde fial nebylo.
Kdys ptal se poutník, přišed v kraj ten: „Proč?“
A lid mu pravil:
Zde jedenkrát tak řekly fialky:
„Než jedna žena volně postoupí
miláčka druhé,
v boj krvavý se dáme.“
A lid dodával smutně:
„Tu fial není více!“

Paul Laurence Dunbar.

(1872—1904.)

Básník negr, z čisté africké krve. Otec jeho prchl z otroctví z Kentucky do Kanady, matka jeho nabyla svobody teprve válkou občanskou. V Daytoně, Ohio, narodil se jim r. 1872 syn Paul Laurence. Nabyl vzdělání na vysoké škole daytonské (Dayton High School) a oddal se žurnalistice; r. 1899 dostalo se mu úřadu při knihovně sněmovny ve Washingtoně. Literárně „objevil" jej básník W. D. Howells, jenž k jeho první knížce básní „Lyrics of Lowly Life" 1896 napsal předmluvu, oceňující, že z ethiopského plemene poprvé tu vystupuje skutečný básník umělý, velké básnické vlohy. Druhá knížka básní Dunbarových vyšla r. 1896 s názvem „Lyrics of the Hearthside." Mimo to vydal novelly „Folks from Dixie" 1897 a „The Uncalled" 1898. Zemřel v Cantonu, Ohio r. 1904. Mnohé z básní Dunbarových psány jsou žargonem negrů a vynikají vřelým citem a humorem. Forma veršů jeho je sice většinou prostá, leč vždy pěkná a uhlazená.

PÍSEŇ.

(Song.)

Mou dlaň k tvé dlani
mou hruď k tvé blíž,

mé rty k tvým retům,
jež vína číš,
jež lije se k lásce, nechť stín je či svit,
mé Africké děvče, nech z hloubi mě pít!

K liliji lilje
a růže květ k růži,
má láska k tvé lásce
něžně se druží.
Ó, dubu a břečťanu netrhej svaz
a černošce černého hocha nech zas!

ODA ETHIOPII.*)
(Ode to Ethiopia.)

Ó, Rodné plémě! K nohám tvým
slib věrnosti, daň přináším
  tvé slávě, jež se klene.
Co's trpěla — vím — v srdci svém,
když Otroctví tě tisklo v zem,
  tvou krví zkrvácené.

Byl smutný to — ach, smutný čas,
leč v kraji klíčil plodný klas
  dob lepších, v zemi setý.

*) rozuměj ethiopskému plemeni. — *Pozn. překl.*

Květ svobody se výše vzpjal,
pnul mladý, svěží list svůj dál —
již dýší jeho květy.

A všude teď, v zem krásnou hleď,
tvé děti stojí, černou pleť,
po boku bratry bílé;
před rázem jich hvozd prchá v mih,
zní perlík, dýmá výheň jich —
v ctném točí se tu díle.

Již vstoupli tam, kam volá čest;
senátem hlas jich slyšet jest,
pln veleby a síly.
Za právem hřmí, jich hymny zní
výš k nebi v kráse, nadšení —
smělejší každou chvíli.

Buď hrd, můj rode, v srdci svém,
tvé jméno vpsáno plamenem
je v list, kam sláva píše.
Výš v slávy jasnou nebes báň
vlá prapor tvůj, a pravdy dlaň
jej zvedne ještě výše.

Ty právo máš tu pyšně stát,
bylť očistěn tvůj čistý šat
křtem krve, rode spjatý.
Kříž na čelo ti vtlačen byl,

a pot, jejž, v práci trud, jsi lil,
to byl tvůj olej svatý.

Ni žádný rod, ať čern či běl,
tak jak ty spoután kdyby pněl,
tak zkrušen bez naděje,
ni žádný rod pak, pouta prost,
tak nesmazal by minulost,
šlechetně odpouštěje.

Jdi dál a výš! Náš duch a hled
tvůj stíhat bude stálý vzlet,
sluch vnímat nedočkavě
zpěv bardů, v tobě kořeny,
již budou pět zpěv vznešený
o Ethiopie slávě!

☆

BANJO.*)

(A Banjo Song.)

Oh, moc strastí, moc tu trudů
v světě musíš spolknouti,
a ta stará Starost pořád
okružní své na pouti.

---

*) viz poznámku na str. 203.

A přec čas, kdy zapomenu
na bol, trud i na steny,
a to je, když večer sejmu
staré banjo se stěny.

V čas, kdy noc již počne padat
a má práce skončena
a nad šedým kopcem klesá
slunce záře plamenná,
kdy už klidné, tiché stíny
padají v svět zatměný,
tu své malé banjo sejmu,
tam kde visí, se stěny.

Rodina se moje shrne
v mroucím světle kolem mne,
když udeřím v struny, zkouším,
jsou-li dobře zladěné,
a nám, jak když blíž jsme nebi,
jak když slyšet anděly,
když se hudbou mého banja
zdi mé jizby rozchvěly.

A má žena a vše druzí,
malí, velcí, děvče, kluk,
až do báby s bílým vlasem
v jig*) se dají na ten zvuk,

---

*) Viz poznámku na str. 205.

až pak změní způsob hudby,
změní rychlost ruka má
a to malé znící banjo
starou, tklivou píseň hrá.

Jak když cos mi hrdlo úží
a se zvedá z hluboka,
by ty moje slzy stihlo,
plynoucí mi do oka;
a já cítím, že bych s hříchu
oklepat moh' podešev,
ubohé když staré báby
třesoucí se slyším zpěv.

A pak všichni slijem hlasy,
sesilujem písně moc,
jak když velký svatý tábor
ve měsíční zpívá noc,
a nám z hrdel hudba plyne
hlasná, slavná, lad a slast,
ozvěnou až zpěvu počnou
chýše mé se trámy třást.

Ó, ta živá hudba z banja,
slavná, tichá, čertovská,
největším je plesem, těchou,
umdlený již otrok zná.

Nuž, mně nechte, ať mi zvučí,
třeba zvuk je chud a prost.
Je to slast, a slastí věru
na tom světě málo dost.

V nebi svatí andílkové,
tak to aspoň slýcháte,
nedělají nic než hrají
stále harfy na zlaté;
však by, myslím, domácnější
ráj se zdál nám, sblížený,
slyšet staré banjo znít tam
jak to mé zde se stěny.

NEGERSKÁ PÍSEŇ LÁSKY.

(A Negro Love Song.)

Milku v noci viděl jsem,
spěš blíž, sladká, spěš blíž.
Dlaň jsem jal jí, tiskl něm,
spěš blíž, sladká, spěš blíž,
slyšel její tichý vzdech,
spatřil jejích očí žeh,
úsměv její tváří šleh —
spěš blíž, sladká, spěš blíž!

Vítr vál škrz borů hvozd,
spěš blíž, sladká, spěš blíž.
Sladce posměvák pěl drozd,
spěš blíž, sladká, spěš blíž.
Srdce mé tak bilo v chvat,
když jsem dostih' jejích vrat,
že jsem nemoh' jít už ztad —
spěš blíž, sladká, spěš blíž!

Objal jsem jí pasu vděk,
spěš blíž, sladká, spěš blíž.
Zved' jí rty, vtisk' polibek,
spěš blíž, sladká, spěš blíž.
„Zda mě věrně ráda máš?"
Zdaž jak já tě rád mám, zdaž?"
A tu řekla: „Vždyť přec znáš" —
spěš blíž, sladká, spěš blíž!

PRÁVNÍCI.

(The Lawyer's Ways.)

Právníky si poslechnouti
v soudní dvůr jsem dneska vstoup'
a teď přišel k závěru jsem,
že jsem z toho zcela zhloup'.

Povstal první dokazovat,
směle do toho se dal,
vězně, jenž se třásl, ve plášť
nejtěžších vin oblékal.

Celého jej líčil v barvách
nejčernějších zločinů
a když jeho pověst mazal,
nejhorší sáh' pro špínu,
že jsem věru sám se tázal,
nechápaje, při sobě,
jak moh' Pán jen toho běsa
stvořit ke své podobě.

A tu slzy v zraku, právník
druhý povstal v zápětí,
děl, že muž ten mučedníkem,
jenž je veden k oběti,
a pak kolem téhož vězně
lil všech lidských vděků zář,
až jsem zřel, jak světlem ctností
krásně září jeho tvář.

Přiznávám se, byl jsem zmaten,
jak to může býti přec,
a od chvil těch nepouští mne
šlakovitá tahle věc:

Nechce mi kdos vysvětliti
a mně v taj ten světlo vlít,
jak že může ďas i anděl
jednu, tutéž duši mít?

SOUČET.
(The Sum.)

U cesty trochu snění jen,
tak trochu práce den co den,
tak trochu lkát, se trochu bít,
tak trochu plesat — a to žít.

Letního jitra krátký čas,
kdy ples jak by se zrodil v nás,
kdy nebes modř plá do kraje.
pták zpívá — a to láska je.

Tak trochu lety churavět,
pár lidských slz, daň lidských běd,
pak spjaté ruce, mroucí ston,
a posléz mír — a to je skon.

Tak v umírání, lásce, snech
si herci vedou v dramatech —

jdou stíny, přes zeď přeletše,
Smrt, Láska látkou; a to vše?

PARADOX.

Já běd jsem, starostí matkou,
jsem ten, jenž sejímá tíž,
já poupětem jsem a květem,
jsem list, jenž snáší se níž.

Jsem básníkem tvým a knězem,
já králem, robem jsem tvým,
pláč hojím nemocných srdcem,
pět počnou, přijdu-li k nim.

Jak sníh jsou ruce mé bílé,
mé prsty černé jak zem,
mé vrásky tmavé jak půlnoc,
den září na čele mém.

Boj, válka mými jsou sluhy,
jak boží plní můj kyn,
já ten jsem, vášně jenž tiší,
Mír můj je kojenec, syn.

Buď ke mně vlídný či klň mi,
mě hledej, od mých leť stop,
já tvým jsem za jitra šaškem,
ty můj jsi za noci rob.

Já na dno hrobu tě složím,
kam boje nevniká shon,
ty zvedneš zrak a mne poznáš,
ty Život shledáš, ne skon.

Pak budeš na můj pět příchod,
mě líbat vášnivě v snách,
v mých loktech úsměvem zářit,
že Smrt já nejsem, tvůj vrah.

Pojď ke mně, bratře, když mdlý jsi,
pojď, stesk-li na srdce dnu,
já kroky povedu tvoje,
kde bydlí Nevěsta Snů.

HARRIET BEECHER STOWE.*)

Zvěst vyprávěla, a lkal celý svět
nad křivdou, krutostmi, jež poznal v žase,

) spisov. americká (1812), jež svým románem Uncle Tom's Cabin (1852) byla pionýrem myšlenky vysvobození negrů z otroctví. — *Pozn. překl.*

je zjevit mu ta žena nebála se,
k svědomí vzkřikla spícímu sta let.
Poselství její, Svobody hlas, zveď
od chudé chýše se až k trůnu, kráse,
a rozkaz byl i věštba v jejím hlase,
až pravodajný meč z své pochvy vzlét'.
Kol kmenů dvou proud vzdul se v plameni,
leč oba oheň obrodil ten žhavý.
Buď žehnán kraj, jenž povstal v nadšení,
buď žehnána, jež přišla v trud nám tmavý,
věštkyně, kněžka! Na ráz plemeni
svobodu dala, sobě úděl slávy.

Mary McNeil Fenollosa.

(187*.)

Mary McNeil Fenollosa narodila se r. 187* v Mobile, Ala., a vydala sbírku „Out of the Nest: A Flight of Verses" 1899. R. 1890 navštívila Japonsko (provincii Satsuma), a odtud v její poesii hojné motivy žaponské.

VÝCHOD SLUNCE NA VRCHÁCH SATSUMSKÝCH.

(Sunrise in the Hills of Satsuma.)

Jak lotosu květ den se porozvíjí,
střed zlatý, nach na konci listů všech,
se čile zvedá z temnot vod, jež myjí
ten noci břeh.

Po bambusu se spouštějí níž svity,
jak elfů roj, by kmital ve hrách jen,
do jemných trav, kde cvrček zpívá skrytý
po celý den.

Vran starých hejno kráče s kamfru snětí,
zde stavěly svá hnízda tisíc let,
ve snách se v strachu hnuly jejich děti,
    skřek jich se zveď.

V svou horskou skrýš se bílá liška vkrádá,
op malý, šedý zírá v slunce výš,
dál paprsků a cvrčků trvá váda:
    den počal již.

LÉTAJÍCÍ RYBA.

(Flying Fish.)

Kde nebe a moře, nebes modř
v jas mhy se stápí hledu,
zjev bytostí zved se stříbrných,
vzlet, záchvěv, křídel šleh a mih,
ve vln a nebe středu.

Jsou ptáci to snad azuru
neb ryby se to noří?
Či stříbra šleh,
duch ptáků těch,
již utonuli v moři?

☆ ☆ ☆

Mildred Howells.

(187*.)

Mladší dcera básníka Will. D. Howellse (viz Mod. poesie americká díl I.), jež jest zároveň malířkou. Sbírky básnické, pokud mi známo, dosud nevydala.

MORÁLKA SÈVRESSKÉHO PORCULÁNU.

(Moral in Sèvres.)

Na mém tu krbu stojí, hle,
však od sebe, jak římsa dlouhá;
on polibky jí rukou šle,
naň ona zří, zrak stud a touha.

Pastýřka z hlíny se tak skví,
a pastýř jeví v líci svojí,
ký v srdci žár má, zoufalství,
žel, vzdáleni si tolik stojí!

A přece, tak je k sobě dát,
by stáli spolu, dál jež dělí,

jich žár by nebyl stálý snad,
ni úsměv jich tak převeselý.

On získat chtě snad Anděla,
jenž sírník, dlaň by tisk mu stínem,
jej ona by snad zapřela
a flirt si počla s Mandarinem.

Leč na mém krbu stojí, hle,
tu od sebe, jak římsa dlouhá;
on polibky jí rukou šle,
naň ona zří, zrak stud a touha.

LESNÍ STEZKOU.

(Down a Woodland Way.)

Když lesní stezkou bloudila jsem, vstříc
mi Vesna šla s ramínkem květy spjatém,
stanula na mžik, zaražena zříc,
pak otočila se a prchla chvatem.

A když jsem chtěla stíhat její let
po cestě, jíž jsem zřela spět ji právě,
ni stopy jedné nenašel můj hled,
krom květů planých fialek tří v trávě.

Arthur Upson.

(1877.)

Narodil se ve státě New-Yorkském r. 1877, studoval na Camdenské akademii, kde r. 1894 dosáhl zlaté medaille, načež vstoupil na universitu v Minnesotě, kde studoval anglické písemnictví a jazyk a jiné světové literatury. Vydal básnické knihy „At the Sign of the Harp". „Octaves in an Oxford Garden" 1902, „Westwinds Songs" (s předmluvou Carmen Sylvy) 1902, „The City" 1895 a „The Tides of Spring, and Other Poems" 1907. Povzbuzen hrabětem Lützovem, na jehož Dějiny české napsal pěkný sonet, jeví Arthur Upson živý zájem o literaturu českou.

EX LIBRIS.

Ve staré knize, kdy již v slova plést
se na stránkách mi počla stínů tmáň,
jsem na to pad', jak v Arquě — kolem naň
sta hledělo knih — k Petrarkovi zvěst
kdys přiletěla, a jak na ručest,
nad svazkem hrdou ukláněje skráň,
rád sladký mudřec Tichu splatil daň.

A našli jej a děli: Mrtev jest!
Tak z přátel starých středu chtěl bych v luh
se Ticha vznésti. Kéž je noci čas
a klid a knih jen kolem strážný kruh,
a jen mé lampy studijní plá zář,
by o úmyslu vlídném Posel-duch
dřív nezpravil snad jakýs lidský hlas.

MATKY A SESTRY.

(Mothers and Sisters.)

Ó, matky, sestry, žádná obět sil
jež nezalekne, ani v pozdním stáří
tíž práce, vámi opásáni, jaří
jen stihnou posléz v svitu tom svůj cíl,
jenž z vašich očí věřících se lil.
Jste svatý olej skrytý na oltáři,
jste sadu prsť, zkad velké růže září,
moc kážící, svit hvězd by zazářil.
Čest nežádáte od světa ni květu,
je vším vám láska jedné duše jen.
Vy odříkat se? Božským věčně pláti!
A nepaměť? Vždy znít má sláva jmen:
Monica byla Augustina máti,
Pascal měl Jacquelinu, Renan Henriettu.

V ŘÍJNU.
(In October.)

Zas javory tak krásně rudé jsou
kol v lese snící, jak sklo lesklé tůně,
a roku slední zpěv a dýmu vůně
mi v hudbě, dechu táhne nad hlavou.
Ó, země, já ti křivdil, slepý tmou;
to zapomnít, jak ty již nevíš, stůně
mé srdce, zhladit syna vinu zlou,
květ velebit tvůj rudý na tvém lůně.
Tak dobré matce taký trud a tíž!
A přece jenom srdce moje chudé,
neb hnutím jen jsem bezděčným byl zmámen,
se kát a prosit odpuštění bude,
až nevděčné mé tělo zahalíš
a stáhneš do svých láskyplných ramen.

NEDŮSLEDNOST.
(Inconsistency.)

Velebil kýs básník ptáka,
který slyše slova taká,

Děl: „Mé srdce blahem jato,
celou noc chci pět mu za to.“

Dlouho pěl, a hlasné pění
znělo římse na okenní,

Až v ráz básník, v srdci hněv,
udusil v něm navždy zpěv.

Nazejtří však do oběda
šestnáct básní zrobil, věda,

Že si někdo, jaký zdar!
od něho přál řádků pár.

LAMPA NA OKNĚ.
(The Window Lamp.)

Prchavé záře chvějný kmit
se řinul jemně stínem clon,
a ve samotách svojich skryt,
roj fantomů hřměl v divý hon.

On dlouho bloudil, ztracen v les,
ne bez srdce, leč sám a sám,
a nyní cítil v srdci ples,
když ono světlo spatřil tam.

Ať číkoli to dům — děl on —
ač cizí mi v té noci lid —
a žehnal dlaň, jež skytla ron
prchavé záře, chvějný kmit.

PO VYSLECHNUTÍ ČESKÝCH NÁRODNÍCH PÍSNÍ.

(On Hearing Bohemian National Songs.)

Můj cizince duch divou hudbou v žhavý
plam vzplál — mu cizí: Což můj předek hnal
se pro kýs velký osud nocí v cval,
přes křemen, třpyt zkad vzletěl třepetavý,
a rozséval v lid horké bitvy zprávy,
vpád odrážel od měst svých prahů dál,
v ráz lámal meče, řady roztrhal,
co trub hlas pěl zpěv vítězství a slávy?
Ó, Čechy! Čechy! Národní zpěv váš
ty staré reky budí! Kdo může říci,
že vítězství vám vyšší nepřísluší?
Ty smutná vždy a krásná země, máš
vlást v matných říších všedna za hranicí
a králit krásou v mnohé vzácné duši!

ZE „STANZÍ V OXFORDSKÉ ZAHRADĚ“.

(From „Octaves in a Oxford Garden“.)

WADHAM.

Zde bydlí pravá duše klidu, žije
duch samot hlubý, skrytý v houštin shluk,
jak dvůr na Jonských horách, o němž zvuk
ni v písni, ztajen. Stromů Sympathie
zde čeká, úkoj všehojící lije
jak máť, jak družka neviděná, muk
jak těšitelka, k níž všech srdcí tluk
dřív — později přilne a své hoře nyje.

TICHO PŘÍRODY.

(Nature's Calmness.)

Květ primul bude záhy opadán,
však netouží po chvále, po paměti,
phlox neuslyšíš z rána zakvíleti,
až její lístky roznese kol van.
Buk neslyšel, pod kterým měly stan,
že by jmen přály si ty krásné děti,
ba sám on shledal, co jest nestyděti
se v tichu žít a zajít nepoznán.

LORDA MADOXA BROWNA KRISTUS MYJÍCÍ PETRU NOHY.

(Lord Madox Brown's Christ washing the Feet of Peter.)

Je obraz tu — vy často jste jej zřeli:
Pán k nohám Petru, jenž se vzpírá, seď,
pro vždycky šlechtě, sladkou čině v sled
i nízkou službu, výš když mysl čelí.
Tak z něho plá jas mystický a skvělý
(on plodem snů je, řady dlouhých let
a vidin), že když odtrhnete hled,
jak staré sobectví by odvrh' byl svět celý.

ZTRACENÝ ODKAZ.

(Lost Inheritance.)

To ztracený můj odkaz: Touže v dál,
s nejbratrštějším citem na prsť zřím,
jež dává květ. Co s bídným masem tím,
zda cenu má, co na sebe jsem vzal?
Ta měkká prsť, již jemný větru cval
teď shodil s rýhy v plotu zahradním,
je měrou prachu, jenž až na prsť stlím,
se v starou činnost dá, jíž já se vzdal.

ODLOUČENÍ.

(Separation.)

I.

Rád nemá moře ten, kdo ve svých snách,
když vnitrozemím kráčí, neslyší je.
Vždy znít má taj té staré melodie,
kol něho, kamkol kroky své by táh'.
Tak život tvůj rythmických na vlnách
též ve mně, tep jenž jiný střásám, bije,
v něm, nechť tvůj druh, ó, moře, daleký je,
v hor středu zpívám, drsných na cestách!

II.

Leknínem velkým na nebeské báni —
vod klidných ňadrech — měsíc musí být,
jenž nad zahradou v noci tiché klid
lesk, zlato zářné koruny své sklání;
tak těchto dnů mi klidnou širou plání,
mou celou prázdní, co jsem tobě skryt,
sen o tobě kvet', drahé tváře svit,
jenž na Západ mě čeká v touhy plání.

PŘI ČTENÍ DĚJIN ČESKÝCH OD HR. LÜTZOWA.

Cos jako bázeň cítě v záchvěvech,
té knihy pracné listy přemítám:
převraty, války, církve, bully tam,
dvanácte věků hledí se stran těch!
Boj za vlast, víru, drahé statky všech,
domácích třenic zlých otřásal plam
vší lidu myslí, nežli k výšinám,
k svérázné moci došla říše Čech.
Tu jak když jakás mocnost skrytá v noc
a neuznaná chrámu pro oltář
v své podstatě se zbudí náhle: bouř,
křeč jala ji; a hněvná jakás moc,
msty plné božství ležet nechalo
ji v mdlobě v troskách, z kterých stoupal kouř.

Helen Hay.

(187*.)

Dcera básníka Johna Haye (viz Moder. poesie am. díl I.). Narodila se v New Yorku r. 187* a vydala knížku veršů: „Some Verses“ r. 1898.

POLIBEK LÁSKY.

(Love's Kiss.)

Svůj polibek mi vtiskni jednou jen,
pak nechť se skončí tmavý život celý,
smrt sladká bude, pocit v srdci skvělý,
že korunován život. Ve mžik ten
vzplá mroucí proud, hrou barev ozářen,
že k Žití Smrt jde, přítel ku příteli,
by v objetí svém v nesmrtelnost spěli;
mne polib, a pak nechť můj skončí sen.
A vyslechla mě Láska, polibek
mi vtiskla, a já vzkřikla: Nechci mřít,
zem krásná tak, na ten když pomníš vděk.
Pryč, Smrti! Teď mé teprv počlo žití.
Svět úsměv je, chtě nebe políbit!
A zapomnít je v hrobě, zapomníti!

☆ ☆ ☆

George Sidney Hellman.

(1878.)

George Sidney Hellman narodil se v New Yorku r. 1878. Byl vydavatelem časopisů „Literary Monthly“ a „Spectator“; r. 1899 založil s W. A. Brandleyem literární měsíčník „East and West“.

COLERIDGE.

Tvým melodie mystické je znění,
šum vzdálený jakéhos moře snění,
jež zvedá v noční chvíli
ve měsíce svit milý
proud stříbrozářný, stříbrobílý
vln, v břeh jež stínů bijí rythmicky
a puknou v hudbě, mizí na vždycky.

HUDSON.

Kde anglického Sněmu slavný týn
ční v historickém starém lesku svém,

kde Temže proud, spokojen s údělem
anglické slávy, v písčin plyne klín;
a tam kde kolem révy krajů Rýn
ke hradů kráse běží, chodil jsem,
spěl k jižním řekám v dál, kde květ jich lem,
i k ledu řek severních do krajin.
Teď k rodným břehům navracím se zpátky
a majestát jak vod tvých jen jsem shléď',
ó, Hudsone, já vzpomněl toho, v svět
jenž širý hledat šel zdroj lásky sladký,
však nenašel jej. Domů přišel zpět
a na prahu zřel čekat zjev své matky.

Beatrix Demarest Lloyd.

(188*.)

Narodila se v New Yorku r. 188* a píše povídky, hry i verše.

ČAS A LÁSKA.

(Love and Time.)

Jdou sady, jež zve Žitím svět,
nerovný, divný pár;
kol cest, kde dýše pouze květ,
kol zpustlých cest, kde býlí změt,
dlaň v dlani, plesem, v strastí svár
jdou sady, jež zve Žitím svět.

On stár a šed a rozbrázděn,
zrak vytržený jako v snech,
na hruď vlas padá bílých pěn
a v sutkách písek den co den;
má zářnou kosu na bedrech
a stár je, šed a rozbrázděn.

A ona mladá, plam a čár,
kol hlavy zlatých kučer svit
jak zář; zve ptáky retů žár
v zpěv o závod; běd nezná spár,
ples v srdci jejím nemůž' mřít,
pro lásku žije, jeden čár.

Čas nikdy neměl mládí puku,
a Láska věčně mladá jest,
a přece, co on dal jí ruku,
co zapěla zpěv sladkých zvuků,
co prvně stkala lásky zvěst
a pustila šíp prvý s luku —

Jdou spolu cestou plesů, běd,
ač starý jeden, druhý čár,
kol cest, kde dýše pouze květ,
kol zpustlých cest, kde bylí změt,
tak nerovný a divný pár,
jdou sady, jež zve Žitím svět.

☆ ☆ ☆

OBSAH

Strana

RICHARD WATSON GILDER.

Oda 7
Nic nového není pod sluncem 11
Bethlémští ptáci 12
Rozsévač I.—II. 13
Básníci mistři 15
Píseň 16
Dozpěv 16
Sherman 16
Má drahá vlast 17
Sonet 18
Mé písně vše o tobě jsou 19
Všecko v jedné 19
Nebeská touha 20
Svatá země 21
Mě mrtvým nezvete 22

JOHN BOYLE O'REILLY.

Evangelium tisku 23
Divoch 25
Bílá růže 26

ELIZ. STUART WARD.

Na mostě vzdechů 28
Po smrti 29

Strana

MAURICE THOMPSON.

Preludium 31
Smrt bílé volavky 32
Studie pro kritiky 37
Rannému modráčku 39

INA COOLBRITH.

Calochortus 42

JOHN HENRY BONER.

My šumným borem kráčeli 43
Za noci 44
Poeova villa ve Fordhamu 45

JOHN TABB.

Evoluce 49
Shelley 50
Vánoční 50
Měsíc ve dne 51
Autograf lásky 51
Milton 51

GERTRUDE BLOEDE.

Proč, duše, trudíš se? 52

WILL CARLETON.

Ze starého domu, Nancy 53
Vánoční dítě 57

LLOYD MIFFLIN.

Let. 60
Sesostris 61

HENRY AUGUSTIN BEERS.

Nad miniaturou 62
Pěvec jediné písně 64

	Strana
EDGAR FAWCETT.	
Žluvě	65
Měsíc v městě	65
Pán a rob	67
Setkání	68
Zemětřas	69
JAMES JEFFREY ROCHE.	
Povídka bratra laika	71
Naděje	74
Kostroun na hostině	74
ALICE MARLAND ROLLINS.	
Smrt Azronova	76
ALICE BROTHERTON.	
Planoucí srdce	79
WALTER LEARNED.	
Na prázdný list Manony Lescaut	82
Episoda	83
Vysvětlení	84
Kritikům	84
JOHN VANCE CHENEY.	
Nejšťastnější srdce	86
Sněhové vločky	87
Chodci	87
Hudba	88
Sestárnutí s přírodou	89
Kam?	90
HJALMAR HJORTH BOYESEN.	
Evoluce I.—V.	91
Thoralf a Synnöv	94
Tvé čárné jméno	98

Strana

CHARLES DE KAY.

Ulf v Irsku 100
Arcana Sylvarum 104

EMMA LAZARUS.

Mír 108
Fantasie 109
Kouzla 110
Nový Colossus 111
Venuše v Louvru 112
Prapor židů 112
Zpěv červeného kohouta 114
Ráší v Praze 116

GRACE DENIO LICHTFIELD.

Mé druhé já. 131

FRANCIS SALTUS SALTUS.

Bajadera 133

LUCY WHITE JENNISON (Owen Innsley).

Pouto 134

GEORGE HOUGHTON.

Snubní prsten 135
Harfenistka 137
Přešlý den 138
Dobré jitro! 139

LAURA ELIZAB. RICHARDS.

Kde Helena dlí 141

EUGENE FIELD.

Babiččina modlitba 143
Malý Modráček 144
Jednou 145

Strana

Ukolébavka 146
Duch Dibdinův 149

ROBERT BURNS WILSON.

To v zimě je, kdy sníme vždy čas Vesny 152
Procházka s dítětem 153
Zrádné slunce 155

ARLO BATES.

Tajemný člun 157
Strážci 158
Amerika 159

GEORGE PARSONS LATHROP.

Vzpomínka 161
Keenanův útok I.—II. 162
Splněné děcka přání. 166
Sayornis Phoebe 166

ROSE HAWTHORNE LATHROP.

Vymírající plémě 168

EDWIN MARKHAM.

Člověk s motykou 171
Bratrství 173
Tvář života 174
Lincoln, muž lidu 174
Podzimní vítr 176
Musa Práce 177
Všelidská krčma 179
Anděl Páně 180
„Cokoli" 182
Rozsévač 184
Má píseň znikne 185

MAURICE FRANCIS EGAN.

Theocritus 187

Strana
Maurice de Guérin 188
Staré housle 189

ROBERT UNDERWOOD JOHNSON

V Teslově laboratoři. 190

ELLEN MACKAY HUTCHINSON CORTISSOZ.

Na Kingstonském mostě 192
Výkřik s břehu 194

JAMES WHITCOMB RILEY.

Zvěst o dávných časech 196
Jetel 198
Soumrak v září 200
Sok 201
Longfellow. 201

IRWIN RUSSELL

První banjo 203

EDITH MATHILDA THOMAS.

Klidný poutník 207
Matka, jež také umřela 209
Oreada 209
Stesk po domově 210

SAMUEL MINTURN PECK .

Má malá dcerka 211
Mé srdéčko 212
Za nocí tam 214
V jižním boru 214
Spánek 216

GEORGE EDWARD WOODBERRY.

Na portret Kolumba 217
U Gibraltaru I. II. 218
Dítě 219

Strana

HENRY CUYLER BUNNER

Ó, krasavicí byla 221
Cesta k Arkadii 222
Mrtvé ženě 226
Čtveroverší 226
Žena 227
Silná jako smrt 227
J. B. 228
Bajka pro vladaře 229
Odvolání k Haroldovi 229
Mrtvý Bohém 231
Na první stránku alba 232

DANIEL LEWIS DAWSON.

Vlhovec 234

WILLIAM PRESCOTT FOSTER.

Hlas moře I. —II. 238

ELISABETH PULLEN.

Mořská tráva 240

JAMES BERRY BENSEL.

Portrét 242

LIZETTE WOODWORTH REESE.

Tomáš Kempenský 244
Keats. 246

WILLIAM HAMILTON HAYNE.

Báseň moře. 247

CHARLES LOTIN HILDRETH.

Skrytému básníku, jenž bydlí u mého krbu. 249
Duchové 251

Strana

Implora pace 254
Láska 255
Čas 256

HARRISON SMITH MORRIS.

Walt Whitman 257

JAMES ERNEST NESMITH.

Socha Lorenza de' Medici 256
Ideály 260

MARGARET DELAND.

Moudrost lásky 261
S růží poslanou mladé dámě 262

BEN KING.

Ó, kdybych umřel dnes 263

WILLIAM MORTON PAYNE.

„Ej Blot Til Lyst" 265

JAMES BENJAMIN KENYON.

Až jetel bude kvést 267
Přijď, ráji, zvolna! 269
Poutník 270

CHARLES HENRY LÜDERS.

Jarmareční divadlo 271
Sídla ledňáčkova. 272
Stará myšlenka 273

RICHARD BURTON.

První píseň 274
V přítmí 275
Cesty 276

Strana

Předek 276
Zpěv moře 278
Chopinovo preludium 279
Marie Magdalena 280

ELLA WHEELER WILCOX.

Výčitky I.—III. 281
Osamění 283
Duetto 285
Ty, jenž mou píseň některou jsi čet' 287

HELEN GRAY CONE.

Žaloba 288
Elsinor 289

FRANK DEMPSTER SHERMAN.

Řecké vase 293
Knihovna 294
V půlnoci 296
Motýl ve Wall Streetu 297
Sedmikrásy 298
Hra na schovávanou 298

HAMLIN GARLAND.

V trávě 300
Bojíš se větrů? 301

CLINTON SCOLLARD.

Pomona 303
Úsvit v poušti 304
Dervišova modlitba 305
Když přicházel jsem s Libanonu 306
Chamsin 308

HARRIET MONROE.

Washington 311
Cereus v noci kvetoucí 312

Strana

HENRY TYRRELL.

Idylly 314

DANSKE DANDRIDGE.

Mrtvá luna 315

LOUISE IMOGEN GUINEY.

Divoká jízda 319
Svatyně 320
Světlo domu 321

SAMUEL ELLSWORTH KISER.

Laskavost 323
Chlapcův král 324
Já taťkou být 326

LANGDON ELWYN MITCHELL.

Marie Panna u cesty 328
Východ slunce v přístavu New-Yorkském . . . 329
Psáno na konec knihy 332

ROBERT CAMERON ROGERS.

Tančící Faun 335
Růženec 337

AMÉLIE RIVES (Trubecká).

Odevzdání 339
Opuštění 340

RICHARD HOVEY.

Tulácká píseň 341
Králův syn 342
Zbojník 344
Láska ve vichrech 345

Strana

Víra a osud 346
Návštěva 346

JULIE MATHILDE LIPPMANN.

Čas 348

MADISON CAWEIN.

Duše 350
Truchlozpěv 351
Opium 352
Setkání v létě 353
Staré domy 354

ANNE ALDRICH.

Proměna lásky 356
Píseň o zpěvu 357
Přání 358

STEPHEN CRANE.

Poutník 359
Fialky 360

PAUL LAURENCE DUNBAR.

Píseň 361
Oda Ethiopii 362
Banjo 364
Negerská píseň lásky 367
Právníci 368
Součet 370
Paradox. 371
Harriet Beecher Stowe. 372

MARY MC'NEIL FENOLLOSA.

Východ slunce na vrchách Satsumských 374
Létající ryba 375

Strana

MILDRED HOWELLS.

Morálka sèvresského porculánu 376
Lesní stezkou 377

ARTHUR UPSON.

Ex libris 378
Matky a sestry 379
V říjnu 380
Nedůslednost 380
Po vyslechnutí českých národních písní 381
Lampa na okně 382
Wadham 383
Ticho přírody 383
Lorda Madoxa Browna Kristus myjící Petru nohy 384
Ztracený odkaz 384
Odloučení I.—II. 385
Při čtení dějin českých od hr. Lützowa 386

HELEN HAY.

Polibek lásky 387

GEORGE SIDNEY HELLMAN.

Coleridge 388
Hudson 388

BEATRIX DEMAREST LLOYD.

Čas a Láska 390

